

LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
MARIBOR

Letno poročilo 2014

Vsebina

Splošni del 4

Uvod **5**

Vizitka **5**

Formalne podlage delovanja **5**

Predstavitev gledališča **6**

Programski del 9

Letni izvedbeni cilji **10**

Program LGM in NPK 2014-2017 **14**

Programski sklop I **16**

Premiere **16**

Praktični nasveti za pridne otroke **16**

Petelin se sestavi **18**

Zlata ptica **20**

Spake **23**

Časoskop / Hotel Graf **25**

Psiček iz megle **27**

Premislek ob premierah **29**

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon **33**

Premislek ob ponovitvah **35**

Gostujoče predstave **36**

Programski sklop II **37**

Gostovanja **37**

Mednarodna gostovanja **37**

Mednarodne nagrade **39**

Festival Poletni lutkovni pristan **40**

Razno **46**

Kulturno vzgojni program **46**

Minoritska / Lutke v samostanu **48**

Studio MaMa **51**

Strokovna razprava *Za koga?* **51**

Razstave **52**

Izjemni dogodki / 40-letnica Lutkovnega gledališča Maribor **54**

Rusice / Zverinice iz Rezije **54**

E-zgodovina **54**

Lutkovna sobota **54**

Sobotna lutkoteka / Gledalnice **57**

Lutka meseca **57**

Historična obnovitev predstave *Žogica Marogica* **58**

Dodatni dogodki **59**

Zunanji avditorij **60**

Dostopnost programa 61

Splošno **62**

Medijska prisotnost **63**

Osvežitev celostne podobe **66**

Blagajna **73**

Cenovna politika **74**

Urniki **76**

Računovodsko poročilo 77

Uvod **78**

Računovodske usmeritve **79**

Finančno poslovanje v letu 2014 **83**

 Bilanca stanja na dan 31. 12. 2014 **83**

 Pojasnila k računovodskim izkazom **83**

 Izkaz prihodkov in odhodkov **85**

 Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti **86**

 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka **88**

Ugotovitev rezultata **90**

Ocena doseženih ciljev in rezultatov 91

Kazalniki **92**

Splošna ocena **93**

Programski sklop I **95**

 Premiere in ponovitve premier **95**

 Ponovitve naslovov iz preteklih sezon **97**

 Umetniški ansambel **100**

 Gostujoče predstave **101**

Programski sklop II **103**

 Gostovanja **103**

 Mednarodna gostovanja **103**

 Mednarodne nagrade **103**

 Festival **104**

 Razno **105**

 Izjemni dogodki **108**

 Dodatni dogodki **108**

 Zunanji avditorij **108**

Možne nedopustne posledice **110**

Ocena uspehov v primerjavi s prejšnjimi leti **111**

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti delovanja **112**

Kadrovska situacija **114**

Investicijsko vzdrževanje **115**

Zaključek 116

Splošni del

Uvod

Lutkovno gledališče Maribor (LGM) je usmerjeno k ohranjanju visokih umetniških standardov lutkovne produkcije in široke postprodukcije, zagotavljanju dostopnosti dogodkov, razvoju inovativnih spremljevalnih vsebin ter strokovnemu in umetniškemu povezovanju in mreženju, predvsem z namenom utrjevanja ugleda LGM kot vsestranskega vrhunskega lutkovnega središča, prepoznavnega tako v lokalnem in narodnem kot v mednarodnem prostoru. Hkrati zavod dejavnosti usmerja tako, da ustrezno promovirajo na novo vzpostavljeno kulturno infrastrukturo in omogočajo njeno ekonomično uporabo.

Vizitka

Javni zavod **Lutkovno gledališče Maribor**
Vojašniški trg 2 A, 2000 Maribor, R Slovenija
Matična št. 5103959000
Davčna št. SI39815480
UJP 01270-6030356767
00386 2 2281970
info@lg-mb.si
www.lg-mb.si

Formalne podlage

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur.l. RS, št. 96/02, 77/07-UPB1, 56/08, 94/09, 4/10, 20/11, 100/11)
- Zakon o zavodih (Ur. list RS, št. 12/91, 17/91-I, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94-odl. US, 8/96, 31/00, 6/00 in 127/06)
- Zakon o javnih financah (Ur. list RS št. 79/99, 124/00, 79/01, 109/08, 49/09, 107/10, 11/11, 110/11)
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Ur. List RS št. 40/12 in 55/12)
- Statut Mestne občine Maribor (MUV, št. 27/95, 13/98, 17/98, 23/98, 5/00, 6/04, 13/04 in 26/05)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV, št. 22/2004)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor (MUV, št. 33; 30. 12. 2012)
- Pogodba o sofinanciranju operacije Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu, št. C1536-08S330294, št. C1536-10S330066, št. C1536-10S330067
- Druge za javno upravo zavezujoče zakonske podlage

Programsko delo gledališča usmerjata strateška dokumenta:

- Nacionalni program za kulturo 2014-2017
- Lokalni program za kulturo MOM 2015-2020 (predlog)

Predstavitev gledališča

Vodstvo

V. d. direktorice: Mojca Redjko, prof.

Svet zavoda: Marjan Bačko (član), Lidija Divjak Mirnik (predsednica), Miljenko Knezoci (namestnik predsednice), Zdenka Križanič (članica), Staša Cetinski (do februarja, članica), Katja Ravšl Debeljak (od februarja, članica)

Programski svet: Jernej Lorenci (član), Silvan Omerzu (predsednik), Danilo Trstenjak (član)

Zgodovina

LGM je bilo ustanovljeno z združitvijo dveh aktivnih ljubiteljskih lutkovnih gledališč v Mariboru, Lutkovnega gledališča KUD Jože Hermanko in Malega gledališča lutk DPD Svoboda Pobrežje. 8. decembra leta 1973 je prišlo do formalne združitve, sezona 1974/75 pa šteje za prvo profesionalno sezono novoustanovljenega slovenskega lutkovnega gledališča za otroke. Vpis v sodni register se je izvršil leta 1975.

LGM je od ustanovitve pripravljalo in redno igralo lutkovne predstave za otroke v domači dvorani (v 1. nadstropju zgradbe Mariborske knjižnice), po Sloveniji in v zamejstvu. Z rastjo kakovosti se je večal tudi interes organizatorjev festivalov in Lutkovno gledališče Maribor je postalo mednarodno prepoznavno, veliko je gostovalo in začelo izvajati mednarodni festival Poletni lutkovni pristan.

Novo obdobje delovanja se začne po preselitvi LGM v prenovljene prostore minoritskega samostana jeseni leta 2010.

Financiranje

Javni zavod LGM je financiran iz sredstev javnih financ. Deleži sofinanciranja niso opredeljeni. LGM letno posreduje predlog programa in finančnega načrta ustanovitelju MOM in državi (MZK) ter prejme sredstva na osnovi predhodnih let in delno presoje strokovne komisije (MZK - program). Večinski financer delovanja je država (približno polovica), MOM sofinancira delovanje v deležu cca. 35 %, LGM zagotavlja okoli 15 % lastnih prihodkov z naslova opravljanja javne službe. Državna vira sta dva: Ministrstvo za kulturo RS in Zavod za zaposlovanje RS (program javnih del). Sponzorski delež je majhen, veliko več je izmenjav na osnovi partnerskega sodelovanja (npr. oglaševanje, snemanje). Lastni prihodek (iz naslova izvajanja javne službe) je stabilen v okviru nizkih cen vstopnic in omejenosti izvajanja programa (kadrovske manko in visoka obremenjenost zaposlenih). V letu 2014 se je delež sofinanciranja MOM povečal na račun delovanja novega prizorišča (Zunanji avditorij).

Kadrovska struktura

LGM sodi med mala gledališča, saj zaposluje 24 delavcev: Umetniški ansambel 8, Tehnična služba 5, Delavnica 5, Uprava 6. Kadrovske manko je dejavnik, ki najbolj bistveno zaznamuje delovanje LGM v vseh segmentih, posebno velik primanjkljaj pa se kaže v enotah Delavnica in Tehnična služba, ki ga je v želji po nadaljnjem uspešnem delovanju potrebno čim prej in čim bolj učinkovito zapolniti. Umetniški ansambel se je leta 2010 bistveno pomladil (povprečna starost 38,9 let), povprečna zasedenost igralcev je 253 enot (od tega 115 predstav) ali 14 % nad slovenskim povprečjem.

Realizirani delež zaposlitev znaša približno 65 % obsega, kot ga predvidevajo pogodbe o investicijski operaciji Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu. Tudi aktualno povpraševanje po programu LGM je večje od možnosti, ki jih podpira realizirani kadrovske načrt zavoda. Kadrovske podhranjenost delno sanirajo visoka delovna motiviranost, uspešno izkušnjejsko učenje, notranja povezanost in timski značaj ekipe.

LGM manko kadrov uravnava:

- s pogodbenimi sodelavci (število pogodb narašča za povprečno 10 % letno)
- s študentskim delom (podobna rast)
- s programom javnih del (samo podporne dejavnosti)
- s programskimi omejitvami in prilagoditvami (posledica: manjši lastni prihodek)

Z vzpostavljanjem novih prizorišč nemoteno delo zavoda ne bo mogoče brez učinkovitega kadrovskega načrta, podprtega s financiranjem ustanoviteljice (in države). To naj bo eden izmed osrednjih ciljev zavoda v obdobju 2015-2020.

Priloga: obrazec Zaposleni_2014

Infrastruktura v upravljanju in uporabi

Celoten minoritski kompleks z zunanji površinami in souporabo skladišča nalaga zavodu gospodarjenje s cca. 4.600 m² infrastrukture, v glavnem pridobljene na osnovi Pogodb o sofinanciranju operacije Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu, št. C1536-08S330294, št. C1536-10S330066 (v izvedbi še št. C1536-10S330067).

LGM je po sprejetju *Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor* z dnem 30. 12. 2010, MUV št. 33/10, uradno preseljeno na naslov Vojašniški trg 2 A v prenovljen minoritski samostan iz 13. stoletja. Upravlja z dragoceno kulturno infrastrukturo v obsegu 2.820 m² samostanske površine, 399 m² novo izgrajenega zunanjšega avditorija (skupni oder z veliko dvorano LGM) in 1.452 m² zunanjih površin (775 KO Maribor št. 1997/1, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 in 845 KO Maribor št. 2005). Junija 2015 se zaključuje izgradnja minoritske cerkve in podpornih prostorov v skupni izmeri 1.180 m², ki zaradi arhitekturne povezanosti prehaja v upravljanje LGM.

Avgusta 2013 se je gledališki fundus preselil v ustrežnejši prostor v Preradovičevi ulici 40. Pogodba št. 41001-0105/2012-25 med MOM in LGM o brezplačni souporabi najetega skladišča (cca. 800 m² od 1.060 m² skupne površine) je bila podpisana 10. 10. 2013, pridobitev ustreznega skladiščnega prostora pa pomeni za LGM bistven napredek in izboljšanje pogojev shranjevanja opreme.

Prizorišče	Kapaciteta (št. sedišč)
Velika dvorana	91 klopi: 182/273**
Mala dvorana	24 klopi: 48/72**
Klub*	44
Studio*	30
Razstavišče*	20
Minoritska*	20
Zunanji avditorij***	522
Minoritska cerkev****	200

*LGM je za javnost vzpostavilo še 'sekundarna' prizorišča, ki podpirajo izvajanje spremljevalnih vsebin.

**Obe dvorani sta opremljeni s klopami, ki namestijo po dva odrasla ali tri otroke.

***Sezonsko omejen prostor, ki v poletnem času zunaj rednega programa LGM podpira programe zunanjih izvajalcev.

****Izgradnja se zaključuje junija 2015.

Priloga: obrazec Objekti_2014

Usmeritve

LGM je strokovno in umetniško mednarodno primerljivo lutkovno gledališče, zahvaljujoč preiščeni kadrovske politiki v segmentih umetniškega ansambla, delavnice za izdelavo lutk in scene ter tehnične službe v povezavi z jasno umetniško usmeritvijo in pogumnimi programskimi odločitvami.

Osnovni programski poudarki: samosvoja avtorska naravnost lutkovne produkcije, poudarjena ustvarjalna povezovalnost, raziskovalni značaj ustvarjanja, zavezujoča komunikativnost, inovativne in strokovno zasnovane dopolnilne programske, predvsem kulturno vzgojne, vsebine, mreženje z istovrstnimi partnerji v stanovskih zvezah in z raznorodnimi v aktualnih skupnih projektih; ohranjanje prepoznavne javne podobe in visokih umetniških standardov.

Gledališče koncipira program za različne starostne skupine občinstev in ga učinkovito - z jasnimi trženjskimi in pedagoškimi nagovori - posreduje ustreznim naslovnikom.

Gledališče deluje nacionalno povezovalno znotraj stanovskih organizacij (ULU, UNIMA ASSITEJ), predvsem preko izvajanja nacionalnega bienalnega festivala, v mednarodnem prostoru pa išče primerljive partnerje.

Skrbi za permanentno izobraževanje zaposlenih in neguje njihovo celostno ustvarjalnost z namenom krepitve inovativnosti, obenem pa z različnimi oblikami neformalnega učenja izvaja nabor novih kadrov.

Zagotavlja pogoje za varno, dobro organizirano, veselo in umetniško bogato snovanje.

Neguje komunikacijo, ki njegov program (in značaj) posreduje po izvirnih dopolnilnih kanalih.

Gospodarno vzdržuje zahtevno infrastrukturo in prostore zunaj lastnega rednega programa daje na voljo za pripravo in javno izvajanje kulturno-umetniških vsebin zunanjih izvajalcev, ne glede na njihov status, pri čemer imajo prednost lutkovni, gledališki in plesni projekti, ki v mestu nimajo ustrežnejšega prostora.

Obseg delovanja

LGM odigra povprečno 370 predstav letno in beleži okoli 65.000 obiskov predstav v nacionalnem in mednarodnem gledališkem prostoru. Kakovost uprizoritev dokazuje 31 narodnih in mednarodnih nagrad v obdobju po letu 2010. Gledališče izvede 6 premier letno in na programu ohranja povprečno 20 uprizoritev iz preteklih sezon.

Pospešeno razvija sistem spremljevalnih vsebin, med katerimi so najpomembnejši kulturno vzgojni programi, ki predvsem mladim občinstvom nazorno predstavljajo lutkovno umetnost in jih spodbujajo k razvoju lastne ustvarjalnosti (povprečna letna izvedba 300). LGM izvaja svoje predstave v domačih dvoranah (2/3) ter na gostovanjih v Sloveniji in tujini (1/3). Gosti povprečno 10 lutkovnih predstav letno, ob tem pa zagotavlja vrhunske vsebine v sklopu dveh festivalov, ki predstavljata platformo strokovnega in umetniškega diskurza:

- Mednarodni festival Poletni lutkovni pristan letno
- Bienale lutkovnih ustvarjalcev Slovenije vsako liho leto

LGM izdaja interaktivne programske liste ob premierah, priložnostne promocijske in predstavitvene publikacije ob drugih dogodkih ter tri obsežnejše kataloge – sezonsko knjižico in festivalska kataloga.

Strateška usmeritev

Dolgoročni cilji so usklajeni z usmeritvami in vodili obeh strateških dokumentov na področju kulture, in sicer Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017 in predloga Lokalnega programa za kulturo MOM 2015-2020. Naravnani so k ohranjanju visokih umetniških standardov lutkovne produkcije in široke postprodukcije, zagotavljanju dostopnosti dogodkov, razvoju inovativnih spremljevalnih vsebin ter strokovnemu in umetniškemu povezovanju in mreženju, predvsem z namenom utrjevanja ugleda LGM kot vsestranskega vrhunskega lutkovnega središča, prepoznavnega tako v lokalnem in narodnem kot v mednarodnem prostoru. Gledališča dejavnosti usmerja tako, da ustrezno promovirajo na novo vzpostavljeno kulturno infrastrukturo in omogočajo njeno ekonomično uporabo.

Dialog z občinstvom

Programski del

Letni izvedbeni cilji (iz Programa dela za leto 2014)

Za preglednejšo neposredno primerjavo doseženih vsebinskih ciljev navajamo besedilo Letni izvedbeni cilji iz potrjenega Programa za leto 2014.

V LGM načrtujemo, da v letu 2014 kljub zmanjšanim sredstvom delovanja, predvsem programskemu sofinanciranju, ne bo trpela kakovost programskih vsebin. To velja tako za premiere in ponovitve predstav iz preteklih sezon, kot tudi za dodatne (pretežno kulturno vzgojne) vsebine, ki postajajo vedno bolj pomemben gradnik odnosa z najširšo javnostjo in segment osebnega angažiranja obiskovalcev. Tako ne razmišljamo zgolj iz razloga prekrasne infrastrukture, v kateri domuje gledališče in z njo odgovorno upravlja, pač pa zaradi aktualne potrebe po izvirnih umetniških nagovorih, ki jih terja sedanji čas.

Odgovornost ob dejstvu pretežno najmlajše publike ne želi biti breme, pač pa dodatna motivacija pri ostrenju znanj, veščin in vedenj, ki utirajo pot naravnost v srca, da lažje spodbujajo radovednost in zvedavost, sooblikujejo kritično držo in zahtevnost ter mojstrijo sposobnost življenja, polnega dodane vrednosti, ki presega pragmatizem vsakdanjih stisk. Gledališče, še posebno gledališče za najmlajše, ima pri tem pomembno nalogo. Umetnost s tega vidika ni potrata, temveč nujna, osnovna razvojna potreba in sredstvo spoznanja.

Tudi v letu 2014 bomo težili k realizaciji konkretno zastavljenih načrtov, pomanjkanje bomo skušali preseči z izvirstvijo, danosti razumeti kot nove možnosti uresničevanja in ohranjanja vizije, ki smo jo zastavili v času pred selitvijo in celovito prenovno. Predvsem pa bomo možnosti iskali v povezovanju in sodelovanju. Prav slednje se zdi eden od vidnejših premikov v letnem delovanju. Prej načelno nagnjenje k temu se v letu 2014 realizira kot sodelovanje z mestnimi inštitucijami (Pokrajinski muzej Maribor, Umetnostna galerija Maribor, Mladinski kulturni center) in nevladnimi organizacijami (Moment, Hiša!, Kooperativa Peron, CAAP, Živa dvorišča, Dobrina), drugimi slovenskimi umetniškimi organizacijami (Lutkovno gledališče Ljubljana, Lutkovni studio Koper - Mednarodni center za lutkovno umetost, Zavod Bufeto idr.), tujimi producenti (Športniki, NoriSawa Theatre) ter številnimi kulturnimi in festivalskimi organizatorji pri izvedbi festivalskih povezav in vzpostavitvi mreže gledaliških gostovanj in izmenjav. Pa z RTV SLO.

Leto 2014 je jubilejno leto, v katerem LGM obeležuje 40 let gledališča in četrto stoletje festivala Poletni lutkovni pristan. Nič posebnega si nismo zamislili, raje dodajamo bogat sklop manjših dogodkov, ki se bodo v prostor logično umeščali skozi vse leto in tako konstantno opozarjali na jubileja.

Programski sklop 1

Premiere

V letu 2014 LGM načrtuje šest premiernih uprizoritev. Tri od teh, v pomladnem delu leta, zaokrožujejo sezono 2013/2014, ki jo sooblikujejo premiere, izvedene v letu 2013:

- lutkovno-gibalna zapletenka za šolarje **Alica v čudežni deželi**
- lutkovna predstava presenetljivih transformacij za gledalce od 5. leta **Piskač iz Hamelina**
- viharina in kritična zabavna predstava za gledalce od 3. leta **Maček v žaklju**

Vsem predstavam omenjene sezone je skupno potovanje skozi čud(e)žne svetove/podobne/odnose, skozi katere se postopoma razkriva prava narava reči. Njihova sporočilnost izhaja iz preiskovanja možnosti in preverjanja 'resnic'. Temu konceptu sledijo tudi prve tri predstave v letu 2014:

Avtorski projekt **Praktični nasveti za pridne otroke (5+)**

Iskreno ironičen nagovor otrok v samo njim namenjenem skrivnem prostoru, v katerem se naučijo biti vljudno neprizanesljivi z namenom učinkovitejšega soočanja z življenjem. Smejo spregovoriti o najglobljih strahovih in omeniti globoko zakopane želje, se soočiti s svojim sramom in izreči doživete krivice. Ob tem pa ohranjajo čisto otroško držo in izvirstvo radovednost za svet, življenje, ljudi, naravo ... In humor kot temeljni kamen sreče. Ali: Biti zmerno poreden je precej koristno.

Likovni koncept se osredotoča na večfunkcionalen scenski element - mizico-svetilko-akvarij-senčno gledališče, kjer se najprej odvija zaupen prijateljski pogovor, nato se igrajo ilustrativni prizori znotraj predstave, vse do razpada posameznih zgodb in njihovega umeščanja v izkušnjo. Humor, (navidezna) lahkotnost, igrivost in natančnost so presežki te uprizoritve s češkim lutkovnim mojstrom Marekom Bečko na čelu, Terezo Vašičkovo ob scenskem boku in Zalu Dobovšek s temeljno dramaturško metlo v roki.

Dane Zajc: **Petelin se sestavi (3+)**

V prepoznavnem avtorskem jeziku tokrat v lahkotnih tonih sestavljamo bitje, da bo lahko vzpostavilo dan - nov začetek. Zvočna plast lutkovne predloge je duhovita, konstruktivistična, simbolika, ki jo postopno vzpostavlja, pa arhetipsko organska. Da petelin zakikirika, mora najprej biti cel, najti vse svoje kose, se z njimi spoprijateljiti, jih na pravo mesto umestiti, nato pa tudi uglasiti. Nič kaj sodelovalni niso in še kup nevarnosti od zunaj jim preži, a pogumno bitje z jasnimi cilji ve, kaj hoče, in to tudi doseže. Lepa popotnica na poti odrasčanja. Poetična in starodavna, zvočno sodobna, izvedbeno tekoča in izvirstva. Ali: Pogumno soočanje z notranjimi in zunanjimi izzivi lahko prijetno presenetiti v

svojem rezultatu. Podobo predstave snuje eden najvznemirjivejših (in nagrajevanih) slovenskih ilustratorjev Damijan Štepančič, ki ga je k projektu pritegnila režiserka Jelena Sitar Cvetko.

Nebojša Pop Tasić po ljudskih motivih: **Zlata ptica (3+)**

Tandem Pop Tasić - Omerzu je nov, nastal pred letom in pol, a je odlično zafunkcioniral v smislu odkrivanja arhetipskih vrednosti simbolov (Tasić) in v njihovem materializiranju na lutkovnem odru (Omerzu). Zlata ptica ponuja nesluten razpon možnih interpretativnih nivojev, saj gre za ljudski motiv, pretežno razširjen v slovanskem prostoru. Preigravanje med nivoji, magičnost in presenetljivost njihovega življenja na odru in precizna izvedba so presežki, ki jih zaznavamo v čisti lutkovni uprizoritvi ljudske pravljice, ki govori o potrebi po učlovečenju človeka, o ponovni humanizaciji prostora, o novem etičnem definiranju, vse v povezavi z lepoto. Tudi z lepoto življenja. Ali: Človek postati je najvišji smisel življenja.

Sezono 2014/2015 pa jeseni uvajajo tri predstave, ki se preigravajo skozi gozd medčloveških odnosov, zmot in nesporazumov. Vse raziskujejo nove izrazne možnosti in nadgrajujejo lutkovno gledališče s posameznimi poudarjenimi elementi - Spake s filmsko glasbo v muzikal, Hotel Graf z lutkovno tehnološko pestrostjo in ritmizirano režijo v glasbeno grajeno interaktivno kompozicijo, Psiček z elementi klovnade in novega cirkusa v miniaturni vizualni spektakel.

Rok Vilčnik po motivih filma Freaks: **Spake (15+)**

Lutkovni muzikal za mladino in odrasle ob na videz naivni ljubezensko-kriminalni zgodbi, postavljeni v romantično nerealen cirkuški prostor, naseljen s spački, ki so razstavljeni kot gnus zbujačoči eksponati, postavlja v razmerje etiko in estetiko, a skozi oči sedanosti in namige na vprašanja aktualnih (spačenih?) vrednot. Filmsko koncipirana režija (Labović) ob grobi likovni podobi (Vašičkova) ne govori nič novega, raje pripoveduje stare zgodbe, na način, da je spet in še vedno res. Izvirnost stoji tokrat na srhljivem nasprotju etičnih in estetskih pričakovanj. Sprašuje se, kdo je spaka? In odgovora ne ponuja, le namig - ali po soočenju z grdim lahko ostane še kaj lepote? Ali je ta stik/dotik usoden? Ali: Svet ni črno-bel, sivine pa različno nevarne.

Matija Solce po motivih iz zgodovine Maribora: **Hotel Graf ali Mariborske legende (5+)**

Mesto je produkt človekovega kolektivnega delovanja, temelji na dogovorih in spoštovanju le-teh. Zgodovinski material, ki je podlaga uprizoritvenega koncepta, ponuja številne anekdote, ki so v resnici zgolj nespoštovanje dogovorov, prinašajo pa različno usodne posledice. Zgodovina konkretnega mesta (Maribora) v razumevanju tega segmenta prerašča prostor in čas ter postaja slika življenja katerega koli urbanega prostora, v katerem živijo zmeraj podobni ljudje v podobnih okoliščinah s podobnimi vzgibi in podobnimi napakami. Z ustrezne razdalje seveda to deluje komično, o ja, in to perspektivo želimo ohranjati skozi multižanrsko drvenje med temami, posamezniki, dejanji, njihovimi posledicami, povezavami, spoznanji in predvsem atmosferami. Ročne lutke, predmeti, inštalacija razgibanega mesta, igralci, instrumenti, zvoki, prepri, besede, modrosti ... In usoda? Ali: Povabljeni v pisano mesto, kljub tegobam polno življenja in polno veselja.

Borut Gombač: **Psiček iz megle (3+)**

Poetičen tekst, nagrajen na natečaju LGM za lutkovno predlogo v začetku leta 2013, se postavlja na križišče. Semaforji narekujejo razpoloženje in umerjajo korake, ljudje hitijo v vse smeri. S seboj nosijo sebe - svoje strahove, potrebe, predsodke, slabosti in modrosti. V megli ne najdejo več svoje poti, ko spregledajo, je karambol neizogiben. Psiček, iz take snovi, kot so sanje (bolj iz megle), jih zapelje po poteh razkrivanja in tkanja močnejših vezi. Predstava poetičnost nadgrajuje v melanholično-radoživ klovnovski karneval tipiziranih likov v specifičnem gibanju, podobi in razpoloženju. Cirkuško barvanje prostora in podob, prehajanje od igrive domišljijskosti k realnemu. Predmeti, lutke in ljudje v medsebojnem srečevanju, ki prinaša nova spoznanja. Ali: Nikoli ne podcenjuj drugega.

Ponovitve premier

Postprodukcija premier je odvisna od datuma prve izvedbe, od ciljne publike, količine opreme in s tem povezane mobilnosti in cene ter seveda od všečnosti predstave in posledičnega povpraševanja.

Predvidevamo, da bodo več ponovitev doživele prve tri predstave, tiste iz pomladnega dela leta, najteže pa bo tržiti *Spake* zaradi ciljne publike. Vendar menimo, da je promocija lutkovne umetnosti za odrasle tudi naše poslanstvo, in uporabili bomo vse do sedaj osvojene in nove strategije za doseganje čim večjega števila obiskovalcev. Jesenske premiere bodo seveda bolj bogato živele v prihodnjem koledarskem letu, a si že v letu 2014 obetamo večje število ponovitev – to omogoča koprodukcijaska izvedba zadnjih dveh, njuna scenska nezahtevnost, pa slikovitost v pravem (predprazničnem) delu leta.

Ponovitve iz preteklih sezon

Tudi ponovitve se po dveh letih delovanja LGM v novih (prostorskih, organizacijskih in vsebinskih) okvirih konceptualno, vsebinsko in prostorsko lepo urejajo, a prav zaradi dosledne želje slediti zastavljenim ciljem ohranjamo na programu (za izvedbo s tako skromno kadrovsko zasedbo zavoda) zahtevnih 21 naslovov:

- Tiste, ki jih želimo ohranjati na programu zaradi njihove visoke umetniške vrednosti (pretežno 'festivalске').
- Tiste, po katerih je veliko povpraševanje in so jih gledalci vzeli za 'svoje', zato začenjajo tvoriti stalni repertoar (pretežno 'spektakularne' na domačem velikem odru).

- Tiste, s katerimi želimo občasno vznemirjati javnost (v glavnem za odrasle).

Načrt ponovitev usklajuje nujno uravnoteženja vseh treh skupin (ki se seveda med seboj prekrivajo) v kombinaciji s potrebo po ustvarjanju zadostnega lastnega prihodka.

LGM je obnovil in sistematiziral tudi svojo politiko gostovanj in sedaj v glavnem gostuje v drugih slovenskih gledališčih ter v večjih in bolje opremljenih dvoranah (pretežno kulturnih domovih z utečenim abonmajskim programom) po Sloveniji in v zamejstvu, dve predstavi pa lahko gostujeta tudi zunaj gledaliških prostorov.

Gostujoče uprizoritve

Stalni izmenjavi večjega števila najprivlačnejših predstav z LGL in srednji koprodukciji s tem gledališčem dodajamo še izmenjavo s SLG Celje ter bolj vznemirljivo predstavo Mini teatra in Teatra Matita. Gostujoče predstave med letom preiščemo glede na zahteven okus domačih obiskovalcev in njihova visoka pričakovanja pri oblikovanju rednega programa LGM. Vključevanje gostujočih vsebin je za zaokroženo ponudbo dobrega gledališkega programa nujno.

Mednarodna gostovanja

V zadnjih treh sezonah je LGM izvedlo kar precejšnje število kakovostnih in privlačnih predstav, ki si jih vedno večje število organizatorjev festivalov želi v gosteh. Najbolj zaželeni (Proces, Ko je Šlemi šel v Varšavo, Mož, ki je sadil drevesa, Janček ježek) modro razporejamo glede na naravo festivalov, ob tem pa preiščemo odpiramo poti tudi novejši produkciji (npr. Vitez železnega srca, Petelin se sestavi).

S strategijo mednarodnih gostovanj si LGM ustvarja dobro ime v mednarodnem lutkovnem prostoru, a ne le to - predvsem predstavlja najbolj kakovostno slovensko lutkovno produkcijo in širi sloves slovenskega lutkarstva zunaj nacionalnega prostora. Izbor v letu 2014 pa upošteva tudi finančne možnosti in se giba po sistemu uresničljivih prioritiet.

Programski sklop 2

Festivali - PLP

Mednarodni lutkovni festival *Poletni lutkovni pristan* je vedno bolj privlačen poletni umetniški dogodek v mestu. S pestro programsko zasnovo (predstave, delavnice, razstave, produkcije) zadovoljuje interes gledalcev po sprostitvi, zabavi, ustvarjanju, hkrati pa nagovarja tudi zahtevnejše občinstvo. Prevladujočim otroškim vsebinam dodaja izbor predstav za odrasle, preko sproščenih avgustovskih vikendov pa festivalski program na začetku septembra zgosti v bogat mednarodni finale, ki bo prvič koncipiran tekmovalno z obiskom povabljenih tujih gostov. Zgoščeni del sledi strokovnim in umetniškim kriterijem ter je namenjen tudi neposredni lutkovni izmenjavi in predstavitvi strokovni javnosti.

V letu 2014 bo 25. PLP en dan posvetil tudi lutkovni prihodnosti v obliki predstavitve lutkovnih produkcij študentov in dijakov. Na novo bo odkrival prizorišča v neposredni bližini minoritskega samostana, 'zagnal' avditorij, odprl kavarno, zmontiral interaktivne igralne objekte, inštaliral Zverinice in razstavil lutke, pokazal zvezdice in vključeval široko občinstvo iz mesta in okolice. PLP je najboljše letovišče!

Razno

Pedagoški program

Pedagoški program se dosledno širi in nadgrajuje, a ga hkrati izvajamo vedno bolj celovito in strokovno definirano. Sedaj vključuje devet natančno definiranih pedagoških enot, namenjenih posameznikom in skupinam, otrokom, mladostnikom in odraslim: *Za zaveso, 101 lutkovna fizika, Časovno okno, Lutke na razstavi, Lutkovne počitnice, Rojstni dan z lutkami, Poslušalnice ter Pedagoške delavnice za odrasle in Pogovori o predstavah za odrasle.*

Izvajamo ga samostojno ali v povezavi s predstavami, a vedno kot možnost učenja o lutkovnem gledališču, ostrenje občutljivosti na umetnost, posebno lutkovno, razvijanje veščin in zmožnosti ter popularizacijo lutkovnega gledališča.

Postaja pomembno polje dvosmerne komunikacije z zahtevnimi gledališkimi obiskovalci.

Lutke v samostanu

LGM pripravlja interaktivno predstavo 'site specific' kot nekakšno umetniško vodenje po prenovljenem minoritskem samostanu in kot povezavo med umetniškim in družabnim gostinskim delom, prilagojeno štirim letnim časom.

S tem uresničujemo:

- postopno vpeljevanje najmlajših v svet umetnosti
- odpiranje gledališkega prostora v prostor drugih umetniških vrst (arhitektura)
- razvijanje novih umetniških nagovorov in oblik gledališča za najmlajše
- ponujanje izvirnih kulturno vzgojnih vsebin
- vse skozi preprosto vsakdanjo perspektivo aktualnega letnega časa

Projekt razumemo kot gledališki eksperiment in tako k njemu tudi pristopamo. Strokovne podlage bomo pripravili v povezavi s projektanti objekta, likovne podlage po idejah Nine Šulin bodo nastale v delavnicah LGM, izvedba bo zaupana Metki Jurc (LGM), režija pa sedaj že stalni sodelavki LGM Niki Bezeljak, precej specifični prav zaradi inventivnosti pri iskanju novih gledaliških možnosti, predvsem za najmlajše.

Izjemni dogodki

40 let LGM

Leta 1967 se je mariborska lutkovna dejavnost preselila v prostore Mariborske knjižnice na Rotovškem trgu. Negujoč tradicijo, začeto v sokolskih društvih pred drugo svetovno vojno, sta Lutkovno gledališče KUD Jože Hermanko in Malo gledališče lutk DPD Svoboda Pobrežje tam ustvarila kakovostno podlago za ustanovitev Lutkovnega gledališča Maribor **8. decembra 1973. Prve profesionalne predstave so stekle v sezoni 1974/75.** Lutkovno gledališče Maribor se je v 70. letih začelo uveljavljati kot profesionalni nosilec umetniške ambicije. Obdobje skromnega bivanja nad knjižnico se je otrokom razkrivalo kot slikovit svet domišljije, možnosti, obljud, tolažbe, razvedrila.

40 let nepretrganega delovanja Lutkovnega gledališča Maribor pomeni več kot 160 premiernih uprizoritev, tisoče ponovitev doma, po Sloveniji, v tujini, pomeni stotine sodelavcev – avtorjev, režiserjev, likovnikov, scenografov, kostumografov, lektorjev, dramaturgov, glasbenikov ... Tisoči gledalcev so se zvrstili v dvorani na Rotovškem trgu, na gostovanjih in v dvoranah na Vojašniškem trgu.

Zdi se nam, da teh dejstev v sedanjih denarno kriznih časih ne kaže gromko in lesketajoče obeleževati, temveč želimo z nizom ponavljajočih dogodkov na jubilej opozarjati skozi vse leto, seveda s poudarkom na jesenskem delu sezone 2014-2015.

Zato smo si zamislili izvedbo **elektronske zgodovine LGM**, ki bo vključevala pregled predstav in sodelavcev, saj se taka zbirka lahko sproti dopolnjuje in usklajuje vzporedno s pridobivanjem dejstev.

Izvedbo **prostorske postavitve Rusice** na Vojašniškem trgu pred in ob gledališču, in sicer na temo najbolj znanih lutk LGM - Zverinic iz Režije. Rusice bodo poleti prilezle iz vseh kotičkov in okupirale samostan z okolico. Izdelovali pa jih bodo vso zimo in pomlad otroci iz vrtcev in šol ter jih potem spustili na prosto. Inštalacijo bomo opremili s podatki o mariborskih Zverinicah in z režijansko zgodbo o Rusici, ki je pregnala grdinico iz lisičje hišice.

Eno soboto v mesecu bomo izvedli **popoldansko lutkotečno predvajanje** ene od posnetih predstav LGM (v sodelovanju z RTV SLO). Potovali bomo skozi čas in tako tudi preko pomembnejših umetniških mejnikov v zgodovini LGM.

Druga **Lutka meseca** bo pozirala v vitrini/izložbi vsak mesec. Tako bomo predstavljali najpomembnejše lutkovne oblikovalce v preteklosti LGM, njihovo delo, pa tudi predstave, pri katerih so sodelovali, in režiserje, s katerimi so delali.

Zaključek

Zastavljeni program v letu 2014 se nam zdi finančno in organizacijsko izvedljiv kljub manjšim razpoložljivim sredstvom, saj smo ga skušali prilagoditi v tistih segmentih, ki so za LGM najbolj skromni - denarnih in kadrovskih.

Hkrati sklepamo, da je celovit načrt logičen, smiseln, umetniško vznemirljiv, komunikativen in privlačen ter strokovno ustrezno podprt.

Časi, pragmatično usmerjeni v merjenje s tržnimi vatli, ki so do umetnosti lahko precej neusmiljeni in posledično krivični, potrebujejo kreativnost in prav to bomo v letu 2014 z veliko mero odgovornosti, dobre volje in iznajdljivosti najbolj skrbno negovali.

Program LGM in NPK 2014–2017

Lutkovno gledališče Maribor v skladu s svojo vizijo, temelječo na načelih veljavnega NPK (in predloga lokalnega kulturnega programa), svoj program letno prenavlja, dopolnjuje in nadgrajuje. Ne povečuje obsega, temveč se vsebinsko in problemsko prilagaja potrebam javnosti, vse na temelju načela družbene angažiranosti, ki ga gledališče goji.

Gledališče odgovorno premišljuje **program za mlado občinstvo** in skozi optiko novih strokovnih dognanj koncipira programske enote obeh programskih sklopov. To se na prvem mestu odraža v skrbnem vsebinskem, tematskem in estetskem naboru premiernih naslovov in v premišljenem izboru naslovov iz preteklih sezon. Ob tem seveda **ohranja in dviga področne standarde** – skozi tehnološko izpopolnjevanje (delavnica in igralci) in celovito estetsko oblikovanje predstav. Dodatno se gledališče angažira pri oblikovanju spremljevalnih vsebin, ki so združene v sorodne sklope.

Poleg že vpeljanih **kulturno vzgojnih vsebin** je bilo v letu 2014 veliko pozornosti posvečene oblikovanju treh dodatnih programskih sklopov:

1. Jubilejnih dogodkov ob 40-letnici gledališča

Ti so bili zasnovani ob predvidevanju **trajnostnih učinkov** (e-zgodovina, lutka meseca kot stalni projekt) in naboru raznorodnih vsebin (predstava, razstava, prostorska instalacija, zgodovinska predstavitev) ob dejstvu omejenih stroškov in izvedbi celodnevne promocije na začetku sezone (Lutkovna sobota).

2. Brezplačni program Minoritske družinske kavarne

Njegov osnovni namen je **zgodnje uvajanje v umetnost**, vključene vsebine pa so izvirne in kakovostne: interaktivne predstave, pripovedovanje zgodb, kamišibaj, poslušanje izbora radijskih iger z likovnim ustvarjanjem, posnetki preteklih predstav LGM v povezavi z 'zdravo' delavnico. Gledališče je namensko izvedlo sklop interaktivnih lutkovnih predstav za najmlajše (načrtovan kot Lutke v samostanu, realiziran z naslovom Letni časi), ki predstavljajo ogrodje stalnega programa Minoritske.

Zima v Minoritski kavarnici

3. Strokovni pogovori in razprave ter pogovori ob predstavah

Strokovna razprava *Za koga?*, izvedena aprila, je postavila zgled tovrstnega sodelovanja s strokovno javnostjo, izjemno dobrodošlo sprejeta praksa predvsem med pedagoškimi delavci. Nato smo abonmajema za otroke in odrasle (sezona 2014/2015) dodali pogovore po ogledu predstav. Ti lepo sprejeti pogovori so običajno dolgi, dinamični in sproščeni.

Prilagajanje potrebam prostora je osnovni pogoj za **komunikativnost gledališkega programa**, ta pa posledično povečuje **dostopnost**. Prilagajanja seveda ne razumemo kot izpolnjevanje uprizoritvenih želja, temveč kot lastno presojo o manku v kulturnem in umetniškem prostoru, ki ga naseljuje LGM.

To pomeni tudi **prilagajanje urnika** – razširitev na petkov popoldan/večer in sobotni popoldan – predvsem pa njegovo zgodnje oblikovanje z namenom optimizacije delovnih obveznosti zaposlenih (posledica je lahko **razširjena postprodukcija**, delno prilagojena povpraševanju).

Gledališče je z inovativnim programskim oblikovanjem in učinkovitim izvajanjem uveljavljenega mednarodnega lutkovnega festivala Poletni lutkovni pristan tudi pomemben akter na področju **kulturnega turizma v mestu**, saj beleži v mesecu dni festivala 8.138 obiskov 44 festivalskih vsebin.

Gledališče spodbuja **povezovanje v različnih vsebinskih okvirih**:

- z lutkovnimi ustvarjalci (različnih statusov) z namenom ustvarjanja lutkovnih presežkov (LGL, Matita, MCLU Koper, Konj)
- z gledališči in kulturnimi organizatorji z namenom povečevanja postprodukcije (tudi v okviru izmenjav; LGL, SLG Celje, MGP, PGK idr.)
- z mestnimi zavodi v skupnem oblikovanju inovativnih vsebin in enotni ponudbi kakovostnih kulturnih programov (Pokrajinski muzej Maribor, Narodni dom, Mariborska knjižnica idr.)
- z SNG Maribor pri izvedbi festivala Borštnikovo srečanje
- z Narodnim domom pri izvedbi dela programa Festivala Lent (zunanji avditorij)
- z NVO s prostorsko podporo izvedbe inovativnih umetniških vsebin (Plesna izba, Center plesa, Galerija plesa)
- z NVO v partnerskem raziskovalnem snovanju (Bufeto, Zapik, Hiša otrok in umetnosti, Pupila idr.)
- z Zavodom za turizem Maribor pri oblikovanju kulturno turistične ponudbe mesta
- z mediji v okviru vsebinskega in promocijskega sodelovanja (RTV SLO, Regionalni studio Maribor, Tretji program Radio Ars, Večer idr.)
- z organizatorji mednarodnih festivalov in vodstvi lutkovnih gledališč v tujini z namenom mednarodnega umeščanja/mreženja in programskega sodelovanja
- s strokovnimi organizacijami in zvezami (ULU, UNIMA, ASSITEJ, ZDUS idr.)
- z lutkovnimi in gledališkimi šolami v okviru odpiranja možnosti mladim ustvarjalcem na področju lutkovne umetnosti (AGRFT, DAMU, AU Osijek, HUPS Budimpešta, AU Bratislava, Padova, Gledališka šola Prve gimnazije Maribor idr.)
- s socialnimi podjetji v okviru družbene odgovornosti in sledenja skupnim ciljem (Zadruga Dobrina, kooperativa DAME idr.)

Bratislavka Tjulenjka na PLP

Gledališče z jasno vizijo je zlahka kos tem nalogam, saj čvrsto izhaja s svojega gledališča in hitro prepoznava skupne možnosti z različnimi potencialnimi partnerji. V tem primeru je namreč povezovanje v veselje, gledališče pa tako ali tako diha s polnimi pljuči ob veselju lastnega vrhunskega ustvarjanja (7 mednarodnih nagrad v letu 2014) za svoje občinstvo, katerega količino konstantno širi. Takšno gledališče lahko odpira vrata tudi zunanjim izvajalcem, saj se ne boji izgube lastne identitete, ki je bistven gradnik umetniške komunikacije posebno v današnjem obdobju pragmatičnega tržnega tavanja.

Gledališče ocenjuje svoj pestri program, izveden v letu 2014, kot izjemno uspešen v vseh pogledih – vsebinsko, umetniško, organizacijsko, količinsko in finančno.

Programski sklop I

Premiere in ponovitve premier

Po motivih Marka Twaina

Praktični nasveti za pridne otroke

5+

Avtorji uprizoritvenega koncepta in besedila: Vaňousová, Volpijeva, Dobovškova in Bečka

Režiser **Marek Bečka** // Dramaturginja **Zala Dobovšek** // Lektor **Simon Šerbinek** // Avtorica likovne podobe **Tereza Venclová** // Avtor glasbe **Matija Krečič** // Oblikovalec svetlobe **Jason M. Smith** // Best girl **Johana Vaňousová** // Mojstri v delavnici **Kamil Bělohávek, Tereza Venclová, Šimon Kočí, Mojca Bernjak, Branko Caserman** in **Lucijan Jošt**

Izvajalca **Elena Volpi** in **Matija Krečič, k. g.**

Premiera **Mala dvorana LGM, 30. 1. 2014, ob 18.00**

Vsakih šestinsedemdeset let Zemljo obiše Halleyjev komet in ameriški pisatelj Mark Twain ga je doživel celo dvakrat: ob rojstvu in smrti. Naslednjič bo do nas priletel leta 2061; komet, ne Mark Twain ... In najbrž ga ne bomo doživeli, prej se bomo povrnili v prah. Toda če smo mi le prah, ga Twain nikoli ne bo nehal dvigati. Pogum, radovednost in srčnost, ki jih je v njegovih zgodbah prepolno, namreč vedno dvigajo prah, saj s seboj prinašajo nezgrešljivo tveganje. Naša zgodba je sicer izmišljena, a vir navdiha je resničen: klub Aquarium, ki ga je Mark Twain ustvaril tik pred smrtjo, ustvarja prostor za nekaj tvegane porednosti v vsakem izmed nas. Kajti prah je narejen iz zvezd, zvezde – kometi repatci, zaspanke, božične zvezde in vsi ostali Tomi Sawyerji tega sveta – pa kažejo pot do pustolovščin.

Več o predstavi je dostopno na <http://www.lg-mb.si/ponovitve/prakticni-nasveti-za-pridne-otroke/>

O nastajanju predstave *Praktični nasveti za pridne otroke*, Zala Dobovšek, dramaturginja, Sigledal, 24. 1. 2014:

*/.../ Uprizoritev *Praktični nasveti za pridne otroke* so torej inspirirale brezčasne in prebrisane domislice Marka Twaina, ki je imel izjemen čut za otroško zvedavost in neprilagojenost. Bil je zaprisežen zagovornik porednosti, ki pa mora vedno in nujno vsebovati pogum. Biti aktiven, izogibati se strahopetnosti, biti samosvoj, predvsem pa iznajdljiv so bile naše iztočnice za zgodbo o bistri deklici, ki je morda nekoč obiskovala Twainov klub Aquarium.*

Dekličino vihravo odraščanje prestrezajo zaljubljenost, družinske napetosti in smrt njej nadvse ljube osebe. Ko vstopi v svet Twainovih napotil, se njen svet zasuka. Ko spremeni svoj zorni kot opazovanja, ne spremeni le sebe, ampak tudi druge. Čisto zares. Upoštevanje Twainovih nasvetov je zelo resna reč, zato previdno z njimi. Bodite dobro pripravljene na posledice, kajti lahko vam izboljšajo življenje.

V celoti objavljeno besedilo je dostopno na:

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/pravilen-ali-napacen-vrstni-red-ustvarjanja>

Druge medijske povezave:

http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Prakticni-nasveti-za-otroke_Petra-Zemljic_Vecer.jpg

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Po-svoji-poti-a-ne-za-vsako-ceno---pogovor-z-violinistom-in-skladateljem-M.jpg>

<http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/prakticni-nasveti-za-pridne-otroke>

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/strokovna-razprava-o-otrocih-in-umetnosti>

Predstava in odzivi nanjo so ustvarjalno ekipo znotraj gledališča spodbudili k organizaciji strokovne razprave o otrocih in umetnosti, poimenovani *Za koga?*. Moderirala jo je mag. Emica Antončič, sodelovali pa Jelena Sitar Cvetko, mag. Elena Volpi, dr. Robi Kroflič, dr. Katarina Lia Kompan Erzar in dr. Marijan Šimenc.

Poročilo o projektu:

Bor Kos, *Otroško dožemanje lutkovnega gledališča*, Didakta, št. 173, junij-julij 2014, str. 50

Tovariš Jurij Završnik vstopa v razred

Babica mora čisto vse zmeraj sama

Čarobna riba posreduje modrosti

Družinski spomini

Dane Zajc

Petelin se sestavi

3+

Režiserka **Jelena Sitar Cvetko** // Avtor likovne podobe **Damijan Stepančič** // Avtor glasbe **Igor Cvetko** // Dramaturginja **Katarina Klančnik Kocutar** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalec svetlobe in tehnični mojster predstave **Miljenko Knezoci** // Avtor poslikave lutk in scenskih elementov **Damjan Stepančič** // Lutkovni tehnologi in izdelovalci lutk **Primož Mihevc, Darka Erdelji** in **Mojca Bernjak** // Izdelovalca scenskih elementov **Lucijan Jošt** in **Branko Caserman**

Igralci

Petelin **Miha Bezeljak**

Jezik, Majski hrošč, Kača, Zvezda, Sonce **Aja Kobe**

Mravlja, Pav, Lisica **Danilo Trstenjak**

Premiera **Mala dvorana LGM, 27. 2. 2014 ob 18.00**

Najprej je le kupček perja, potem glava s kljunom, jezik, ki noče v usta ... Pa vratna vretenca pa rebra ... Kdo bi vse to štel! A je treba, če hoče petelin zapeti. Jutranje kikirikanje namreč zahteva celega petelina. Če ne bi bili nogi postavljeni v napačno smer in tekli vsaksebi, če ne bi bilo repno perje na glavi in petelinja roža v cvetlični gredi, če prava rebra ne bi bila na napačnem mestu in napačna na pravem, potem bi bil že skoraj sestavljen. In tudi časa ni več veliko. Pa še nevarna kača strupenjača pod nogami, smrdeči majski hrošč med vretenci in požrešna lisica! Še sreča, da je v bližini tudi prijatelj pav.

Seveda petelin zapoje! Celo pred vsemi drugimi petelini! In sonce je tu! Hura!

Do jutri, ko se bo potrebno znova sestaviti ...

Koliko dogodivščin, pa se dan sploh še ni zares začel, bi rekli in pomislili, kako je z našim sestavljanjem. Kaj postavimo prav in kaj narobe, kako smešni smo pri tem, kako jezni in včasih zmedeni, drugič bistri in neskončno pogumni, kdo vse nas pri sestavljanju moti, kdo ovira ... Pa vendarle vedno znova zapojemo! Vsak dan znova.

Lutkovna igra o sestavljanju slovenskega pesniškega velikana Daneta Zajca je polna humorja, igre, klenih verzov in ritmov, dinamičnih gibanj in vrste premen. Smiselni nesmisli pa so otrokom zabavni in odraslim všeč.

[Več o predstavi je dostopno na http://www.lg-mb.si/ponovitve/petelin-se-sestavi/](http://www.lg-mb.si/ponovitve/petelin-se-sestavi/)

Iz ocene *Petelin se sestavi*, Simona Kopinšek, Radio SLO 1, 1. 3. 2014:

/.../ Kdo hitro misli, slabo premisli, pravi kača petelinu, osrednjemu liku predstave, ki ga z dinamično animacijo odlično oživilja Miha Bezeljak. Petelin v večplastnem besedilu Daneta Zajca predstavlja vsakogar od nas na poti življenja, saj nihče ne osvaja spoznanj brez napak. Hitenje, nepremišljenost in strah pred neznanim so znani spremljevalci našega vsakdana, v tej predstavi pa so podani brez odvečnih priveskov. Zgodba se simbolno odvija v eni sami noči, ko nekdo na Zemlji prižge luč, se petelin odpravi na pot. Torej se v času svojega potovanja k jutru, k zori, v votlino, k najbolj svetli zvedi, kar jih je, tudi sestavi. A najprej mora poskrbeti za jezik, ki bi rad po svoje, za pravilno razporeditev svojih vratnih vretenc, reber, za petelinji nogi, repno perje in petelinjo rožo. Vse to je namreč pomešano in zato je petelin najbolj nepetelinji od vseh. Še posebej domiselna in humorna so njegova srečanja z navidezno nevarnimi živalmi, kot sta lisica, ki jo petelin s svojo srčnostjo ukane in kača, ki v resnici ni strupenjača, ampak le slepec. Ob omenjenem Bezeljaku v predstavi igrata tako like kot glasbo Igorja Cvetka, Aja Kobe in Danilo Trstenjak. Avtor likovne podobe, ki deluje zelo primarno, je ilustrator Damjan Stepančič. Polna vsebinskih preobratov se zgodba konča, ko petelin vstopi v votlino speče zvezde, ki ji, poseben kot je, zapoje. In zvezda, ki ni navadna zvezda, ampak samo sonce, se iz nočnih prestavi v dnevne prostore. In ko si petelin na glavo natakne svojo krono, petelinjo rožo, je naposled sestavljen, kajti kikirikanje zahteva res celega petelina.

Iz lutkovne kritike *Izpod spretnih babičnih prstov*, Barbara Gavez Volčjak, Večer, 6. 3. 2014:

/.../Režiserka nima za seboj samo kilometrine, pač pa tudi nekaj uspešnih in nagrajenih stvaritev v mariborskem lutkovnem gledališču, nazadnje Šlemil gre v Varšavo. Igralska zasedba je preverjena in najbrž korektno uresničuje režiserkine zamisli, tematika je nevtralna, ne preveč aktualna ne preveč iztrošena, tempo je pravšen za ciljno publiko tri leta in več.

Likovna podoba je izstopajoča posebnost predstave in daje celoti nekaj domač(ijski) videz. Deli lutk in scene so videti, kot bi jih doma zašile, skvačkale ali spletle spretno babičine roke (mame danes za to žal nimamo več časa) in jih prepustile domišljiji vnukov.

Sploh pa so že nekaj časa, kar je nadvse pohvalno, vse uprizoritve Lutkovnega gledališča Maribor opremljene z navodili za predpripravo in obravnavo po ogledu predstave. Če že ni časa ali možnosti za to v domačem okolju, je tak pristop zagotovo koristen in upoštevan ob ogledu v režiji vrtca ali šole, za otrokov miselni in umetniški razvoj pa zlata vreden.

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Izpod-spretnih-babicnih-prstov---lutkovna-kritika.jpg>

Druge medijske povezave:

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Petelin-se-sestavi---napoved-v-dnevniku-Vecer.jpg>

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/na-mariborskem-lutkovnem-odru-petelin-se-sestavi-v-reziji-jelene-sitar-cvetko>

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/petelin-se-sestavi-zakikirika-in-poklice-sonce>

Sssslepec

Sestavljeni petelin pravočasno zapoje

Nebojša Pop Tasić po ljudskih motivih

Zlata Ptica

3+

Režiser in avtor likovne podobe **Silvan Omerzu** // Avtorica glasbe **Bojana Šaljić Podešva** // Dramaturg **Nebojša Pop Tasić** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalec svetlobe **Enver Ibrahimagić** // Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec** // Izvajalci glasbe **Ljoba Jenče** (glas) in **Miro Božič** (orglice) // Lutkovni tehnologji, izdelovalci lutk in kostumov **Silvan Omerzu**, **Primož Mihevc**, **Mojca Bernjak**, **Žiga Lebar** in **Darka Erdelji** // Izdelovalca scenskih elementov **Lucijan Jošt** in **Branko Caserman**

Igralci

Kralj Florijan, Črni ropar **Maksimilijan Dajčman**

Srednji sin, Kralj Dolmat, Morska princesa **Barbara Jamšek**

Najstarejši sin, Kralj Afron **Metka Jurc**

Najmlajši sin, Črni ropar **Elena Volpi**

Medved, Stražarji, Črni ropar **Anže Zevnik**

Premiera **Velika dvorana LGM, 15. 5. 2014 ob 18.00**

Pravljica o kralju in njegovem vrtu ter o jablani, ki je rodila zlata jabolka. O njegovih treh sinovih, dveh hudobnih in enem dobrem. Pa o medvedu, ki je poznal vse skrivnosti in je lahko oživil mrtve. O votlini, kjer so v zlatih kletkah prebivale zlata ptice, ena lepša od druge. Pa o iskrih konjih in okrutnih razbojnikih ter milih morskih deklicah.

Več o predstavi je dostopno na <http://www.lg-mb.si/ponovitve/zlata-ptica/>

Zlata tatica

O nastajanju predstave (uprizoritveni koncept) *Zlata ptica*, Nebojša Pop Tasić, dramaturg, Sigledal, 10. 5. 2014:

/.../Zlata ptica je pravljica o družini. In državi. O pohlepu. O grehu. O tem, da vsak 'človek' ni sam po sebi človek. Najprej je bitje, podobno zveri, bitje, ki mu vladajo najnižji nagoni. Če te nagone premaga, lahko postane človek. Torej, Zlata ptica je pravljica o učlovečenju. Že v prvem prizoru se vzpostavi princip, ki žene zgodbo do konca in do skrajnih konsekvenc. Kralj, oče treh sinov, vlada kraljestvu. Kraljestvo je bogato in stabilno. Na kraljevem vrtu raste jablana, ki rodi zlata jabolka. Zlata jabolka so prisposoda bogastva, sijaja, moči in, seveda, razkola.

Nekega dne ugotovijo, da jim nekdo vsako noč krade jabolka. Zastržijo jablano, a roparja nikoli ne ujamejo. Tudi dva kraljeva sina gresta stražit. Nič.

Končno najmlajšemu sinu uspe, da s svojo puško zadene ptiča, ki je vsako noč neslišno priletel iz drugega kraljestva in trgjal jabolka. Na tla padejo tri zlata peresa. Peresa prinese očetu in tu se vzpostavi princip celotne zgodbe.

V celoti objavljeno besedilo je dostopno na <http://veza.sigledal.org/prispevki/zlata-ptica-uprizoritveni-koncept>

Iz prispevka / ocene *V Lutkovnem gledališču Maribor zadnja premiera*, Simona Kopinšek, Radio SLO 1, 16. 5. 2014:

/.../Pri dramaturški predelavi te ljudske pravljice si je Nebojša Pop Tasič dovolil veliko svobode. S tem so znane krute situacije, pravljice, ki preko fizične smrti simbolizirajo katarzo, uprizoritvi zmeščane, a nikakor patetično ali všečno. V tem pogledu torej govorimo o združitvi sodobnega s klasičnim in predstava je kljub dolžini, traja namreč eno uro, kar je precej dolgo za otroke od tretjega leta, naravnost magična. Uprizoritev v gledališki škatli, ki je zgoraj razdeljena na tri prizorišča, četrto prizorišče kot morebitna simbolična postavitev spodnjega, torej

duhovnega sveta, pa kot da podpira zgornje tri, z redko doživeto gibljivostjo v lutkovnem svetu povezuje dinamiko in poetiko, različnih tehnoloških pristopov. Ročnih lutk, marionet in javank, vsaka od njih ima svoje zakonitosti, zahteve in premike in zato so vsi liki zelo živi in prepričljivi, ter med sabo opazno različni. Izmed dovršenosti oblikovanih vlog je treba izpostaviti lik medveda.

Zver, ki postane prijateljica, če jo le nahranimo, oživlja Anže Zevnik in sicer večinoma v pesniškem jeziku, kar nakazuje na medvedovo posvečenost višjemu in globljemu hkrati. Tudi sicer je igralska zasedba odlična, ob Zevniku Maksimilijan Dajčman, Barbara Jamšek, Metka Jurc in Elena Volpi. Presežnost pa gre tudi na račun glasbe Bojane Šaljič Podešva, ki jo je ustvarila s prepletom starega in novodobnega, ter v vokalne risbe vključila vedno znova neponovljive glasovne vtise Ljobe Jenče. Tokrat vsekakor govorimo o Zlati ptici, ki pozlati tistega, ki jo pogleda.

Pravljичna sreča morske princese in dobrega kraljeviča

Iz lutkovne kritike *Zlata ptica in zver*, Barbara Gavez Volčjak, Večer, 20. 5. 2014:

/.../ Skladno z motivom se je uprizoritev v vseh elementih naslonila na tradicijo, tako da zaživi kot urbana celota. Na povsem statični sceni s tremi okni zgoraj in enim oknom spodaj za različna prizorišča, zagrnjenimi z dviznimi zastori, se odvisno od fokusa izmenično pojavljajo javajke in ročne lutke (zgoraj) ter marionete (spodaj). Povezava teh dveh tehnologij sicer ni povsem tradicionalna je pa prijetna popestritev sicer precej statične režijske forme v maniri commedie dell'arte, kjer lutke precej govorijo, delujejo pa bolj malo.

Minimalistična in zato zelo prepričljiva je poleg scene tudi likovna podoba lutk: pripadniki treh dvorov so enotno odeti vsak v svojo barvo, nedolžna princesa je bela, izstopa le medved, dejansko osrednja figura dogajanja. In če je Zlata ptica, kot je navedeno v gledališkem listu, pravljica o učlovečenju, je največji Človek v njej dejansko - zver.

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Zlata-ptica-in-zver---lutkovna-kritika.jpg>

Druge medijske povezave:

<http://www.rtv slo.si/kultura/oder/mariborski-lutkarji-za-konec-sezone-z-moderno-klasiko-zlata-ptica/336972>

<http://www.lg-mb.si/mediji-o-nas/andrej-predin-nedeljske-novice-10.5.2014/>

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Zlata-ptica---napoved-v-dnevniku-Vecer.pdf>

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Pogovor-z-Nebojsem-Pop-Tasicem---Vecer.jpg>

<http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/zlata-ptica-1>

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-maribor-ob-zakljucku-sezone-s-premiero-zlate-ptice>

Medved, glasnik pravice

Pokvarjeni kralj Florjan

Nočna straža

Rok Vilčnik po motivih iz filma Freaks v režiji Toda Browning iz leta 1932

Spake

18 +

Režiser **Bojan Labovič** // Avtorica likovne podobe **Tereza Venclová** // Avtor glasbe **Gregor Stermecki** // Dramaturg **Rok Vilčnik** // Lektor **Simon Šerbinek** // Oblikovalec svetlobe **Enver Ibrahimagić** // Oblikovalec zvoka **Mitja Pastirk** // Glasbeni producent **Peter Dekleva** // Glasbenika **Peter Dekleva, Gregor Stermecki** // Lutkovni tehnologi, izdelovalci lutk in kostumov **Primož Mihevc, Mojca Bernjak, Darka Erdelji, Milan Borovič** // Izdelovalca scenskih elementov **Lucijan Jošt, Branko Caserman** // Maskerka **Mojca Bernjak**

Igralci

Maksimilijan Dajčman Džimi Okostnjak, Džoni Polovička, Spake

Barbara Jamšek Jožefina-Jožef, Frida, Rozi-Roza

Metka Jurc Hans, Petruška, Roza-Rozi, Ženska z brado

Nataša Keser, k. g. Kleopatra, Fani Brezrok, Ko ko, Spake

Anže Zevnik Herkules, Princ Radžan

Premiera **Mala dvorana LGM, 18. 9. 2014 ob 20.00**

Spake nagovarjajo odrasle gledalce. Z grobo in neusmiljeno sprevrženo govorico želijo dokazati pomembnost človekovega nenehnega spraševanja o vrednotah in pojasniti, da se spake ne da prepoznati po zunanosti in besedah, ki jih proizvajajo. Kaj se zgodi, če izgubimo svojo človečnost in dopustimo prevlado naravnih zakonov?

Iz ocene/poročila Premiera predstave Spake, Simona Kopinšek, Radio Slovenija, 19. 9. 2014:

/.../Ob dodanem dejstvu, da je Bojan Labovič filmski režiser in je predstava Spake njegova prva režija v lutkovnem gledališču, je izrazitost filmskega pristopa k režiji očitna. Predstava živi na malem odru. Zaradi scenske naseljenosti je tesnoba vzdušja neizogibna, kot tudi zamaknenost, ki jo stopnjujejo preskokljivi in absurdno klišejski prizori, kakršna je tudi zgodba o spakah, ljudeh s telesnimi hibami in tistih, ki jim navidezno ne manjka nič, razen morale in sočutja. V tem pogledu je pozornost pritegnila mlada igralka Nataša Keser, z izjemno karizmo kot Kleopatra, v katero se zaljubi pritlikavec Hans. Lutke so preprosto absurdne, animirane pa dovolj, da se igralci za njimi mestoma razblinijo. Nedvoumni presežek predstave, trajajoče dobro

uro pa je glasba, ki jo je napisal Gregor Stremecki, mrakobna je, samoironična in iskrena.

Iz lutkovne kritike O pohabljenosti telesa in značaja, Barbara Gavez Volčjak. Večer, 25. 9. 2014:

/.../ Vsekakor je treba pohvaliti ustvarjalce in odločevalce za izbiro teme: predstava o "freak showih" iz preteklega ali celo predpreteklega stoletja bo najbrž zadovoljila več okusov kot Kafka, tudi napovedana muzikalična izvedba obeta lahkotnejše žanre. Vendar tematika nikakor ni nezahtevna in tudi izvedba je vse prej kot lahkotna. Zgodba o cirkusu, v katerem poleg "normalnih" nastopajo deformiranci in drugi za družbene norme nesprejemljivi ljudje, po enakih (dogovorjenih) družbenih normah že v izhodišče postavlja konflikt med obojimi in ne zbuja upanja na srečen konec.

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/O-pohabljenosti-telesa-in-znacaja_Vecer_lutkovna-kritika.jpg

Druge medijske povezave:

- <http://www.mladina.si/160368/kdo-je-prava-spaka/>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/freaks>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-maribor-s-spakami-o-lepoti-cloveka>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/spake>
- <http://www.rtv slo.si/kultura/oder/kdo-je-spaka-tisti-z-deformiranim-telesom-ali-deformirano-duso/346690>

Hans na obisku

Porod ženske z brado

Princ Radžan

Frida v areni

Dinamičen poklon mestu ob častitljivi 850-letnici

Časoskop

5 +

Koprodukcija z Mednarodnim centrom lutkovne umetnosti Koper in Pokrajinskim muzejem Maribor

Režiser in avtor glasbe **Matija Solce** // Scenografka, avtorica lutk in kostumografka **Sara Evelyn Brown** // Dramaturginja **Katarina Klančnik Kocutar** // Strokovni sodelavec **Drago Oman** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalec svetlobe **Miljenko Knezoci** // Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec** // Lutkovni tehnologi, izdelovalci lutk in kostumov **Sara Evelyn Brown, Primož Mihevc, Mojca Bernjak, Darka Erdelji** in **Milan Borovič** // Izdelovalca scenskih elementov **Lucijan Jošt** in **Branko Caserman**

Igralci

Miha Bezeljak Časostrojničar Zegn

Danilo Trstenjak Ritmajster

Elena Volpi Nosač Vili

Premiera **Depó pohišta Pokrajinskega muzeja Maribor, 16. 10. 2014 ob 18.00**

Časoskop je oktobra obeležil 850 let od prve omembe starega gradu, po katerem je mesto Maribor dobilo ime. V sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor se je predstava naselila v oglednem depozu, nekdanjem Kinu Partizan, ter skozi prizore iz življenja preprostih ljudi sestavila kalejdoskop pisanih zgodb o mestu z željo ujeti živega duha tega nemirnega prostora.

V predstavi sta z dovoljenjem dedičev uporabljeni pesmi Branka Rudolfa Pesem vojaka z leseno nogo ter Janeza Menarta Anno Domini in Stoletja so se izgubila v čas. Navajamo tudi drobce iz spominov Antona Šantla in odlomke iz časopisnih virov.

Napoved predstave Z muzejskimi eksponati v osrčje starega mesta, Petra Zemljič, Večer, 15. 10. 2014:

S časoskopom bodo gledalci vstopili v vrtinec resničnih prigod mestnih prebivalcev številnih stoletij.

Animiran predmeti, ročne lutke in subtilne zvočne, senzualne in vizualne instalacije namreč prinašajo

zgodovinske zgodbe med gledalce in obisk muzeja nadgrajujejo v svojevrstno umetniško izkušnjo. Predstava se dopolnjuje še s kulturnovzgojnim programom Muzejnica, ki ga izvajajo v Pokrajinskem muzeju Maribor.

V celoti objavljena prispevek je dostopen na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Vecer_15.10..jpg

Čas se je ustavil ...

Iz lutkovne kritike Poklon mestu in meščanom, Barbara Gavez Volčjak. Večer, 21. 10. 2014:

Časoskop je uprizoritev, kakršne v Lutkovnem gledališču Maribor že dolgo nismo videli ... Predstava je tolkoplastna, da jo je težko že opisati, kaj šele oceniti, pole enem ogledu. Kontekst, okvir in zgodbe se prelivajo in zlivajo kot Drava, ki daje ton zgodbi o splavarjih.

Pomen namreč v tej uprizoritvi nosi prav vsak detajl, nič ni naključno in nič ne udari mimo, lahko pa v trenutku nepazljivosti kaj uide očesu, ušesu ali možganom. Dinamika dogajanja ponazarja drvenje časa, le

na določenih mestih skozi režiserjev časoskop zagledamo prizor, duhovito umeščen v tok zgodovine. Zaradi tovrstnega nizanja izsekov ne moremo pričakovati klasičnega dramaturškega loka, ustvarjalci so s kombinacijo besedila, animacije, glasbe in scene ujeli duha časa in predstavili svoje videnje mariborske preteklosti, pa tudi sedanjosti.

Kaj sploh še reči, da ne bo zvenelo kot hvalnica? Domišljeno je prav vse, od vstopa na prizorišče prek izbire jezika, lutkovne tehnologije oziroma bolj rečeno animacije eksponatov "in situ" do zaključnih vrstic besedila. K dojetanju likov in sporočila predstave prispeva celo obrazna mimika igralcev, pri čemer je treba pripomniti, da to sporočilo gledalca ne navdaja ravno z upanjem v izboljšanje sedanjih razmer. Celovitost umetniškega doživetja zaokroža glasba, tako uglasbeni songi Branka Rudolfa in Janeza Menarta kot v živo zapeto glasbeno ozadje in uporabljena posebna zvočila.

Tako bo v predstavi zagotovo vsak obiskovalec našel kaj zanimivega, mlajši seveda z ustrežno pripravo, učencem tretje triade osnovne šole in dijakom pa bi koristila ne le kot pregled zgodovine, temveč tudi kot odličen prikaz možnosti celovitega umetniškega doživetja v mediju, ki jim je v tem obdobju zagotovo manj zanimiv. Časoskop je namreč tudi zgled uprizoritvenih možnosti, ki jih ponuja lutkovno gledališče.

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na:

http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Vecer_lutkovna-kritika.jpg

Druge medijske povezave:

- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-in-muzej-s-casoskopom-v-zgodovino-maribora>
- <http://www.delo.si/kultura/oder/deloskop-izpostavlja-osemsto-petdesetletni-maribor-skozi-lutkovni-casoskop.html>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/casoskop>
- <http://www.rtvlo.si/kultura/novice/pester-cetrtek-za-gledalisca-v-ljubljani-mariboru-in-kranju/348871>
- <http://maribor24.si/kultura/premiera-predstave-casoskop/18709>

Cesarski topi dunkajo, se Turki z grada mečejo.

Turk! Aha!

Borut Gombač

Psiček iz megle

3 +

Koprodukcija z Zavodom Bufeto

Režiser **Ravil Sultanov** // Asistentka za gib **Natalija Sultanova** // Avtorica likovne podobe **Barbara Bulatović** // Avtorja videa in animacije **Barbara Bulatović in Matej Sajko Modrinjak** // Avtor glasbe **Davor Herceg** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalec svetlobe **Ravil Sultanov** // Oblikovalec zvoka **Mitja Pastirk** // Asistent oblikovalca zvoka **Marko Jakopanec** // Lutkovni tehnologi, izdelovalci scenskih elementov in kostumov **Primož Mihevc, Darka Erdelji, Mojca Bernjak, Branko Caserman in Lucijan Jošt**

Igralci

Maksimiljan Dajčman Voznik tovornjaka

Aja Kobe Sivolasa starka in Psiček

Tilen Kožamelj Lišpavi mladenič

Anže Zevnik Policist

Miha Bezeljak Glas songov o barvah

Matej Sajko Modrinjak Odrski mojster Borut

Jackie Konj

Predstava je kombinacija računalniške 'stop-motion' animacije in klovnade – animacije telesa. Živahna situacijska premetanka za najmlajše se sprašuje: Kaj je pomembneje imeti – fizično moč, denar, položaj ali modrost? Morda pa le občutljivost in pogum za sanje ...

Psiček iz megle avtorja Boruta Gombača je nagrajeno besedilo z natečaja Lutkovnega gledališča Maribor iz leta 2013.

Premiera **Velika dvorana LGM, 27. 11. 2014 ob 18.00**

Iz lutkovne kritike *Prijetna sprostitvev*, Barbara Gavez Volčjak. Večer, 1. 12. 2014:

/.../ Tokratna uprizoritev v Lutkovnem gledališču Maribor je nastala po besedilu Boruta Gombača, nagrajenem na natečaju LGM za izvirno lutkovno besedilo leta 2013. Starostna opredelitev 3 leta in več ustreza izvedbi uprizoritve in tudi besedilni zasnovi, saj je verbalizirano razmeroma malo, režijski prijemi se bolj osredotočajo na mimiko in gestikulacijo.

Uprizoritev Psiček iz megle ima svoje prednosti in svoje pomanjkljivosti, slednje seveda zgolj za odrasle, medtem ko bodo otroci uživali ob igrivih režijskih domislicah in pretirani gestikulaciji.

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na:

<http://www.lg-mb.si/f/docs/ponovitve/Prijetna-sprostitvev-lukovna-kritika.jpg>

Malo tukaj, malo tam ...

Iz ocene V Lutkovnem gledališču Maribor sinoči premiera lutkovnega besedila Psiček iz Megle, Simona Kopinšek, Radio Maribor, 28. 11. 2014:

/.../Med vlogami pa je treba poudariti vlogo starke, ki jo je pohvalno in prepoznavno upodobila Aja Kobe. Zgodba zmagovalnega besedila Boruta Gombača je le navidezno preprosta, saj v ospredje postavlja vprašanje naših odnosov z drugimi. Omenjeni preprostosti besedila pa se približuje tudi režija, ki je predstavo usmerila v komunikacijo z najmlajšim občinstvom. Ob dialogih suhomorni, predvsem fizični triki, ki najverjetneje od igralcev zahtevajo, četudi tega na prvi pogled ni opaziti, dobro fizično pripravo, sploh pri statičnih prizorih. Avtor glasbe, ki podpre že tako ritmično besedilo Boruta Gombača, je Davor Herceg. In če predstava Psiček iz megle po napovedih sprašuje ali je pomembneje imeti fizično moč, denar, položaj ali modrost, se v isti sapi zastavi vprašanje: mar se ljudje res veskozi ne učimo le enega in istega, komunikacije. Ne glede na status nam je življenje v usta položilo jezik in v srce pogum, da z njim povemo, da je najpomembneje biti človek človeku, otroku ali odraslemu.

Iz intervjuja Klovni bežijo iz cirkusa (Ravil in Nataša Sultanov), Melita F. Hajnšek, Večer, 27. 11. 2015:

/.../ Predstava je zmes senzoričnega gledališča, v njej so glasba, klovkada, pantomima, bufscenografija, animacija. Nočemo poustvarjati resničnosti, radi bi nekaj novega, odštekanega. Tehniki smo se zdeli sumljivi, pa sem pojasnil s terminom 'antiteater'.

V celoti je intervju dostopen na:

<http://www.lg-mb.si/f/docs/mediji-o-nas/Klovni-bezijo-iz-cirkusa.jpg>

Druge medijske povezave:

- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/psicek-iz-megle>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/mariborski-lutkarji-s-premiero-predstave-psicek-iz-megle>
- <http://maribor24.si/kultura/v-lutkovno-gledalisce-prihaja-psicek-iz-megle/19526>

Kdo je kriv?

Gospa, vi ste zakon.

Premislek ob premierah

V letu 2014 je LGM izvedlo 6 premiernih uprizoritev v skladu z načrtovanim programom dela. Gledališče je načrtovalo 113 izvedb (leto prej 88), realiziralo jih je več - 154 predstav ali 136,3 % načrta. Premiere je obiskalo tudi večje število gledalcev od načrtovanega (17.417 od 13.770; 10.812 leto prej).

Več o realizaciji v poglavju *Ocena doseženih ciljev in rezultatov*.

Gledališče ocenjuje izvedbo premier v letu 2014 kot zelo uspešno. Predstave se pri celovitem pregledu izkažejo kot konceptualno zaokrožene ter estetsko, tehnološko in vsebinsko raznolike, kar ohranja pestrost znotraj čvrstega (in enovitega) okvira. Pokrivajo široko polje lutkovnega medija (v smeri gledališča animiranih form), besedilno pestrost, hkrati nagovarjajo različne starostne (in interesne) skupine gledalcev ter omogočajo uravnoteženo izvedbo v obeh dvoranah LGM, male pa omogočajo tudi manj zapletena gostovanja.

Visoka realizacija ponovitev premier kaže tudi na nestrpno pričakovanje in rastoče zaupanje gledalcev (tudi organizatorjev kulturnih vsebin v vrtcih, šolah in kulturnih institucijah).

Preizkusili smo še dva tvegana aspekta, ki nujno vzpostavljata (samo)kritični premislek:

Dve koprodukciji z NVO in z raznorodnim zavodom (muzejem) / Obe koprodukciji sta se izkazali kot možnost pospešenega učenja, strokovnega raziskovanja in umetniškega razvoja na eni strani ter organizacijskega in produkcijskega tveganja na drugi. Zaradi neuskklajene časovne dinamike obravnav financiranja kulturnih deležnikov različnih statusov smo po potrditvi programa sprejeli vest - v enem primeru o zmanjšanjem financiranju in v drugem primeru o zavrnitvi financiranja koproducentov NVO. V obeh primerih smo redefinirali finančno strukturo projektov in izvedli prilagoditve, ki niso prizadele zastavljene kakovostne ravni predstav. Obe koprodukciji označujemo kot izjemno uspešni (ne samo učinkoviti). V primeru sodelovanja s Pokrajinskim muzejem Maribor smo preizkusili tudi nove oblike vsebinskega sodelovanja: prostorsko, strokovno, organizacijsko (v okviru spremljevalnih kulturno vzgojnih vsebin).

Tematska primernost / Predstava *Praktični nasveti za pridne otroke* je dvignila precej prahu. Predstava obravnava intimni svet deklice skozi perspektivo izkušnje enega dne. Tematsko posega v raznovrstne odnose, ki izhajajo iz soočanja z vsakdanjim prostorom otroka: starši, stari starši, prijatelji, bratje, učitelj, šola/učenje, umetnost, ljubezen, prijateljstvo, bolezen, minevanje, smrt. Kulturni koordinatorji se je bojijo kljub njeni odlični izvedbi, privlačnosti, humornosti in komunikativnosti. Pripombe ne govorijo o neprimernosti, pač pa izražajo dvom v tematsko kompleksnost.

Zato smo izvedli strokovno razpravo in izkušnja je prinesla koristno dopolnitev dosedanjega programa gledališča – predstave uvajamo z obširno predstavitvijo tematike, ki naj zmanjša negotovost tistih, ki izbirajo program za otroke.

Lutkovni vidik / Leto je bilo pretežno zaznamovano s kombiniranimi odrskimi koncepti igre igralcev in lutk, vse ob podpori odlične avtorske glasbe. Največ ročnih lutk je bilo (v treh predstavah – *Petelin se sestavi*, *Zlata ptica* in *Časoskop*), torej veliko dinamike; prstne lutke (*Časoskop*), javajke (*Petelin se sestavi*, *Zlata ptica*), marionete (*Zlata ptica*, *Spake*), namizne lutke (*Praktični nasveti*, *Spake*), sence (*Praktični nasveti*), predmeti (*Časoskop*), maske (*Spake*) in prvič tudi računalniška animacija (*Psiček iz megle*).

Začetek (*Praktični nasveti za pridne otroke*) je prinesel avtorski koncept dialoga lutkovne igre in glasbe ob dinamični igri namiznih lutk in senc ter s pomočjo unikatnih inštrumentov (poleg klavirja in violine). Avtorska ekipa z Marekom Bečko na čelu je ustvarjala po 'češko' – odprto, raziskovalno, inovativno, duhovito in likovno celovito (lajt motiv: stare fotografije s podstrešja).

Nadaljevanje se je razplastilo v slikoviti uprizoritvi Zajčevega poetičnega *Petelina* v obleki enega najboljših slovenskih ilustratorjev Damijana Stepančiča, ki je zasnoval živo in dinamično izhodišče za lutkovno interpretacijo ročnih lutk, javajk in glasbe, izvajane v živo. Vodilo: slikovitost materialov in zemeljskih barv.

V tipični omerzujevske estetiki je na oder postavila magično škatlo *Zlata ptica*. Tokrat razgibano tako, da linearno zgodbo umešča na različne nivoje lutkovne igre in jo govori v ustreznih jezikih marionete (romantična in oddaljena morska princesa), ročne lutke (roparji, stražarji, skratka pretepači) ali javajke (dvorjani – kraljeva družina).

Predstava *Spake* je precejšnja tehnološka inovacija, saj vrši vpeljavo različnih vrst lutk skozi večplastno zasnovo njihove sporočilnosti (ne samo zmožnosti). Tako poleg briljantno izraznih krhkih marionet pritlikavega para vpelje okorne gibalno omejene lutke, ki predstavljajo telesno prizadete človeške like, vsem pa dodaja simbolične attribute na ravni psihoanalitičnega premisleka. Vse skupaj podprto z zaprašeno cirkuško estetiko pridušenih pastelov deluje skoraj nadrealistično in filmsko.

Časoskop (načrtovan kot *Hotel Graf*, ki je med procesom spremenil naslov, teme, prostora in ekipe pa ne) je scenska inovacija, saj na prvem mestu vpeljuje scenski element-glasbilo-lutko, ki ponazarja čas: ogrodje nad glavami gledalcev, na katerem so obešene stenske ure brez mehanizmov, samo nakovalca so ohranjena; ta so uglašena in z nitkami povezana s tastaturo. Igra se ubran in pomirjujoč tek časa. Poleg animacije zvoka nastopajo v predstavi ljubke ročne lutke branjev in vojaka, prstne lutke flosarjev in postreščkov ter predmeti v vlogah vojakov, Turkov, gasilcev, lastovk idr. Bistvena lastnost predstave je njen 'site-specific' značaj.

Psiček iz megle je klasična ravidlovska klovnada, ki jo dopolnjuje računalniško obdelana 'stop-motion' animacija. Glavni animirani lik je psiček, ki se ne pojavi v nobeni drugi obliki, samo kot projekcija na različnih podlagah – ozadje, majhen rdeč avtomobil, velik črn tovornjak, megla idr.

Leto 2014 zaradi pestrosti lutkovnih zasnov označujemo kot leto intenzivnih lutkovnih premislekov.

Hodeča javajka leteči odpira vrata v svobodo

Likovne podobe / Tereza Venclová, Damijan Stepančič, Silvan Omerzu, Sara Evelyn Brown (in Matija Solce) ter Barbara Bulatovič so oblikovali estetiko lutkovnega repertoarja v letu 2014.

Dva izmed teh sta v LGM doživela lutkovni krst (ilustrator Stepančič in gledališka scenografka Brownova), a sta preizkus odlično prestala – Stepančič z očitno prirojeno vizualno senzibilnostjo in študioznostjo, Brownova s podporo celovitega lutkovnega ustvarjalca Solceta. Venclová je snovala dva projekta – sooblikovala je podobo *Praktičnih nasvetov*, pri *Spakah* pa asistirala režiserju, ki je prvič stopil na polje lutkovne umetnosti. Spet uspešno. Silvan Omerzu je pravljичno izpeljavo svoje prepoznavne estetike ponovno izvedel brezhibno. Bulatovičeva se je ob velikem angažmaju od izvedbi 'risanke' odločila za nekakšno reciklažo in predstavo – upravičeno – odela v duh vsakdanjosti.

Težko je ocenjevati, katera predstava je lepša/ustreznejša/izrazitejša. Spet se je izkazala njihova raznolikost in s tem posledična presenetljivost gledališkega repertoarja. Vsi sodelujoči avtorji so namreč uspešni pri znakovni vizualizaciji izbranih predlog. Med seboj izrazito različni (kar zagotavlja raznovrstnost podob predstav), z značilno 'osebno estetiko'. Vizualna podoba lutkovne predstave je njena 'kost in koža'. Je tisto, s čimer so gledalci najprej soočeni in kar najdalj časa ostane zapisano v spominu. Vanjo se naseli duša (beseda, glasba, izvedba, sporočilo), kadar so vsi elementi dobro premišljeni. Prav to si upamo trditi za vse premiere v letu 2014 – tudi na račun premišljene vizualne podobe so celovite stvaritve.

Vsi avtorji so tudi dosledno, tekoče in angažirano sodelovali z lutkovno delavnico, kar je nujen pogoj za zadovoljiv rezultat.

Stari vojak v arhivskih tonih

Literarne predloge / Zajeli smo predvideni nabor uprizoritvenih žanrov, a z velikim poudarkom na slovenskih besedilih z namenom spodbujanja pisanja za lutkovno gledališče:

- svetovna klasika – *Praktični nasveti za pridne otroke* (izraziti avtorski uprizoritveni pristop)
- sodobna slovenska lutkovna predloga – Dane Zajc, *Petelin se sestavi*
- slovensko avtorsko besedilo – Nebojša Pop Tasić, *Zlata ptica* (naročilo LGM)
- slovensko avtorsko besedilo – Rok Vilčnik, *Spake* (naročilo LGM)
- zgodovinsko gradivo, dokumentaristika, poezija, ljudsko izročilo - *Časoskop*
- slovensko avtorsko besedilo – Borut Gombač, *Psiček iz megle* (tradicionalni lutkovni natečaj LGM)

Prevladujoč je avtorski pristop k odrski interpretaciji besedil, ki ga umetniško vodstvo LUTKOVNEGA gledališča spodbuja, kajti prepričano je, da avtorska svoboda prinaša večjo možnost lutkovne inovativnosti.

Kikirikiii!

Vsekakor ima izjemno pomembno vlogo pri takem izhodišču in iz njega izhajajočem delu izkušen lutkovni dramaturg; v letu 2014 predvsem: Zala Dobovšek, Katarina Klančnik Kocutar, Nebojša pop Tasić, presenetljivo tudi Rok Vilčnik.

Tematika / Opazna je etična angažiranost v okviru osnovnega eksistencializma (tematsko vodilo: identiteta), hkrati pa zabrisanost (nikakor ne odsotnost!) vzgojnih nauk.

Povzetki najbolj izrazitih obravnavanih tematik:

- Otrokovo nerazumevanje sveta odraslih (prepiri, prikrievanja, smrt), strahovi in stiske, iskanje nasvetov in vodil – *Praktični nasveti*
- Potreba po vzpostavljanju celovitosti človeka – *Petelin se sestavi*
- Iskanje sreče: poštenje, ljubezen, iznajdljivost, pogum – *Zlata ptica*
- Vprašanje popačenosti in posledične manjvrednosti ter volja do moči - *Spake*
- Identiteta mesta skozi časovno perspektivo - *Časoskop*
- Vrednote - smisel in moč – *Psiček iz megle*

Prvi nasvet: Zjutraj vstani pet minut prej!

Jezik / Skrbeli smo za visok nivo odrskega jezika in načeloma nismo nižali jezikovnega standarda, razen občasno v segmentu besedišča (vulgarni izrazi v prizorih s spački v *Spakah*), bolj smo jezik dvigali na poetično raven (še posebej Zajc, Tasić, Gombač). Skrb za odrski jezik se zdi eno od bistvenih poslanstev gledališča, sploh takega s primarno mlado publiko.

Starostna naravnost / V letu 2014 smo izvedli tri predstave za najmlajše (3+), dve za otroke ne prehodu v šolo (5+) in eno za odrasle (oznaka 18+ izhaja iz dejstva prisotnosti vulgarnega lutkovnega prizora na odru, sicer zanjo ni potrebe). Od teh sta dve predstavi zasnovani izrazito 'družinsko' – prvotno nagovarjata otroke v spremstvu staršev – in sicer *Praktični nasveti za pridne otroke* in *Časoskop*.

Prostor / Dve predstavi sta umeščeni v veliko dvorano, tri v malo, ena pa primarno v muzejski depo (v LGM tudi v malo dvorano). Navidezni manko ene umestitve v veliko dvorano je gledališče nadomestilo z izvedbo historične obnovitve 'starega' naslova z repertoarja LGM (*Žogica Marogica*).

Presežki / Premierni repertoar leta 2014 kaže veliko presežkov:

- predstava *Časoskop* v celoti in v vseh segmentih
- *Praktični nasveti* na nivoju uprizoritvenega koncepta in izvedbe
- odrska estetika *Zlate ptice*
- slikovitost in dinamika uprizoritve Zajčevega *Petelina*
- pogumna nenavadnost *Spak* v tehniškem, likovnem in režijskem smislu
- ljubka in zabavna posebnost *Psička*
- raznolikost premier in njihova uravnoteženost

Bistvenih **slabosti** pri izvedbi premier in njihovih ponovitev v gledališču nismo zaznali.

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon

V letu 2014 je gledališče izvedlo vseh 21 načrtovanih naslovov iz preteklih sezon. V okviru praznovanja 40. obletnice gledališča smo jim pridružili še dvaindvajsetega – uspešnico iz leta 1994 – *Žogico Marogico*. Z njo smo odprli Poletni lutkovni pristan in napolnili zunanji avditorij LGM s kapaciteto 520 sedežev. Odigrali smo jo 9-krat za preko 2.000 gledalcev. Predstavo z vonjem po nostalgiji še načrtujemo, seveda opremljeno s primernim gradivom v okviru lutkotečnega programa.

Pri načrtovanju in izvedbi ponovitev smo upoštevali:

- povpraševanje gledalcev (predvsem organizatorjev skupinskih abonmajev) in možnih gostiteljev,
- interes gledališča po trženju naslovov, ki najbolj predstavljajo program LGM,
- željo po širitvi kroga stalne publike (na srednješolsko in odraslo populacijo),
- kadrovske kapacitete in finančne potrebe gledališča ter
- gostovalne zmožnosti predstave.

Včasih pa smo morali preprosto pristati na dejstvo možnosti zaradi precej zapletenega programskega načrtovanja, ki ga prinašajo okoliščine delovanja – kompleksna kombinatorika dveh dvoran, možnih gostovanj, vaj (včasih tudi vzporednih vaj) in celo pedagoškega programa ob dejstvu nizke kadrovske zasedenosti. Najnižjo realizacijo beležimo pri predstavah, ki smo jih zaradi nastopa porodniškega dopusta igralke prestavili v drugi del sezone 2014/2015 (npr. *Piskač iz Hamelina*, *Salto mortale*, *Kocke* in dve premieri iz leta 2014 – *Zlata ptica*, *Spake* – ostale imajo bistveno višjo realizacijo).

Nekaj nižjo realizacijo nekaterih ponovitev pripisujemo tudi povečanemu interesu za premierne uprizoritve, ki dosegajo bistveno višjo realizacijo kot v preteklih letih, predvsem *Praktični nasveti*, *Petelin se sestavi*, *Časoskop* in *Psiček iz megle*.

Največkrat izvedena predstava, predvsem pa za daleč največ gledalcev, je bila koprodukcija z Lutkovnim gledališčem Ljubljana *Alica v čudežni deželi*, ki se je igrala 34-krat na prizoriščih obeh gledališč in dosegla preko 6.000 obiskov. Koprodukcijski napor je tako upravičen, načrt obeh lutkovnih institucij pa tudi primerno izpeljan.

Uf, že spet čez oder ...

Največji presežek letnega načrta kažejo naslednje predstave, ki jih je LGM zaradi povečanega povpraševanja izvedbeno okrepil in tako dosegel višjo realizacijo:

- žlahtna klasika – *Pepelka* iz leta 1997 – 31 izvedb
- z nagradami obložen glasbeno-lutkovni eksperiment *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.* – 2-krat več izvedb za 2,4-krat več gledalcev kot v načrtu
- poetična vizualna antologija (166,67 %) – *Krst pri Savici*

Največji neuspeh v prvi polovici leta predstavlja predstava *Cyrano*, namenjena najstnikom, ki samoiniciativno ne obiskujejo lutkovnega gledališča, njihovi učitelji in mentorji pa za to slabo skrbijo. Bolj agresiven preboj v prostore mlade publike načrtujemo v sezoni 2014/2015 in upamo na postopno povečevanje razumevanja in posledično interesa za to vrsto umetnosti tudi med vzgojitelji mladih.

Največkrat je gostovala predstava *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.*, od tega skoraj 2/3 na festivalih doma in v tujini (Wels in Šmihel v Avstriji, Tampere in Mukamas na Finskem, Skupova v Plznu na Češkem, Lutke v LGL), največkrat je bila nagrajena predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* (6 nagrad na festivalih v Bolgariji in Črni Gori). Poleg teh dveh imajo festivali radi *Jančka ježka* (PIF, Lutkokaz Osijek).

Šlemil počiva

Kot zelo uspešno, tudi po številu ponovitev, v LGM prepoznavamo sodelovanje s češkimi Športniki:

- *Vrnitev v Bullerbyn* iz leta 2011
- *Gagarin!* iz leta 2012

Obe predstavi zaradi mednarodne razsežnosti veliko gostujeta, predvsem po čeških lutkovnih festivalih in tako krepijo podobo LGM v mednarodnem lutkovnem prostoru. V letu 2014 sta bili skupaj 14-krat izvedeni za preko 2.000 gledalcev v tujini.

Rojstvo vesoljskega potnika

Premislek ob ponovitvah naslovov iz preteklih sezon

Z izbranimi 22 naslovi se je v letu 2014 vzpostavila uravnoteženost gledališkega repertoarja, v katerem je dovolj predstav za vse opredeljene namene LGM. Izbor naslovov iz preteklih sezon v kombinaciji s premierami v letu 2014 predstavlja zaokroženo in celovito ponudbo lutkovnih predstav.

Pri prodaji predstav za otroke se odlično obnese sezonski abonma, poimenovan Minoritska sezona, namenjen vrtcem in šolam, kjer ciljno ponujamo izbor treh predstav v sezoni za točno določene starostne skupine, vključno s pomočjo pri pripravi na ogled in obravnavi po ogledih predstav. Pedagogi gledališču zaupajo in se zanesejo na presojo. V letu 2014 se je za to obliko obiskovanja gledališča odločilo 32 vzgojno-izobraževalnih zavodov iz Maribora in okolice (približno 16.000 abonentov).

Ugotavljamo tudi, da je delež gostovalnih izvedb pri predstavah iz preteklih sezon večji kot pri premiernih izvedbah. To kaže na vedno večjo odgovornost za izbrani program in na zahtevnost gledalcev. Interes za predstave LGM se po Sloveniji veča. LGM stalno sodeluje z nekaterimi gledališči v sklopu njihove abonmajske ponudbe (LGL, SLG Celje, SNG Nova Gorica, PGD Kranj, SNG Drama Ljubljana, Cankarjev dom LJ) ter s posameznimi kulturnimi domovi (Novo mesto, Krško, Mežica idr.) in drugimi organizatorji otroških prireditev (npr. JSKD Ljutomer, Zavod za kulturo Murska Sobota). Tudi v letu 2014 je bilo tako.

Še zmeraj je obseg programa LGM premajhen glede na povpraševanje. 22 naslovov, kolikor jih je iz preteklih sezon LGM ohranilo na svojem programu, je precejšnja obremenitev, predvsem umetniškega ansambla in tehnične službe. Ko to povežemo še z novimi študijskimi procesi šestih premiernih uprizoritev (samo vaj je bilo v letu 2014 312 enot), je to za 25-članski kolektiv težko premagljiv izziv. Zato gledališče snuje vse mogoče alternativne oblike polnjenja programske sheme (npr. Minoritska kavarna, Prvi abonma ter Mali in Veliki abonma s pogovori idr.).

Polno polna velika dvorana LGM

Gostujoče predstave

V letu 2014 smo načrtovali naslednja gostovanja v LGM:

- Mini teater Ljubljana, **Pogumna Molly**, 1 izvedba, 150 obiskovalcev
- LGL, **Turlututu**, 2 izvedbi, 120 obiskovalcev
- LGL, **Moj dežnik je lahko balon**, 2 izvedbi, 120 obiskovalcev
- Lutkovni studio Koper, **Pavliha Revival**, 2 izvedbi, 150 obiskovalcev
- LGL, **Štiri črne mravljice**, 2 izvedbi, 120 obiskovalcev
- SLG Celje, **Pika Nogavička**, 1 izvedba, 150 obiskovalcev

Izvedli smo naslednja gostovanja:

- Mini teater Ljubljana, **Pogumna Molly**, 4. 1., 1 izvedba / 158 obiskovalcev
- LGL, **Turlututu**, 8. 3. 2014, 2 izvedbi / 127 obiskovalcev
- LGL, **Moj dežnik je lahko balon**, 29. 3., 3 izvedbe / 173 obiskovalcev
- Zavod Bufeto in SMG, **Luna na cesti**, 7. 6., 1 izvedba / 95 obiskovalcev
- Teatro Matita, **Pozor, Los!**, 13. 9., 1 izvedba/66 obiskovalcev
- Lutkovno gledališče Zapik, **Zgodba na gumbi**, 8. 11., 1 izvedba / 67 gledalcev
- Lutkovno gledališče Pupilla, **Pu**, 27. 12., 3 izvedbe / 168 gledalcev

Gostujoča predstava	načrt./real. št. dogodkov	indeks	načrt./real. št. obiskov	indeks
Pogumna Molly	1/1	100	150/158	105,3
Turlututu	2/2	100	120/127	105,8
Moj dežnik	2/3	150	120/173	144,2
Luna na cesti / Pavliha Revival	2/1	50	150/95	63,3
Pozor, los!	0/1	100	0/66	100
Zgodba na gumbi / Štiri črne mravljice	2/1	50	120/67	55,8
Pu / Pika Nogavička	1/3	300	150/168	112
skupaj	10/12	120	810/854	105,4

Predstava *Luna na cesti* je nadomestila načrtovani dve izvedbi predstave *Pavliha Revival*, ki v času načrtovanega gostovanja še ni bila premierno uprizorjena. Teatro Matita smo gostili s predstavo *Pozor, los!*, saj smo Solceta na vsak način želeli ponovno predstaviti našemu občinstvu. Predstavi *Zgodba na gumbi* in *Pu* pa sta nadomestili načrtovani predstavi LGL in SLG, *Štiri črne mravljice* in *Pika Nogavička*, zaradi terminske neizvedljivosti načrtovanih predstav.

Poetična lunarna klovnada

Programski sklop II

Gostovanja

Gostovanja so redni del programskega delovanja LGM. Slovenska gostovanja zajemajo predvsem druga slovenska gledališča in kulturne domove z rednim abonmajskim programom za otroke. LGM gostuje tudi v zamejstvu (v letu 2014 samo enkrat).

V letu 2014 je LGM je z različnimi predstavami izvedlo 105 gostovanj (14.598 obiskov), kar predstavlja 27 % lastnega programa. 65 gostovanj je bilo izvedenih po Sloveniji (13.947 obiskov), 40 pa v tujini (5.250 obiskov).

Mednarodna gostovanja

Načrtovali smo osem festivalskih gostovanj (in 17 izvedb). Dva načrtovana festivala nista izbrala prijavljenih predstav, zato smo izkoristili druga vabila. Načrtu smo dodali šest gostovanj po tehtanju upravičenosti in namena. Tako se je prvotnih 8 gostovanj razširilo na 14, zraslo pa je tudi število izvedb.

	naslov predstave festival	načrt./real. št. ponovitev	načrt./real. št. obiskov
1	<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> Internationales Welser Figurentheaterfestival , Wels, Avstrija	2/2	300/300
2	<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> Internationales Welser Figurentheaterfestival , Wels, Avstrija	4/4	150/350
3	<i>Mož, ki je sadil drevesa</i> Izmir Puppet Days , Turčija	1/2	100/200
4	<i>Vitez železnega srca</i> Festival hrvaške drame za otroke mali Marulić , Split Hrvaška	1/2	200/400
5	<i>Piskač iz Hamelina</i> ; Mednarodni festival Valise , Lomža, Poljska <i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> ; Mukamas , Tampere, Finska	1/2	150/200
6	<i>Cyrano</i> ; Mednarodni gledališki festival , Hradec Králové, Češka <i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> ; Skupava , Plzen, Češka	1/2	150/220
7	<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> ; Mednarodni lutkovni festival Trije so preveč – dva ne dovolj , Plovdiv, BG	1/1	100/150
8	<i>Petelin se sestavi</i> ; Mednarodni lutkovni festival Zlati delfin , Varna, BG <i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> ; Mednarodni festival lutk , Podgorica, Črna Gora	1/2	150/300
9	<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> ; Festival Umbrella of Stories , Mikkeli, Finska	0/1	0/50
10	<i>Ko je Šlemil šel v Varšavo</i> ; Festival Kremnické gagy , Kremnica, Slovaška	0/1	0/160
11	<i>Janček ježek</i> ; Festival Pif , Zagreb, Hrvaška	0/2	0/200
12	<i>Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.</i> ; Festival CIKL CAKL , Šmihel, Avstrija	0/1	0/70
13	<i>Petelin se sestavi</i> ; Revija lutkovnih gledališč , Reka, Hrvaška	0/3	0/450
14	<i>Janček ježek</i> ; Lutkokaz , Osijek, Hrvaška	0/1	0/150
	Skupaj	12/26 I 216,6	1.300/3.150 I 242,3

LGM se gostovalno strategijo izvaja ekonomično – izbira samo referenčne mednarodne festivale ali pa izvaja turneje, katerih namen je tržni.

Še vedno je najuspešnejša festivalska predstava *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K.*, tik za njo pa se umešča *Ko je Šlemil šel v Varšavo*.

Na dveh tekmovalnih festivalih (v Plovidvu in Podgorici) je predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* prejela tudi šest nagrad.

Proces je uspešno gostoval v spremljevalnem programu pomembnega češkega festivala Skupova (po odpovedi poljskega Valiseja), kar pomeni možnost nadaljnjega sodelovanja z organizatorjem, gledališčem Alfa.

Na festivalu Lutke (v Sloveniji) je predstava *Proces* prejela vabilo na svetovni festival v Charleville (jesen 2015).

Janček ježek je bil deležen odličnih (tudi časopisnih in revialnih) kritik na obeh festivalih, ki ju je obiskal.

Tako promocijsko pisanje utrjuje ugled gledališča na prostoru Balkana, kjer se lahko izvaja tudi neposredna lutkovna izmenjava.

Veseli smo pestrosti gostujočih vsebin, saj je gledališču uspelo 'lansirati' šest različnih naslovov.

Ko je Šlemil šel na Balkan

Samostojno pa se festivalsko gibata obe mednarodni koprodukciji s Športniki, in sicer glede na izvor skupine predvsem po pomembnih festivalih v Republiki Češki (npr. Skupova Plzen, Festival gledaliških regij Hradec Kralove idr.).

naslov predstave, festival	načrtovano/realizirano število ponovitev	načrtovano/realizirano število obiskovalcev
Vrnitev v Bullerbyn, Trutnovi , Češka	1/1	100/150
Vrnitev v Bullerbyn, Divadlo Drak , Hradec Králové, Češka	1/1	100/150
Gagarin!, Vratislavice, Češka	0/1	0/150
Vrnitev v Bullerbyn, Poděs Olomouc , Češka	0/1	0/150
Gagarin!, Dobkiš , Češka	1/1	150/150
Gagarin!, Festival Setkání-Stretnutie , Zlín, Češka	0/1	0/150
Gagarin!, Skupava , Plzen, Češka	1/1	150/150
Gagarin!, Wolkrův Prostějov , Plzen, Češka	1/1	150/150
Gagarin!, Divadlo Drak , Hradec Králové, Češka	1/1	150/150
Vrnitev v Bullerbyn, Divadlo Drak , Hradec Králové, Češka	1/1	100/150
Gagarin!, Svadev na Moravou , Češka	0/1	0/150
Vrnitev v Bullerbyn, Cooltour , Ostrava, Češka	0/1	0/150
Vrnitev v Bullerbyn, Olomouc , Češka	0/1	0/150
Vrnitev v Bullerbyn, Kralupy nad Vltavou , Češka	0/1	0/150
Skupaj	7/14; 200	900/2.100; 233,3

Skupaj je LGM izvedlo 40 predstav na 19 festivalih (načrtovali smo 15 gostovanj, torej 126 % realizacija), kar je skromnejši obseg kot leto prej (49 izvedb na 25 festivalih). Presežek realizacije načrtovanih gostovanj pa izhaja predvsem iz samostojnega življenja mednarodnih koprodukcij in festivalskih vabil, ki so prispela med letom.

Mednarodne nagrade

V letu 2014 je predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* prejela 6 mednarodnih nagrad:

- na mednarodnem lutkovnem festivalu Dva sta premalo – trije preveč v Plovdivu (Bolgarija) je prejela **grand prix za najboljšo predstavo v celoti**;
- na mednarodnem Festivalu lutkarstva Podgorica, v Črni Gori pet nagrad:
 - nagrado za najboljšo **režijo** (Jeleni Sitar Cvetko)
 - nagrado za najboljšo **scenografijo** (Branko Caserman)
 - nagrado za najboljšo **avtorsko glasbo** (Igorju Cvetku)
 - nagrado za **igralsko mojstrstvo** (Miha Bezeljak)
 - nagrado **otroške žirije**

Ekipa z bolgarskim grand prixom

Poletni lutkovni pristan 2014

Četrto stoletje poletnih lutk

23 predstav (brez LGM predstav) / 4.397 obiskovalcev:

- *Žogica Marogica*, Lutkovno gledališče Maribor, (1 izvedba)
- *Rdeča kapica*, Mestno gledališče Ptuj, (1 izvedba)
- *Neposlušni kozlički*, Gledališče Buhtli in lutke, Češka, (1 izvedba)
- *Rock IX*, Gledališče Buhtli in lutke, Češka, (1 izvedba)
- *Trije dobri prijatelji*, Gledališče Waidspeicher, Nemčija, (1 izvedba)
- *Pu*, LG Pupilla, Lendava, (1 izvedba)
- *Glasbatorij*, Mestno lutkovno gledališče Split, Hrvaška, (1 izvedba)
- *SIE7E*, Ymediateatro, Španija, (2 izvedbi)
- *Šivilja in škarjice*, Gledališče Lalanit, Ljubljana, (2 izvedbi)
- *Poletje*, Lutkovno gledališče Maribor, (2 izvedbi)
- *Turlututu*, Lutkovno gledališče Ljubljana, (1 izvedba)
- *Volk in lakota*, Jakub Folvarčný, Češka, (1 izvedba)
- *Jam – lutkovni koncert*, HUPS! Madžarska, (1 izvedba)
- *Titeritu*, Itinerania company, Španija, (2 izvedbi)
- *Trije prašički in volk*, Gledališče HePp TrUpP, Madžarska, (1 izvedba)
- *Juri Muri v Afriki pleše*, Plesni teater Ljubljana, (1 izvedba)
- *Life of Mary*, DAMU, Praga, Češka, (1 izvedba)
- *Plašč*, Umetniška akademija Osijek, Hrvaška, (1 izvedba)
- *Cholstomer, zgodba o konju*, Umetniška akademija v Bratislavi, Slovaška, (1 izvedba)
- *Štirje muzikantje*, Gledališče Kuglica, Ljubljana, (1 izvedba)
- *Zakaj se otrok kuha v poletni*, Umetniška akademija v Bratislavi, Slovaška, (1 izvedba)
- *Tjulnjeva žena*, Umetniška akademija v Bratislavi, Slovaška, (1 izvedba)

Ostali dogodki v okviru PLP 2014

21 dogodkov / 3.741 obiskovalcev:

- Lutkovna ustvarjalna delavnica, Lutkovno gledališče Maribor, (2 izvedbi)
- Oglede Lutkovnega gledališča Maribor, v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Maribor, (1 izvedba)
- Likovna ustvarjalnica, Umetnostna galerija Maribor, (1 izvedba)
- Družinska delavnica, (5 izvedb)
- Otroška lutkovna delavnica s produkcijo, (6 izvedb)
- Ustvarjalna delavnica, Zveza prijateljev mladine Maribor, (1 izvedba)
- Uporaba lutke v terapevtske in didaktične namene, KUD Moment (1 izvedba)
- 25 zlatih zvezdic, razstava fotografij (1 izvedba)
- Prostorska postavitev Lunin sen (1 izvedba)
- Prostorska postavitev Rusice (1 izvedba)
- Večerki v kotiček, v sodelovanju s časopisno hišo Večer, (1 izvedba)

Festival izvajamo v avgustu, ko se dogajanje v mestu močno umiri in je občinstvo željno kulturnih dogodkov. Letos je število gledalcev znova preseгло pričakovanja. Zabeležili smo 8.138 obiskov na osemindesetih različnih dogodkih (44 izvedb). Ob predstavah slovenskih lutkovnih ustvarjalcev smo uvrstili v program še predstave iz Slovaške, Češke, Nemčije, Madžarske, Hrvaške in Španije. Bogato lutkovno dogajanje so dopolnile lutkovne ustvarjalne delavnice, celotedenska lutkovna delavnica za otroke, lutkovna delavnica za družine, predstavitev projekta in razstavi.

Poln Zunanji avditorij

Predstave smo izbrali izmed prijavljenih, nekaj pa smo jih povabili na osnovi ogledov na mednarodnih festivalih, kjer smo jih prepoznali kot dragocene za programsko zasnovo Poletnega lutkovnega pristana. Slovenske predstave so bile večinoma uprizorjene na novem letnem prizorišču – v Zunanjem avditoriju Lutkovnega gledališča Maribor, pred Umetnostno galerijo Maribor in na dvorišču Vetrinjskega dvora v sodelovanju s Špas festom. Komunikativne in dinamične predstave so bile deležne navdušenja občinstva: obnovljena *Žogica Marogica* in *Poletje* Lutkovnega gledališča Maribor, *Rdeča kapica* gledališča MG Ptuj, *Pu* Gledališča Pupilla iz Lendave, *Turlututu* Lutkovnega gledališča Ljubljana, *Šivilja in škarjice* Gledališča Lalanit, *Juri Muri v Afriki pleše* PTL in *Štirje muzikantje* gledališča FRU-FRU.

Po predstavi *Volk in lakota* Jakuba Folvarčnaya

Tuje predstave so zastopale raznolikost lutkovnih dogajanj v Evropi: *Neposlušni kozlički* gledališča Buhtli in lutke iz Prage – komunikativna različica znane pravljice; najmlajšim gledalcem namenjena predstava *Trije dobri prijatelji* Gledališča Waidspeicher iz nemškega Erfurta; *Glasbatorij* splitskega lutkovnega gledališča – navdihujoča pripoved o glasbi; *SIE7E* iz Španije z miniaturnimi predstavami brez besed v majcenem gledališču v avtomobilski priklopi; *Titeritu*, prav tako iz Španije z velikimi prostorsko igralnimi instalacijami – rokami, ki jih na posebnih podstavkih animirajo gledalci; komunikativna pripoved gledališča predmetov *Volk in lakota* Čeha Jakuba Folvačnaya, *Jam – lutkovni koncert*, skupine lutkarjev HUPS! iz Madžarske – prikaz različnih lutkovnih tehnik z veliko domišljije in v živo odigrane glasbe; najmlajšim namenjena preprosta, a barvita predstava *Trije prašički in volkovi* gledališča HePp TrUpP iz Madžarske.

Posebni del programa in obenem letošnja festivalska novost je bil niz predstav, ki smo jih uvrstili v program z naslovom Srečanje lutkovnih akademij in šol. Praška DAMU se je predstavila s svojo produkcijo *Life of Mary* profesorja in mentorja Matije Solceta. Družbeno kritično gledališko formo so oplemenitili s sodobnim lutkovnim pristopom.

Life of Mary, DAMU

Jam – lutkovni koncert, HUPS!, Madžarska

Osiješka umetniška akademija se je predstavila s produkcijo, namenjeno odraslemu občinstvu, z Gogoljevim *Plaščem*, ki je nastala pod mentorskim vodstvom Tamare Kučinović. Prvič se je predstavila Umetniška akademija v Bratislavi s tremi solističnimi produkcijami: *Cholstomer* – zgodba o konju, *Zakaj se otrok kuha v poletni* in *Tjulnjevo ženo* mentorice Katarine Aulitisove. Predstave študentov so bile dobro obiskane in so presenetile z izvirnimi, svežimi umetniškimi pristopi.

Cholstomer, Umetniška akademija v Bratislavi

Kot vsako leto smo tudi tokrat pripravili celotedensko lutkovno delavnico, namenjeno otrokom. Delavnica je potekala pod mentorskim vodstvom lutkovne pedagoginje Sabine Šinko. Ob zgodbi *Sedem na mah* so otroci ustvarili lutke, sceno, vadili na odru in na koncu so se mladi udeleženci predstavili še festivalskemu občinstvu.

Sedem na mah, otroška lutkovna delavnica

Vsako leto posvečamo več pozornosti tudi spremljevalnim dogodkom, ki občinstvu približajo lutkovno umetnost tudi skozi njihovo lastno izkušnjo. Tako ob mojstrih iz naše lutkovne delavnice pripravimo lutkovno ustvarjanje in likovno poustvarjanje še s strokovnjaki iz Umetnostne galerije Maribor in Zveze prijateljev mladine Maribor.

Likovna ustvarjalnica LGM

Novost Poletnega lutkovnega pristanja je bila družinska enotedenska delavnica pod vodstvom režiserke Nike Bezeljak. Družine so ustvarjale male predstave v različnih tehnikah. Vsak družinski član je prispeval to, kar je najbolje znal – likovno ustvarjal, glasbeno izrazil svoje občutenje zgodbe, nastopal ali pa samo podpiral sorodnike ustvarjanju.

Družinska ustvarjalna delavnica

Letošnja razstava je obeležila 25. obletnico Poletnega lutkovnega pristani. Nagrajenih predstav smo se spomnili skozi izbor fotografij s presežno umetniško vrednostjo, obenem pa prepovedujejo zgodbo o festivalu – o predstavah iz vseh koncev sveta, v različnih lutkovnih tehnikah in njihovi brezčasni lepoti. Po tradicionalni nagradi otroške žirije smo jo poimenovali *25 zlatih zvezdic*.

Posebej velja omeniti dvoje španskih lutkovnih prispevkov: *SIE7E* z miniaturnimi predstavami brez besed v majcenem gledališču v avtomobilski prikolic in *Titeritu* z velikimi prostorsko igralnimi instalacijami – rokami, ki jih na posebnih podstavkih animirajo gledalci. Oba dogodka smo umestili na dravsko nabrežje ob Lutkovnem gledališču Maribor in z nekonvencionalnim prizoriščem na festival opozarjali številne mimoidoče.

Titeritu, Španija

SIE7E, Španija

Avtorica Nina Šulin je v Časovnem oknu izvedla prostorsko postavitev z naslovom *Lunin sen*. Lutke, ki so živele v predstavah, so tokrat zaživele v posebnem ambientu na nenavaden način - s pomočjo grafoskopov in projekcij so v intimnem starem prostoru samostana lebdele v igri svetlobe in sence.

Kulturno umetniško društvo Moment je na Poletnem lutkovnem pristanu pripravilo predstavitev projekta *Izdelava lutke, lutka in lutkovna igra kot terapevtski in didaktični pripomoček ter gradiva usposabljanj in pilotnih projektov*, ki so bili izvedeni v okviru projekta. KUD Moment ga razvija skupaj z različnimi terapevtskimi, pedagoškimi in produkcijskimi organizacijami.

Lutkovna hiša je poleti oživila s pomočjo majhnih mravlji iz polstene volne, ki so zlezele po pročelju stavbe. V projektu *Rusice* je sodelovalo 2.105 otrok 1., 2. in 3. razreda sedemnajstih mariborskih osnovnih šol, ki so skupaj z učiteljicami izdelali 1.630 mravlji.

Rusice avtoric Manice K. Musil in Teje K. Lozar

V času festivala je **otroška žirija** ocenjevala predstave, namenjene mladim gledalcem, in sedmim podelila najvišje število – 25 zlatih zvezdic:

Trije dobri prijatelji (Gledališče Waidspeicher, Erfurt, Nemčija),

Glasbatorij (Mestno lutkovno gledališče Split, Hrvaška),

Šivilja in škarjice (Društvo lutkovnih ustvarjalcev in Gledališče Lalanit, Ljubljana),

Turlututu (Lutkovno gledališče Ljubljana in Centre de Créations pour l'Enfance, Tinquieux, Francija),

Volk in lakota (Jakub Folvarčnỳ, Češka),

Trije prašički in volkovi (Gledališče HePp TrUpP, Madžarska),

Juri Muri v Afriki pleše (Plesni teater Ljubljana).

Izmed teh pa so otroci, ki so redno prihajali na lutkovne predstave, izbrali zmagovalko – predstavo **Volk in lakota** češkega lutkarja Jakuba Folvarčnỳja, in ji podelili posebno nagrado festivala – *Maček iz žaklja*.

Volk na poti do zvezdic

Razno

Kulturno vzgojni program

Kulturno vzgojni program smo zasnovali v prepričanju, da ima umetniško doživetje že samo na sebi vzgojni pomen, ki ga težko nadomestimo z drugimi mediji, zato so izbrane vsebine na prvem mestu podpora osrednji umetniški produkciji gledališča. Smiselno se nam zdi, da se programi izvajajo kot razširitev izkušnje ogleda predstave, ne kot samostojen dogodek, čeprav se v razumevanju časovnih stisk in potreb učnih načrtov prilagajamo tudi drugačni možnosti.

Kulturno vzgojne programe zastavljamo različno:

- predstavitveno / izobraževalno
- ustvarjalno / razvoj domišljije in z njo povezanih ustvarjalnih veščin, tudi kognitivnih in etičnih zmožnosti
- problemsko / celostno 'vzgojno'

Oblikujemo jih v povezavi s strokovnjaki s področja vzgoje in izobraževanja, družinske in razvojne psihologije, sociologije kulture, filozofije in estetike ter pedagoškimi praktiki.

Vsebine:

ZA ZAVESO // Predstavitveni program, ki razkriva skrivnosti izza zavese, najbolje v povezavi z ogledom predstave. Na vprašanja odgovarjajo igralci in drugi sodelavci. Razložijo, kako korak za korakom nastane predstava, kako živi in kaj jo krepi.

101 LUTKOVNA FIZIKA // Lahko visijo na nitih ali so nataknjene na palico, lahko se jih nadene kot rokavice. So vseh mogočih oblik, velikosti in barv, narejene iz nešteto materialov. Razlaga, kako nastajajo lutke različnih lutkovnih tehnologij izpod rok hišnih mojstrov, s katerimi orodji in postopki ob ogledu naše lutkovne delavnice. Ogled odrsko-scenske tehnike in tehnične kabine. Sledi vodena izdelava lutke.

LUTKE NA RAZSTAVI // Vodeni ogled muzejske razstave lutk. Razstavljamo lutke, skice, načrte, scenografske elemente, plakate in fotografsko dokumentacijo iz preteklosti, od začetka 20. stoletja preko ljubiteljske lutkovne dejavnosti v Mariboru do sodobnih predstav Lutkovnega gledališča Maribor. Seznanitev z zgodovino našega gledališča in predstavitev različnih vrst lutk.

ČASOVNO OKNO // Umetnostno zgodovinski in arhitekturni program. Minoritski samostan iz 13. stoletja skriva za svojimi zidovi bogato zgodovino. Mogočna historična zgradba na dravski terasi ni samo bela lepota in zavetje za lutke, pač pa tudi častitljiva pripovedovalka zgodb o lastni preteklosti. Vodeni ogled poslopja, kjer se staro in novo prepleteta v ubrano harmonijo, tudi skozi skrivnosti v Časovnem oknu.

LUTKOVNE POČITNICE // ustvarjalne delavnice za otroke // Vsak počitniški dan je na vrsti druga zgodba in drugačna lutka. Pravljice o živalih, zgodbe o ljudeh, znane in nove. Lutke pa se rojevajo iz blaga, lesa, stiropora in drugih odpadnih materialov s pomočjo različnih postopkov: režemo s škarjami, barvamo, lepimo in smo na vso moč ustvarjalni tudi pri izdelavi mask in kostumov ter oblikovanju zvoka in svetlobe.

POGOVORI PO PREDSTAVAH // Predstave nagovarjajo k razmisleku, k pogovoru, včasih nesramno provocirajo, včasih se nas nežno dotikajo, spet drugič izzivajo in preizprašujejo naše vrednote. Po ogledu izbranih predstav zato ponujamo prostor za soočanja mnenj in vtisov, posredovanje vodil pri razumevanju, spodbujamo ustvarjalno viharjenje. Ta oblika ponuja tudi dragoceno možnost postavljanja vprašanj o izbrani tematiki, idejni zasnovi, likovnih in tehnoloških elementih pa še o čem aktualnem. Pogovore organiziramo tudi po ogledu abonmajskih predstav (mali abonma, mladi abonma) ali po vnaprejšnjem dogovoru.

SOBOTNI MINIMINIRITI // Sklop ustvarjalnih dogodkov, povezanih z dopoldanskimi predstavami na repertoarju. Koncept je bil spremenjen z oživitvijo programa Minoritske kavarne.

PEDAGOŠKE DELAVNICE ZA ODRASLE // V letu 2014 smo izvedli sklop treh izobraževalnih delavnic na temo papirnatega gledališča – kamišibaja v sodelovanju z društvom Zapik (Jelena in Igor Cvetko).

LUTKE V SAMOSTANU // Zaradi kompleksnosti zasnove je program predstavljen ločeno, pod tabelo.

Izvedba načrtovanih vsebin

program	načrt	realizacija	indeks
Za zaveso			
izvedbe	20	19	95
obisk	600	1.141	190,2
101 lutkovna fizika			
izvedbe	20	12	60
obisk	600	369	61,5
Lutke na razstavi			
izvedbe	30	31	103
obisk	600	1.510	251,7
Časovno okno			
izvedbe	30	21	70
obisk	700	1.205	172,1
Pedagoške delavnice za odrasle			
izvedbe	3	3	100
obisk	20	24	120
Lutkovne počitnice			
izvedbe	14	10	71,4
obisk	50	119	238
Poslušalnice			
izvedbe	8	8	100
obisk	160	77	48,1
Gledalnice			
izvedbe	8	9	112,5
obisk	300	151	50,3
Sobotni miniminiriti*			
izvedbe	9	0	0
obisk	120	0	0
Pogovori po predstavah za odrasle			
izvedbe	4	3	75
obisk	50	124	248
Lutke v samostanu**			
izvedbe	20	55	275
obisk	500	629	125,8
Skupaj			
izvedbe	136	171	126
obisk	3.100	5.349	173

*Sobotni program se je od februarja 2014 izvajal v drugačnem konceptu – v okviru Minoritske kavarne.

**Del programa je LGM preneslo v nov prostor ob družinski kavarni, projekt pa realiziralo kot sklop štirih interaktivnih predstav Letni čas. Razlaga je v nadaljevanju, pozitiven učinke pa kaže zgornja statistika.

Lutkovne počitnice s senčnimi lutkami

Lutke v samostanu - Minoritska

Program smo zasnovali s posebnim poudarkom na interaktivnem konceptu zgodnjega uvajanja v umetnost.

V jugozahodnem delu pritličja minoritskega samostana, točno pod sončno uro, je do nedavna prazen, otožen in samotni prostor sedaj odet v nove zgodbe, polne barv, zvokov, vonjev in okusov. Od februarja 2014 ga naseljuje Minoritska kavarna, po svoji naravi družinski klub. Gostinska ponudba je zdrava - naravna, sezonska in v izboru omejena, spreminja pa se od sobote do sobote, v povezavi z letnim časom in s programom, ki se ob popoldnevih odvija tam.

Minoritska želi postati prostor druženja in kakovostnega preživljanja časa, in sicer s poudarkom na skupnem družinskem doživetju, kjer prav vsak izmed družinskih članov najde svoj prostor in izpolni svojo željo. Zato je del kavarniškega prostora preurejen v domišljije poln prostor, v katerem lahko najmlajši obiskovalci aktivno preživljajo svoj prosti čas s kakovostnimi vsebinami, ki pomenijo zanje iniciacijo v svet umetnosti, prvo srečanje z njo, uvod v eno izmed najlepših človekovih navad. V ta namen je bilo treba preurediti tudi obstoječi kulturno vzgojni program.

Lutke v samostanu so tako postale **Letni časi. 1,5-4**// Oder, zasnovan kot igralnica, je umeščen v obstoječo arhitekturo tako, da pričara svojevrsten ambient. V tem prostoru igre so dobrodošle družine z vsemi svojimi člani, prosto in vedoželjno pa naj se ga naužijejo najmlajši. Minoritski zajček predstavlja svoj domek in razkriva vrt, obarvan v aktualni letni čas. Igralka v vlogi zajčka otroke popelje skozi celostno gledališko doživetje z izbrano slovensko avtorsko in ljudsko poezijo.

Otroke do drugega leta starosti pričakujemo v spremstvu, starejši od dveh let lahko predstavo obišejo samostojno, starši pa jih lahko počakajo v prijazni kavarni čisto poleg ambientalnega odra.

Skupaj je bilo izvedenih **26 predstav/313 obiskov**.

Več o projektu:

Avtorica uprizoritvene predloge in režiserka **Nika Bezeljak** // Lektorica **Metka Damjan** // Avtorica likovne podobe **Nina Šulin** // Mojstri scene, rekvizitov, kostuma in lutk **Nina Šulin, Primož Mihevc, Lucijan Jošt, Branko Caserman, Mojca Bernjak** // Oblikovalec zvoka **Marko Jakopanec** // Oblikovalca svetlobe **Nina Šulin, Miljenko Knezoci** // Igralki **Metka Jurc** in **Aja Kobe**

Oder, zasnovan kot igralnica, je umeščen v obstoječo arhitekturo tako, da pričara svojevrsten ambient. V tem prostoru igre so dobrodošle družine z vsemi svojimi člani, prosto in vedoželjno pa naj se ga naužijejo najmlajši. Minoritski zajček predstavlja svoj domek in razkriva vrt, obarvan v aktualni letni čas. Igralka v vlogi zajčka otroke popelje skozi celostno gledališko doživetje z izbrano slovensko avtorsko in ljudsko poezijo.

Premiere

Zima, Minoritska kavarna, 15. 2. 2014, ob 15.00 in 17.00

Pomlad, Minoritska kavarna, 19. 4. 2014, ob 15.00 in 17.00

Poletje, Minoritska kavarna, 21. 6. 2014, ob 16.00 in 18.00

Jesen, Minoritska kavarna, 18. 10. 2014, ob 16.00 in 17.00

Več o letnih časih je dostopno na <http://www.lg-mb.si/letni-casi-v-samostanu/>

Iz fotogalerije:

http://www.lg-mb.si/galerije/zima---interaktivna-predstava-za-najmlajse_1/

<http://www.lg-mb.si/galerije/zima---odprtje-minoritske-kavarne/>

<http://www.lg-mb.si/galerije/pomlad---interaktivna-predstava-za-najmlajse/>

http://www.lg-mb.si/galerije/pomlad---premier_1/

<http://www.lg-mb.si/galerije/poletje---interaktivna-predstava-za-najmlajse/>

<http://www.lg-mb.si/galerije/poletje---premier/>

<http://www.lg-mb.si/galerije/jesen---interaktivna-predstava-za-najmlajse/>

<http://www.lg-mb.si/galerije/jesen---premier/>

Zima

Pomlad

Poletje

Jesen

Medijske povezave

- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/zima>
- <http://www.veza.sigledal.org/prispevki/odprtje-kavarne-minoritske-in-predstava-zima-v-lgmb>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/pomlad>
- <http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/jesen>

Kamišibaj 2+ // V Sloveniji je ta posebna tehnika pripovedovanja nova, njena tradicija pa izvira na Japonskem. Izvajalec pripoveduje zgodbo ob majhnem namiznem odru, poimenovanem kamišibaj, opremljenem z ilustracijami, ki jih kot ponazoritev pripovedi izmenjuje v 'odrskem' okencu. Slikarji na Japonskem to tehniko uporabljajo od 14. stoletja naprej v obliki uličnih nastopov. Tradicionalno japonsko pripovedovanje ob slikah na malih prenosnih odrih je tudi zaradi formata zelo primerna vsebina za zgodnje otroško doživetje gledališča skozi zgodbo. Izvedenih je bilo **9 dogodkov/117 obiskov**.

Nekoč pred dawnimi časi ... 2+ // Zgodbe obstajajo tako dolgo kot jezik. Razlagajo življenje. So glas življenja. Človekova potreba po zgodbi je skoraj tako pomembna kot primarna potreba po hrani, pomembnejša od potrebe po ljubezni in zavetju. Zgodbe pogosto pomagajo učiti, razlagajo in zabavajo, vse tudi z namenom ohranjanja moralnih vrednot. Včasih vsebujejo veliko resnice, lahko pa so popoln plod domišljije, delež obojega je zmeraj težko določljiv. Nekoč je bilo pripovedovanje zgodb pomemben del vsakdanjega življenja, ki je vključeval pripovedovalca, zgodbe in poslušalce. Pripovedovalec je vzpostavil izkušnjo, poslušalci pa so kot odziv oblikovali osebne mentalne podobe iz slišanih in prikazanih pripovedi. Na osnovi doživete izkušnje so ljudje postajali sooblikovalci umetnosti in uspešni sprejemniki posredovanih vrednot. Živa izkušnja pripovedovanja in poslušanja zgodb je pomembna, zato jo negujemo, spodbujamo in razvijamo za poslušalce vseh starosti. Izvedena sta bila **2 dogodka/8 obiskov**.

Poslušalnice 3-7 // V sodelovanju s 3. programom Radia Slovenija, programom Ars, je vsak mesec na sporedu radijska igra za otroke. Idejni vodja projekta je režiser Klemen Markovčič, ki izbira najboljše in najbolj priljubljene iz bogate zakladnice nacionalnega radia. Kakovostne radijske igre vodijo mlade poslušalce od zvočnega vtisa do vizualne refleksije skozi likovno ustvarjanje ob poslušanju. Skozi aktivno udeležbo otroci s poslušanjem prepoznajo pojave v zgodbi, tvorijo lastne zamisli ter ustvarjajo lastne simbole, ki jih likovno izrazijo. Kombinirana dejavnost skozi umetnost celovito spodbuja otrokovo kognitivno preobrazbo in razvoj. (Program je statistično obravnavan v sklopu KV vsebin.)

Gledalnice 3-7 // Z namenom ohranjanja spomina in doseganja večjega števila naslovnikov v sodelovanju z Regionalnim centrom Maribor RTV Slovenija posnamemo po tri lastne starejše predstave v sezoni. Tako omogočimo njihov ogled tudi po umiku z repertoarja gledališča. TV Slovenija jih uvršča v svoj program po lastni presoji, mi pa izbor nekaterih predvajamo v sklopu Gledalnic, kjer jih opremimo z družbeno angažirano vsebino, ki tematiko vsebinsko poveže z resnično izkušnjo. Delavnice izvaja kooperativa, segajo pa na področje zdravega načina življenja, ki ga otrokom približujemo skozi zabavno praktično izkušnjo. (Program je statistično obravnavan v sklopu KV vsebin.)

Rojstni dan z lutkami 5+ // V prvi polovici leta 2014 je program praznovanj rojstnih dni zaživel v celoti. Umetniško in ustvarjalno naravnano vključuje ogled predstave in lutkovno delavnico. Kulinarični del pa v povezavi z zadrugo nagovarja na drugačen, bolj pristen način, kot je to običajno. Izvedenih je bilo **18 dogodkov/188 obiskov**.

Lutke v samostanu	število izvedb	število obiskovalcev
Letni časi - Zima	9	115
Letni časi - Pomlad	6	62
Letni časi - Poletje	6	62
Letni časi - Jesen	5	74
Pripovedovanje	2	11
Kamišibaj	9	117
Rojstni dan z lutkami	18	188
načrtovano*/realizirano	20/55	500/629

Studio MaMa

Studio MaMa, ki smo ga kot niz delavnic izdelave lutk in scene, vaj na odru in produkcije pred občinstvom izvedli v letu 2013, je v prvi polovici 2014 zaživel še trikrat pred občinstvom Vrtca Otona Župančiča. Udeleženci so spoznali še posebnosti in drugačnosti, ki jih prinaša gostovanje s predstavo na terenu, kar je zaokrožilo njihovo gledališko izkušnjo. Izvedeni so bili **3 dogodki/180 obiskovalcev**.

Studio MaMa in Bremenski godci

Strokovna razprava o otrocih in umetnosti *Za koga?*

23. aprila 2014 smo v Lutkovnem gledališču Maribor izvedli strokovno razpravo o otrocih in umetnosti. Družbena potreba po opravljanju javne službe na področju lutkovnega gledališča je bila v našem lokalnem prostoru izražena pred več kot štiridesetimi leti v obliki ustanovitve javnega zavoda. Nameni in razlogi so bili tedaj najbrž povsem drugačni od teh, ki obiskovalce danes vodijo v naše gledališče. Koliko drugačni? Kako drugačni? Zakaj se spreminjajo? Kakšna so pričakovanja sedanjih obiskovalcev? Kakšna je vloga lutkovnega gledališča v razvoju otrok v današnji družbi?

V razpravi so sodelovali naslednji strokovnjaki in ustvarjalci:

Doc. dr. Lia Katarina Kompan Erzar (psihologija, družinska terapija)

Red. prof. dr. Robi Kroflič (pedagogika, vzgoja in umetnost)

Doc. dr. Marjan Šimenc (sociologija vzgoje)

Doc. Jelena Sitar Cvetko (gledališče, lutkovno gledališče)

Mag. Elena Volpi (lutkovno gledališče za otroke)

Mag. Emica Antončič (publicistka, urednica, slovenistka)

Več o strokovni razpravi je dostopno na <http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/za-koga/>

Iz foto galerije http://www.lg-mb.si/galerije/za-koga_3/

Dragoceno omizje

Iz poročila *Otroško dožemanje lutkovnega gledališča: Za koga? – strokovna razprava na temo lutkovnega gledališča* avtorja Bora Kosa v reviji *Didakta*, št. 173, junij-julij 2014, str. 50-52:

'Naloga gledališča je ustvariti varen is sproščen prostor, v katerem otrok doživlja celostno umetniško izkušnjo, mimogrede pa opazi še cel kup zanimivih stvari, barv, oblik, števil ipd., ki si jih igraje zapomni.'

'Dr. Kompan Erzar je zato poudarila, da vzgoja ni znanost, ampak umetnost. Odrasli moramo najti otroka v sebi, da bi lahko ustvarili prostor, kjer bodo otroci skupaj z nami razvijali svoj lastni način doživljanja.'

'Gledališče je odličen primer ontološko zelo zapletenega sveta, ki pa ga otroci kljub temu ne le zaznavajo, temveč razumejo in pravilno interpretirajo v celoti, kar je razvidno na primer iz risb, ki jih narišejo na temo določene predstave. Vse v zapletenem sistemu gledališkega sveta (osebe, lutke, kombinacija obojih, glasovi, glasba, ples itd.) je za otroke realnost, ki so jo sposobni razčleniti. Upodobiti in povezati znajo namreč tudi tisto, kar v predstavi ni zgolj fizično vidno.'

'Gledališče samo ni nikoli v prvi vrsti vzgojno, saj v istem trenutku preneha obstajati kot gledališče. Lahko pa postane indirektno vzgojno takrat, ko svojega gledalca – ne glede na njegovo starost – zares nagovori in se ga osebno dotakne, s tem pa razširja njegovo celostno dožemanje sveta.'

Razstave

V LGM smo v letu 2014 pripravili razstave:

- *Alica v čudežni deželi* se je predstavila skozi fotografije Boštjana Laha. Januar 2014
- Na ogled so bili ilustracije in osnutki za lutke Damijana Stepančiča, avtorja likovne podobe za predstavo *Petelin se sestavi*. Februar-marec 2014
- Tretja razstava je spremljala premierno uprizoritev predstave *Zlata ptica*. Razstavili smo ilustracije Silvana Omerzuja, režiserja in avtorja likovne podobe. Ilustracije je ustvaril za opremo gledališkega lista predstave. Maj-junij 2014
- Razstavi v avgustu sta bili v sklopu festivala Poletni lutkovni pristan: fotografska razstav *25 zlatih zvezdic* in prostorska postavitve umetnice Nine Šulin z naslovom *Lunin sen*. Avgust-september 2014
- Prostorska postavitve *Rusice* – otroci mariborskih osnovnih šol, avtorici projekta Manice Musil in Teje Lozar. Avgust-november 2014
- Razstava scenskih elementov predstav LGM v sklopu praznovanja *40-letnice*. Avtor Lucijan Jošt. September-november 2014
- *Adijo, 2014!* smo naslovlili razstavo fotografij lutkovnih dogodkov LGM v letu 2014. Avtor Boštjan Lah. December 2014

Zlata ptica v avli LGM

V prvem nadstropju objekta LGM vzdržuje stalno muzejsko razstavo lutk, ki seznanja obiskovalce z zgodovino našega gledališča v sklopu pedagoškega programa Lutke na razstavi. Izvedenih je bilo **31 skupinskih ogledov in 1.510 obiskov**, ki jih beležimo zgoraj.

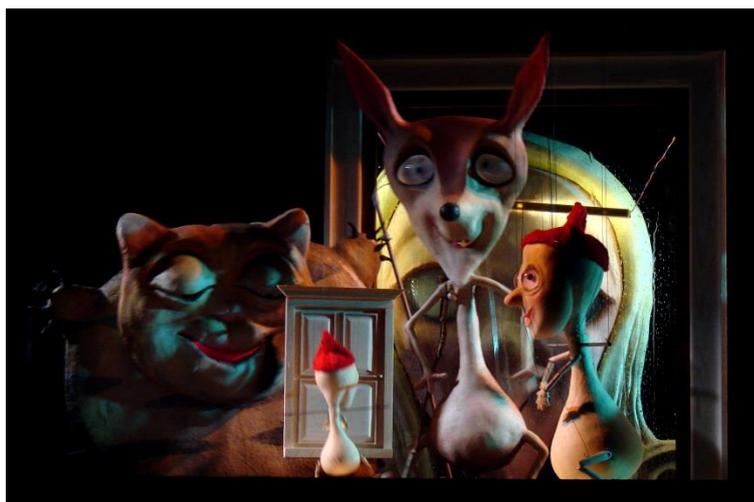
V letu 2014 so lutke in scenski elementi iz predstav *Pegam in Lambergar* (avtor Janez Vidic), *Pepelka* (avtorica Sabina Šinko) in *Turjaška Rozamunda* (Breda Varl) potovale v okviru razstave **100 let slovenske lutkovne umetnosti**, ki sta jo oblikovala Agata Freyer in Edi Majaron za slovensko združenje UNIMA. Na osrednji razstavi v Ljubljani so ob teh treh predstavah zastopale Lutkovno gledališče Maribor še lutke iz predstav *Pitiu in Ponka* (Sabina Šinko), *Sonček, kje si?* (Breda Varl) in *Ostržek* (Gregor Lorenci).

Razstava je bila na ogled:

- Ljubljana, Narodni muzej Slovenije 21. 3. - 8. 6.
- Beograd, Etnografski muzej, 15.6. - 30.6.
- Kotor, JU Muzeji, Galerija solidarnosti, 3. 7. - 11. 7.
- Zagreb, Centar IKS, 11.9 - 18. 9.
- Subotica, Moderna galerija 21. 9. - 27. 9.
- Budimpešta, Babbszin haz, Galerija "Ivan Koos", 1. 10. - 14. 10.
- Novi Sad, Galerija likovne umetnosti Rajka Mamuzića, 17. 10. - 31. 10.
- Bratislava, Galerija Bibiana, 4.12. 2014 - 31.1. 2015

Sabina Šinko, *Pepelka*. Subotica

Gregor Lorenci, *Ostržek*

Izjemni dogodki

40-letnica Lutkovnega gledališča Maribor

Vsi izjemni dogodki v letu 2014 so potekali z namenom počastitve gledališkega jubileja. LGM je zasnovalo niz trajnostno naravnanih interaktivnih projektov, nekaterih tudi strokovne in promocijske narave.

Rusice / Zverinice iz Rezije

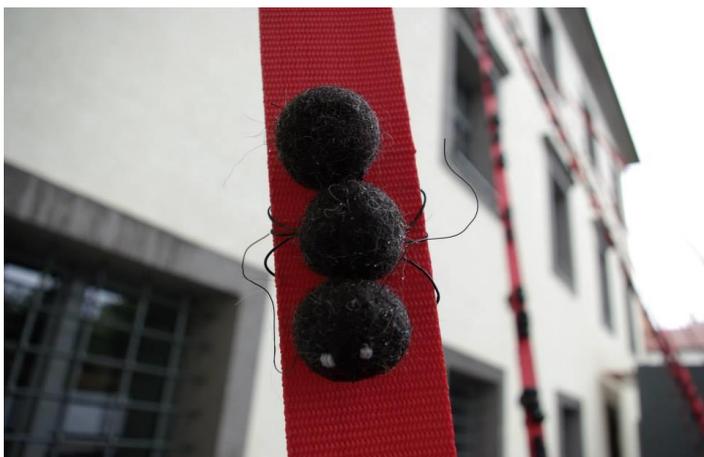
Avtorici Teja Kovač Lozar in Manica Klenovšek Musil sta za prostorsko postavitev izbrali pripovedko *Rusica pregnala grdinico iz lisičje hišice* iz zbirke rezijanskih živalskih pravljic *Zverinice iz Rezije*. Rusica, mravljica, v projektu simbolizira otroke, Lutkovno gledališče pa je njihovo mravljišče. Rdeči trakovi, po katerih gomazijo četice mravljic, so barvno povzeti po razpoznavni rdeči barvi prenovljene stavbe Lutkovnega gledališča Maribor pa tudi iz etimologije besede rusica, saj ime izvira iz italijanske besede za rdečo barvo (rosso). Zunanja lupina Lutkovnega gledališča Maribor je ovita v četice mravljic in tako prostorska postavitev tudi vizualno povezuje institucijo z njenim matičnim mestom.

Avtorici sta pripravili načrt in navodila ter izvedli delavnico za izdelavo rusic iz polstene volne. Sodelovalo je 2.105 otrok prvih treh razredov 17 mariborskih osnovnih šol. S pomočjo mentorjev so izdelali kar 1.630 mravljic. Rusice, ki so jih izdelali otroci, sta avtorici s pomočjo mojstrov v delavnicah LGM pritrdile na trakove za pripenjanje na zunanjo stran objekta LGM. Postavitev je zaživela skupaj s festivalom Poletni lutkovni pristan v avgustu.

Postavitev si je ogledalo cca 20.000 obiskovalcev.

Izčrpana povezava:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.262804613909481.1073741942.129578017232142&type=3>

Rusica na lutkovnem mravljišču

E-zgodovina

Elektronska izdaja zgodovine delovanja Lutkovnega gledališča Maribor je oblikovana. Njena avtorica je Katarina Klančnik Kocutar. Baza podatkov je obenem tudi osnova za dodajanje in nenehno osveževanje. Gledališče bo tako lažje premoščalo nenehno vrzel med ubežnimi predstavami in sedanostjo.

Zgodovina je prisotna skozi podatke o predstavah, sodelavcih, s pomočjo slikovnega gradiva bomo vsaj za silo v spomin priklicali podobe lutkovnih predstav, novejša predstave pa sproti dobivajo svoje kratke povzetke v gibljivih slikah.

Besedilo je razdeljeno na tri dele: prvi govori o ljubiteljskih začetkih pred uradno ustanovitvijo gledališča, drugi del od ustanovitve 1974 do leta 2010, tretji del pa o obdobju po selitvi v minoritski samostan. Dodan je seznam vseh predstav od ustanovitve naprej.

Povezava: <http://www.lg-mb.si/40/>

Lutkovna sobota in praznovanje 40 letnice Lutkovnega gledališča Maribor

Namesto rojstnodnevne torte smo gledalcem ponudili naš program: 20. septembra smo od jutra do poznega večera nizali dogodke na vseh mogočih prizoriščih, ki so jih številni obiskovalci skozi čas povezali z življenjem jubilanta. Brezplačne vstopnice so pošle že nekaj dni prede dogodkom.

Program:

10.00, Zunanji avditorij LGM

Uvod v praznični dan z nagovorom dr. Alojza Križmana

Volk in kozlička 3+

11.30, Zunanji avditorij LGM

Volk in kozlička 3+

11.30, Dvorana Rotovž, Rotovški trg 2

Žogica Marogica 3+

15.00, 15.30, 16.00, 16.30, LGM

Minoritska pustolovščina 0-99

Nenavaden sprehod po samostanu z lutkami in lutkarji

Spoved v omari

Čajanka v delavnici

Hrčkovi nasveti

Zlat intervju

Lutkar meseca

Evlampijine prerokbe

17.00, Velika dvorana LGM

Zmrdica in Zmrdek 5+

18.00, Minoritska kavarna

Janček ježek 3+

20.00, Mala dvorana LGM

Spake 18+

22.00, Klub LGM

Proces ali Žalostna zgodba Josefa K. 15+

Studio LGM

Posnetki predstav LGM ob polni uri

11.00 Pika Nogavička

12.00 Žaba Greta

13.00 Deževnikarji

15.00 Zelišča male čarovnice

16.00 Ko pride zvezda

18.00 Krst pri Savici

19.00 Zverinice iz Rezije

Povabilo na lutkovni rojstni dan

<http://www.veza.sigledal.org/prispevki/lutkovno-gledalisce-maribor-ob-40-letnici-s-sezono-preizprasevanja-o-istovetnosti>

Minoritska pustolovščina z ribo

V letu 2014 (junij-oktober) je nastal tudi daljši (25 min) prispevek RTV Maribor z naslovom *Čas za igrivost! Igrajmo se lutkovno gledališče! (40 let Lutkovnega gledališča Maribor)*, Oddaja Sledi, 14. november 2014, avtorica prispevka Petra Skok.

Posnetek je dostopen na https://www.youtube.com/watch?v=eXZwndNU_KI

Jutranji uvod v Lutkovno soboto, 20. 9. ob 10.00

Lutkovna prisega – obljuba pogostega obiska

Lutkar meseca – igralska alternativa lutki meseca

Čajanka z mojstri v delavnici LGM, 20.9. popoldne

Sobota lutkoteka (gledalnice)*

Lutkovna zgodovina se odstira skozi kakovostne posnetke predstav LGM. Vsako leto v sodelovanju z RTV Slovenija zabeležimo izbrane predstave na trak in jih tako ohranjamo kot živ spomin na lutkovno ustvarjanje skozi čas. V letu 2014 smo v sodelovanju z Regionalnim studiem Maribor posneli tri predstave: *Sneguljčica*, *Krst pri Savici* in *Volk in kozlička*, neposredno za RTV SLO pa predstavo *Janček ježek*.

Minoritska kavarna nudi primeren prostor za zbrano gledanje.

Izvedenih je bilo **9 dogodkov/151 obiskov** (zabeleženih v sklopu pedagoškega programa) .

Lutka meseca 40+

Projekt v okviru praznovanja 40-letnice LGM je obogatil pročelje samostana ter vsebinsko povezal zunanost in notranost gledališča – lutka meseca namreč nastopa v izložbi na vzhodni strani gledališča. Zvrstile so se predstavivte zgodb in ustvarjalcev predstav:

- *Žogica Marogica* (avtor lutk Anton Jezovšek)
- *Kako je gnezdila Sraka Sofija* (avtorici likovne podobe Mojca Osojnik in Špela Trobec)
- *Pegam in Lambergar* (avtor likovne podobe Janez Vidic)
- *Janko in Metka* (avtorica likovne podobe Breda Varl)
- *Pitju in Ponka* (avtorica likovne podobe Sabina Šinko)
- *Zverinice iz Rezije* (avtorica likovne podobe Breda Varl)
- *Jakob in mesto* (avtorica likovne podobe Darka Erdelji)
- *Pedenjped* (avtor likovne podobe Boštjan Štorman)

Izvedenih je bilo 8 vsebin od načrtovanih 12, obisk pa je nemogoče natančno prešteti, saj je izložba na ogled vsem obiskovalcem gledališča in mimoidočim pešcem. Nekatere od vsebin so še posebej nostalgичno nagovarjale gledalce (*Zverinice iz Rezije*, *Pitju in Ponka*, *Jakob in mesto*) in mimoidoče, zato smo jih razstavljali dalj časa od načrtovanega.

Izvedenih je bilo **8 dogodkov / 8.000 obiskov**.

Jakob in mesto v izložbi 40+

Historična obnovitev predstave

Žogica Marogica

3 +

Režiser **Tine Varl** // Vodja projekta obnovitve predstave **Danilo Trstenjak** // Avtor lutk **Anton Jezovšek** // Adaptacija lutk, avtor lutk ptička, kužka in žoge **Zdeněk Bauer** // Avtor vodilnega glasbenega motiva **Bojan Adamič** // Avtor aranžmajev in drugih glasbenih motivov **Boris Rošker** // Lektorica **Metka Damjan** // Oblikovalec svetlobe **Miljenko Knezoci** // Oblikovalec zvoka **Matej Modrinjak** // Lutkovni tehnologi, izdelovalci lutk, scenskih elementov in kostumov (1994) **Mirko Černic, Miljenko Knezoci, Slavko Rakuša** in **Breda Varl**; (2014) **Branko Caserman, Lucijan Jošt, Primož Mihevc, Darka Erdelji, Mojca Bernjak** in **Milan Borovič**

Igralci // Dedek **Miha Bezeljak** / **Maksimiljan Dajčman*** // Babica **Barbara Jamšek** / **Petra Caserman*** // Zmaj Tolovaj, najstarejši Zmajček, Policist, Črpalkar, Kužek Postružek **Danilo Trstenjak** // Žogica Marogica, Vojak, Strašilo Motovilo, Ptiček Kraljiček, srednji Zmajček in najmlajši Zmajček **Elena Volpi** / **Karla Godič***
*zasedba v uprizoritvi iz 1994

Premiera **Stara dvorana LGM, 18. 3. 1994**

Obnovitev **Zunanji avditorij LGM, 9. 8. 2014**

Medijske povezave:

<http://www.rtv slo.si/kultura/novice/lutkovna-sezona-2014-2015-od-zverjascka-do-zogice-marogice/339358>

<http://www.veza.sigledal.org/uprizoritev/zogica-marogica-1>

www.lg-mb.si/mediji-o-nas/petra-zemljic-vecer-19.-6.-2014/

http://www.siol.net/kultura/oder/2014/08/v_mariboru_z_zogico_marogico_zacetek_lutkovnega_festivala.aspx

<http://www.dnevnik.si/kultura/oder/lutke-se-srecujejo-ob-dravi>

Več o predstavi je dostopno na <http://www.lg-mb.si/premiere/zogica-marogica/>

Pihajte, otroci, pihajte!

Obnovitev *Žogice Marogice* nismo načrtovali. Projekt pa se je izkazal kot izjemno uspešen, za ohranjanje tradicije in spomina na preteklost celo nujen. Zasedbo smo izvedli v okviru kadrovske kapacitete gledališča, enako smo ravnali z obnovitvijo in dopolnitvijo opreme predstave. Predstava je logično zaokrožila praznovanje jubileja, hkrati pa jo lahko umeščamo v redni program – za leto 2015 je že razprodana.

Dodatni dogodki

Kot upravljavec s prelepo in razkošno infrastrukturo Lutkovno gledališče Maribor vedno pogosteje in v večjem obsegu ponuja prostorsko in tehnično podporo za izvedbo kulturnih vsebin zunanjih izvajalcev.

Skupaj je bilo v letu 2014 takih **dogodkov 47**, beležili smo **14.595 obiskov**.

LGM je skušalo izdelati obvladljivo strategijo izvajanja prireditvenih aktivnosti, in sicer z vnaprejšnjo opredelitvijo narave dogodkov in s predsezonskim dogovarjanjem s potencialnimi uporabniki. Tako smo dodatno sodelovanje omejili na: sodobne plesne dogodke (v mestu ni ustrežnejšega odra), festival Lent (v povezavi z Zunanjim avditorijem) in (na prvem mestu!) festival Borštnikovo srečanje.

Najtežavnejša naloga v letu 2014 je bila zagon novega prizorišča v enakem kadrovskem obsegu zunaj rednega urnika delovanja gledališča.

Dogodki:

- **Odprta plesna scena**, Velika dvorana LGM, 26. in 27. 6.
2 dogodka/364 obiskovalcev
- Komedija, Zunanji avditorij LGM, 20. 6.-27. 6.
Tadej Toš v živo, 20. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Dekliščina, 21. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Trojček, 22. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Tak si, 23. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Striptiz, 24. 6., 1 dogodek/195 obiskovalcev
Udar po moško 2, 26. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Mulc ... vas gleda, 27. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
- Jazzlent, Zunanji avditorij LGM, 25. 6.-5. 7.
Bombino, 25. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Vasko Atanasovski Balkan flowers, 28. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Winston McAnuff & Fixi, 29. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Marko Črnčič 4tet, 30. 6., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Vasko Atanasovski adrabesa ensemble, 1. 7., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Troker, 2. 7., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Maria João Ogre, 3. 7., 1 dogodek/522 obiskovalcev
The souljazz orchestra, 4. 7., 1 dogodek/522 obiskovalcev
Vasko Atanasovski trio&gostje, 5. 7., 1 dogodek/522 obiskovalcev
- **Afterlent (DJ)**, Zunanji avditorij LGM (pod tribuno), 20. 6.-5. 7., 16 dogodkov/4.176 obiskovalcev
- Plesna izba Maribor, **8. Platforma sodobnega plesa**, Velika dvorana LGM
Ultranedolžnost, 1. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Greatest hits, 2. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Nova garda pleše + The Very Boring Pieace, 4. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
- SNG Maribor, **49. festival Borštnikovo srečanje**, Velika dvorana LGM
Zakulisje prvakov, 18. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Postani obcestna svetilka, 19. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Brickman Brando Bubble Boom, 22. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Alkestida, 23. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Divjad, 25. 10., 1 dogodek/182 obiskovalcev
- Avtorski projekt Mateje Kokol in Larise Javernik, Mala dvorana LGM
Apokaliptična mesečina, 20. 12., 2 dogodka/28 obiskovalcev
- Plesna izba Maribor, **Platforma po Platformi**, Velika dvorana LGM,
Etude za zabavo, 22. 12., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Apatija, 23. 12., 1 dogodek/182 obiskovalcev
Po tem torej, zaradi tega, 1 dogodek/182 obiskovalcev

Zunanji avditorij

Od junija 2014 LGM upravlja z novo infrastrukturo v sklopu druge faze prenove Minoritskega kompleksa, in sicer z Zunanjim avditorijem, ki ni povezan z redno dejavnostjo Lutkovnega gledališča Maribor. To je odprto prizorišče, ki za izvedbo programa uporablja oder velike dvorane LGM, namesti pa 522 (+39) gledalcev. Dodatno prizorišče se ponuja pod tribuno, kjer infrastrukturna podlaga s čudovito historično atmosfero omogoča izvedbo sodobnih glasbenih vsebin.

LGM je v pomladnih mesecih (maj in junij) vzpostavilo delovanje prizorišča in omogočilo izvedbo 40 dogodkov v poletni sezoni 2014:

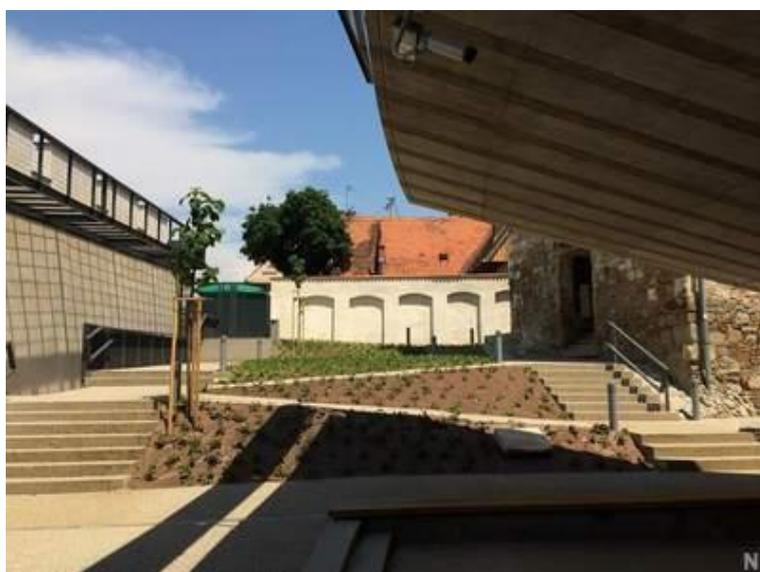
- del programa festivala Lent (JazzLent, Komedija, AfterLent)
- del programa festivala Poletni lutkovni pristan
- del programa akcije Lutkovna sobota

dogodek	št. dogodkov	št. obiskov
Festival Lent	32	12.201
Poletni lutkovni pristan*	6	1.683
Lutkovna sobota*	2	615
skupaj	40	14.499

*dejavnost LGM

Večerni prizor

Poletna senca

Dostopnost programa

Splošno

Lutkovno gledališče Maribor zagotavlja dostopnost vsebin ne različne načine*:

- s kakovostnimi in privlačnimi programskimi vsebinami
- s preišljenimi interaktivnimi vsebinami
- z okrepljeno promocijsko strategijo komuniciranja z javnostjo
- s permanentnim usposabljanjem pedagoških delavcem in pripravo materialov zanje (tudi za starše)
- s prilagajanjem in širjenjem urnika dogodkov
- s sodelovanjem z zunanjimi izvajalci
- s prilagajanjem delovnega časa blagajne
- s spletno prodajo vstopnic
- z možnostjo rezervacije vstopnic
- z nizkimi cenami vstopnic
- z akcijami in s popusti
- z omogočanjem brezplačnih obiskov socialno ogroženim in drugim deprivilegiranim obiskovalcem
- z omogočanjem fizične dostopnosti invalidom
- z načrtom prilagoditve nove spletne strani (v izdelavi) slepim in slabovidnim
- s smotrnim partnerskim povezovanjem (tudi medpodročnim, npr. Zavod za turizem)
- s preišljeno strategijo gostovanj
- z okrepljeno postprodukcijo

*Večina jih je natančneje opisanih v drugih poglavjih tega poročila.

Ljuba gneča v LGM 1

Ljuba gneča v LGM 2

Medijska prisotnost

Lutkovno gledališče Maribor se v svojem nagovarjanju širše in strokovne javnosti poslužuje različnih komunikacijskih metod.

Medijsko partnerstvo

Redni medijski partnerji in pokrovitelji Lutkovnega gledališča Maribor so:

- Radio in televizija Maribor
- Radio Slovenia International
- Press Clipping Maribor
- Večer
- Delo
- SiGledal, portal slovenskega gledališča

LGM novinarske konference v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2014

V tem časovnem obdobju smo v Lutkovnem gledališču Maribor pripravili osem novinarskih konferenc ob premierno uprizorjenih predstavah, predstavitvi sezone in začetku festivala Poletni lutkovni pristan.

Novinarske konference LGM v letu 2014:

- *Praktični nasveti za pridne otroke* (28. 1. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/prakticni-nasveti-za-pridne-otroke---novinarska-konferenca/>
- *Petelin se sestavi* (25. 2. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/petelin-se-sestavi---novinarska-konferenca/>
- *Zlata ptica* (13. 5. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/zlata-ptica---novinarska-konferenca/>
- *Sezona 2014 / 2015* (12. 5. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/novinarska-konferenca-od-predstavitvi-sezone-2014-2015/>
- *25. PLP in obnovev Žogice Marogice* (8.8.2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/novinarska-konferenca-plp-in-obnovev-zogice-marogice/>
- *Spake* (16. 9. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/spake---novinarska-konferenca/>
- *Časoskop* (14. 10. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/casoskop---novinarska-konferenca/>
- *Psiček iz megle* (15. 11. 2014), iz fotogalerije
<http://www.lg-mb.si/galerije/psicek-iz-megle---novinarska-konferenca/>

Predstavitve sezone 14/15

Vse novinarske konference so bile, kljub zmanjševanju medijskega prostora, namenjenega kulturi, zavidljivo obiskane, število zastopanosti medijskih hiš je variiralo med 3 in 8. Redno so prisotne medijske hiše:

- Večer
- Slovenska tiskovna agencija
- RTV Slovenija (Radio in TV Maribor)

Opažamo pa vedno večjo prisotnost elektronskih in lokalnih medijev, tako so v zadnjem letu na novinarske konference prihajali tudi: Radio Marš, Radio City, BK TV, Maribor 24 in drugi.

Nagrade in medijska prepoznavnost v letu 2014

Predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* je na mednarodnem Festivalu lutkarstva Podgorica, v Črni Gori prejela pet nagrad:

- nagrado za najboljšo režijo (Jeleni Sitar Cvetko);
- nagrado za najboljšo scenografijo;
- nagrado za najboljšo avtorsko glasbo (Igorju Cvetku);
- nagrado za igralsko mojstrstvo Mihi Bezeljaku in
- nagrado otroške žirije.

Več o tem je dostopno na povezavi:

<http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/predstava-ko-je-slemil-sel-v-varsavo-je-prejela-kar-pet-nagrad/>

Predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* je 2014 na mednarodnem lutkovnem festivalu Dva sta premalo – trije preveč (Dva sa malko – trica sa mnogo) v Plovdivu (Bolgarija) prejela nagrado za najboljšo predstavo v celoti.

Več o tem je dostopno na povezavi:

<http://www.lg-mb.si/arhiv-novic/predstava-ko-je-slemil-sel-v-varsavo-je-prejela-nagrado/>

Elektronski in tiskani mediji

Dogodki Lutkovnega gledališča Maribor se v elektronskih in tiskanih medijih redno objavljajo. Objave zajemajo redne napovednike v dnevnikih Večer, Delo, Dnevnik in Mladina. Gre za obširne reportaže, lutkovne kritike, foto zgodbe in intervjuje. Še zlasti gre izpostaviti sodelovanje s kulturnim uredništvom RTV Slovenija, kar nakazuje na pomembnost in plodno sodelovanje dveh nacionalnih institucij. V sklopu slednjega sodelovanja se redno predvajajo LGM telopi in radijski spoti. V letu 2014 je RTV Slovenija v svoj redni program vključila predstavi *Rdeča kapica* in *Krst pri Savici*, ki ju je tudi sama televizijsko in režijsko posnela (regionalni RTV center Maribor). To je dragocen doprinos pri trajnem arhiviranju in izobraževanju občinstva. S tem se je Lutkovno gledališče Maribor širši javnosti ponovno dodatno predstavilo in na ta način zagotovilo mesto pomembne kulturne institucije znotraj rednega RTV programa na nacionalni ravni. Redno sodelujemo tudi z Otroškimi in mladinskim programom RTV Slovenija (oddaja Firbcologi). V novembru je RTV Slovenija v Ljubljani za otroški program posnel tudi predstavo *Janček Ježek*.

Spletna prisotnost

Lutkovno gledališče Maribor javnost redno nagovarja z t. i. e-newsletterji (tedenski napovedniki, napovedniki posebnih dogodkov ter akcij), preko socialnih omrežj (Facebook in Twitter) in spletno stranjo (www.lg-mb.si), katere obisk je v primerjavi z letom 2013 ostal nespremenjen. Spletna stran je dostopna tudi v angleškem jeziku (<http://www.lg-mb.si/en/>). V bližnji prihodnosti načrtujemo lansiranje nove spletne strani, ki bo omogočila večjo preglednost programski aktivnosti in dogodkov LGM, ter po drugi strani izboljšala uporabniško izkušnjo, lažja dostopnost do vsebin in preprostejša pot do rezervacij oz. nakupa vstopnic. Facebook stran Lutkovno gledališče Maribor profilu smo v polletnem obdobju objavili 551 objav (vključujoč naslovne fotografije, objave premiernih fotografskih albumov, itn.). V povprečju ima vsaka objava 10 všečkov, število oboževalcev LGM facebook profila pa se je iz 3053 oboževalcev povečalo na 3266, kar znaša 213 oboževalcev več, kakor v letu 2013, pri čemer gre poudariti, da se v oglaševanje na Facebooku ne vlaga, prav tako ne izvajamo nagradnih iger ali drugih oblik privabljanja, razen vsebinskih, rast oboževalcev in sledilcev je torej organska. Povprečni doseg naših objav na Facebooku je 365, totalni doseg pa 437 ljudi. Svoj program in aktivnosti redno objavljamo tudi na spletnih portalih Napovednik.com, Siol.net, MMC portal, in www.si21.com, še zlasti pa tvorimo s spletnim portalom uprizoritvenih umetnosti Sigledal (www.sigledal.org).

Statistika objav*

Predstava oz. dogodek	Število medijskih objav
<i>Praktični nasveti za pridne otroke in strokovna razprava Za koga?</i>	45
Petelin se sestavi	40
<i>Štirje letni časi (Zima, Pomlad, Poletje)</i>	66
<i>Zlata ptica</i>	35
Zevnik / Viktorji	54
Napoved sezone 2014 / 2015	15
100 let lutkovne umetnosti	23
PLP	75
<i>Žogica Marogica</i>	47
40 let LGM + Lutkovna sobota	33
<i>Spake</i>	37
<i>Časoskop</i>	39
<i>Psiček iz megle</i>	30
Skupaj	569

*Preglednica ne vključuje objav na spletni strani LGM, oglasov, vseh spletnih in drugih *naključnih* objav (slednje je razvidno iz priloženega medijskega grafa v pdf datoteki in natančnem razdelku po medijih), e- newsletterov in twitter profilu.

Razločevanje po projektih je težko v pozno poletnem delu, ko so objave vezane na oživitev predstave *Žogica Marogica*, 25. obletnico PLP in praznovanje 40- obletnice LGM v istem času sovpadale, kot so sovpadali dogodki. Prav tako v jesenskem delu, kjer je bila Lutkovna sobota vezana na objave o praznovanju obletnice pa tudi na premiero predstave *Spake*.

Lutkovna kritika

Poklon mestu in meščanom

Časoskop. Režiser in avtor glasbe: Matija Solce; scenografka, avtorica lutk in kostumografka: Sara Evelyn Brown; dramaturginja: Katarina Klančnik Kocutar; strokovni sodelavec: Drago Oman; lektorica: Metka Damjan; igralci: Elena Volpi, Danilo Trstenjak, Miha Bezeljak, Miljenko Knezoci.

BARBARA GAVEZ VOLČJAK

Časoskop je uprizoritev, kakršne v Lutkovnem gledališču Maribor že dolgo nismo videli. Pravzaprav je nismo niti sedaj, kajti izvajajo jo v nekdanjem kinu Partizan, sedaj oglednem depoj Pokrajinskega muzeja Maribor, s katerim LGM sodeluje pri tem "dinamičnem poklonu mestu ob častitljivi 850. obletnici omembe gradu na Piramidi". In če je še nismo videli, bi bilo vsekakor dobro, da bi jo, vsaj vsi Mariborčani, ki jim je kaj do tega mesta.

Predstava je tolikoplastna, da jo je težko že opisati, kaj šele oceniti, po le enem ogledu. Kontekst, okvir in zgodbe se prelivajo in zlivajo kot Drava, ki daje ton zgodbi o splavarjih. Potem so tukaj še zgodbe o postreščkih, zeliščaricah, še prej o obrambi pred Turki in čisto na začetku – o pokopanih meščanih. Njihove truzice so kar predali iz omare, ki simbolizira prehajanje med obdobji. Mejniki tega potovanja pa niso slavni

dogodki iz zgodovinskih učbenikov, temveč drobci iz življenja običajnih meščanov, nanizani bolj ali manj kronološko skozi vse epohe. Povezuje jih lik mestnega kronista, pomenljivo ustvarjen zgolj iz ene dlani in naočnikov.

Pomen namreč v tej uprizoritvi nosi prav vsak detalj, nič ni naključno in nič ne udari mimo, lahko pa v trenutku nepazljivosti kaj uide očesu, ušesu ali možganom. Dinamika dogajanja ponazarja drvenje časa, le na določenih mestih skozi režiserjev časoskop zagledamo prizor, duhovito umeščen v tok zgodovine. Zaradi tovrstnega nizanja izsekov ne moremo pričakovati klasičnega dramaturškega loka, ustvarjalci so s kombinacijo besedila, animacije, glasbe in scene ujeli duha časa in predstavili svoje videnje mariborske preteklosti, pa tudi sedanjosti.

Morda jim je to uspelo tudi zaradi tega, ker jih je večina Nemariborčanov, živčnih bodisi v mestu bodisi daleč proč od njega, vsekakor pa neobremenjenih s prtljago stoletij, ki

Časoskop je uprizoritev, kakršne v Lutkovnem gledališču Maribor že dolgo nismo videli. (Boštjan Lah)

jo tukaj rojeni in odrasli nosimo s seboj.

Kaj sploh še reči, da ne bo zvenelo kot hvalnica? Domišljeno je prav vse, od vstopa na prizorišče prek izbire jezika, lutkovne tehnologije oziroma bolj rečeno animacije eksponatov "in situ" do zaključnih vrstic besedila. K dojamu likov in sporočila predstave prispeva celo obrazna mimika igralcev, pri čemer je treba pripomniti, da to sporočilo gledalca ne navdaja ravno z upanjem v izboljšanje sedanjih razmer. Celovi-

tost umetniškega doživetja zaokroža glasba, tako uglasbeni songi Branka Rudolfa in Janeza Menarta kot v živo zapeto glasbeno ozadje in uporabljena posebna zvočila.

Za popolno razumevanje vseh elementov uprizoritve bi resda bil potreben kratek obnovitveni tečaj mariborske zgodovine, za uglasitev z ujetim duhom časa, omenjenim prej, pa je treba samo odpreti oči in ušesa in se prepustiti ritmu. Tako bo v predstavi zagotovo vsak obiskovalec našel kaj zanimivega, mlajši seveda z

ustrezno pripravo, učencem tretje triade osnovne šole in dijakom pa bi koristila ne le kot pregled zgodovine, temveč tudi kot odličen prikaz možnosti celovitega umetniškega doživetja v mediju, ki jim je v tem obdobju zagotovo manj zanimiv. Časoskop je namreč tudi zgled uprizoritvenih možnosti, ki jih ponuja lutkovno gledališče, ne da bi v želji po zadovoljevanju potreb določene ciljne skupine posegalo po morbidnih temah in groteskni vizualni podobi. Torej predstava do neke mere vendarle daje obete.

Osvežitev celostne grafične podobe

V letu, v katerem smo praznovali 40. obletnico ustanovitve oz. profesionalizacije gledališča, je osvežitev vizualne podobe šla v smeri večje podpore vsebini lutkovnega gledališča. Stara, bolj ilustrativna smer oblikovanja je vsebino dopolnjevala z ilustracijami (podobe zajčkov iz znaka LGM), vendar jo je velikokrat ukalupljala in omejevala. Zato smo v 2014 zastavili novo smer, ki je predvsem grafična, namesto ilustrativna, oblikovanje je izčiščeno. Vsebina je podprta z manjšimi, diskretnimi, še vedno duhoviti elementi, ki pa ne dušijo zelo raznolike in samosvoje vsebine (in njene podobe). Namesto ilustracije so uporabljene fotografije predstav in druge fotografije, ki kažejo na kakovost in raznolikost produkcije LGM. Prenovili smo najpomembnejše materiale, tiste, ki morajo podpreti čim bolj jasno in prijazno informiranje občinstev:

1. Lutkosled, dvomesečni program LGM, ki je kot izroček dostopen pri blagajni gledališča

Lutkosled maj in junij 2013

Sobota, 4. 5. 2013, ob 10.00, Velika dvorana LGM
Lutkovno gledališče Ljubljana
VŽIGALNIK
Režiser: Jan Zakonjšek
Predstava za otroke od 4 let

Četrtek, 9. 5. 2013, ob 18.00, Velika dvorana LGM
CYRANO
Režiser: Jakub Vašiček
Predstava za otroke od 12 let
Premiera za vabljenje

Petek, 10. 5. 2013, ob 20.00, Mala dvorana LGM
VRNITEV V BULLERBYN
Režija: Jakub Vašiček in kolektiv
Predstava za mladino in odrasle

Sobota, 11. 5. 2013, ob 10.00, Velika dvorana LGM
CYRANO
Režiser: Jakub Vašiček
Predstava za otroke od 12 let

LUTKOSLED NOVEMBER

1. NOV **Janček Ježek**
Režija Margrit Gysin
10.00 in 11.30 / MALA DVORANA LGM

8. NOV **Zgodba na gumbe**
Gostovanje Lutkovnega gledališča Zapik
10.00 / MALA DVORANA LGM

'Stari' Lutkosled vs. prenovljeni Lutkosled

2. Napovedniki, ki jih vsakodnevno objavljamo v dnevniku Večer; cilja sta jasnost in preglednost. Starostne oznake dobijo vsaka svoj grafični element - starost v krožcu, kjer pa ima vsaka starostna skupina svojo barvo, uporabljena tipografija je lažje berljiva, velik in privlačen element fotografije.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

V juniju (prebrano vabljeni)

Petek, 7. 6. 2013, ob 20.00
in **Sobota, 8. 6. 2013, ob 20.00**
Klub LGM
Zalgrane zgodbe
PROCES ALI ZALOSTNA ZGODBA JOSEFA K.
Režiser: Matjaž Šolc

Sobota, 8. 6. 2013, ob 10.00
Velika dvorana LGM
CYRANO
Režiser: Jakub Vašiček

Sobota, 15. 6. 2013, ob 10.00
Velika dvorana LGM
KOCKE
Režiserka: Nika Bezeljak

Vse predstave so za levere. Razpisa je odprta vsak dan od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro, v torek in v četrtek med 10. in 18. uro, v soboto med 9. in 11. uro. Vse predstave so brezplačne.
Tel: 031 014 533 in 02 22 81 070
www.lg-mb.si

PBS
Družina Maribor Slovenija 4.4

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Spake
Režija: Rojan Labovc
PETEK, 26. SEPTEMBER 2014
20.00 / MALA DVORANA LGM

Žogica Marogica
Olimpijska predstava iz leta 1994
SOBOTA, 3. SEPTEMBER 2014
10.00 / VELIKA DVORANA LGM

Minoriteta
Nekoč pred davnimi časi
Priprava: Marjetka Čuček
SOBOTA, 27. SEPTEMBER 2014
16.00 in 18.00

Program in vsebine predstav se objavljajo vsak dan med 9. in 11. uro. Vse predstave so brezplačne.
M 031 654 533 T 02 22 81 070
WWW.LG-MB.SI

PBS
Družina Maribor Slovenija 4.4

'Stari' napovednik vs. prenovljeni napovednik

3. Prenova vitrine in programa

Prenova zunanje vitrine je zajela vizualno prenovo Programa, ki je v vitrini objavljen, pa tudi zunanost vitrine, ki prav tako od ilustrativnosti in nasičenosti teži k enostavnosti oblikovanja, da bolje podpira raznolikost vsebine v vitrini.

'Stara' vitrina vs. prenovljena vitrina

4. Publikacije

Sezonska knjižica

Sezonska knjižica sledi preostali vizualni prenovi: preprosti grafični elementi, ki podprejo vsebino in velike fotografije, ki najboljše predstavijo kakovost in raznolikost produkcije.

Sezonska knjižica za sezono 13/14

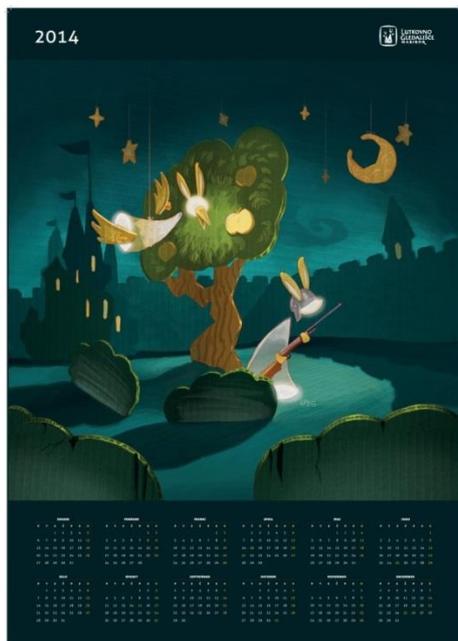

Sezona 14/15

Ostale tiskovine

Tudi pri drugih tiskovinah smo oblikovanje osvežili po načelu 'od prenasičenosti k poenostavljanju in preglednosti', ilustracijo pa smo zamenjali s fotografijo, tematsko in vsebinsko povezano z gledališko produkcijo.

Takšna usmeritev jasneje in uspešneje podaja informacije, bolje podpre dejansko produkcijo gledališča ter pokaže njeno raznolikost in kakovost.

Koledarja za leti 2014 in 2015

Letaka za Poletni lutkovni pristan 2013 in 2014

Gledališki listi

Spreme publikacije k predstavam zastavljamo kot informativno gradivo (z vsemi podatki o sodelujočih, s kratkim besedilom, z navedkom iz predstave) ter kot interaktivno vodilo, ki otroke nagovarja k sodelovanju, ustvarjalni igri in podoživljanju predstave. Tako postaja vsak gledališki list oblikovno svet zase, a v tesni problemski povezavi s predstavo, ki jo spremlja.

Več poglobljene vsebine, povezane s predstavo, je na voljo na spletni strani. Vsebine so primarno namenjene pedagoškim delavcem, s tem pa posredno tudi staršem (pri otroških predstavah). Vedno pripravimo dva sklopa. Prvi nagovarja k pripravi na predstavo: podatki in zanimivosti o ustvarjalcih, besedilu, zgodovinsko ozadje in zanimivosti tematsko povezane z uprizoritvijo. Drugi sklop nalog pa nagovarja k poglobljanju razumevanja po ogledu: razmislek in vprašanja o problematiki predstave, zanimive naloge, ki razširjajo vedenje o temah in vsebinah v predstavi in namigi na zanimivosti, ki jih lahko najdemo v literaturi in na spletu in so povezane s predstavo.

Omerzujeva podoba Zlate ptice

Razglednica iz Mesta

Publikacije 2014	izvodi	format	mesec
Praktični nasveti za pridne otroke - gledališki list	1.000	A 5	januar
Letni časi - Zima	500	A 4, zgibano	februar
Petelin se sestavi - gledališki list	1.000	A 3	februar
Letni časi - Pomlad	500	A 4, zgibano	april
Zlata ptica- gledališki list	1.000	A 3, zgibano	maj
Letni časi - Poletje	500	A, 4 zgibano	junij
Sezonska knjižica SLO	1.500	210x210mm, 76 strani	junij
Sezonska knjižica ANG	300	210x210mm, 76 strani	junij
Abonmaji - letak	2.000	210x210mm	junij
PLP - letak	2.000	250x250 mm, zgibano	junij
Spake - gledališki list	500	Plakat A2, trak 100x420mm, nalepka	september
Lutkovna sobota - letak	1.000	210x99mm	september
Poslušalnice - zloženka	500	297 x 420 mm, A3 zloženo	oktober
Časoskop - gledališki list	1.000	148 x 104 perforacija, preloženo, razglednica	oktober
Letni časi - Jesen	500	A 4, zgibano	oktober
Psiček iz megle - gledališki list	1.000	150x150mm, zgibano	november
Voščilnica	300	148x210mm, A5	december
Zvezek	500	A5, 100 listov, mali karo	december
Koledar - plakat, 5 različic	1000	680x475mm	december
Skupaj 2014	15.600	-	-

Oglaševanje

Oglašujemo v dnevniku Večer, na Radiu SI, Radiu Maribor in Televiziji Maribor.

Oglaševanje je vezano na produkcijo, oglasne akcije so potekale pred vsako od 6 premier in ob drugih posebnih priložnostih. Posebne akcije pa ob festivalu Poletni lutkovni pristan, pred Lutkovno soboto in ob vpisu abonmajev, kjer smo tudi uporabili zunanje oglaševanje (40 plakatnih mest po mestu).

Druge oblike komuniciranja

1. Urejanje zunanje podobe gledališča, vitrine in drugo

Vitrino, ki zapira vhod z dvorišča v kavarnico, smo opremili z zgodovino gledališča. Obiskovalci, ki pred gledališčem čakajo na začetek predstave, ali naključni mimoidoči lahko preberejo kratko zgodovino gledališča, ki je v letu 2014 praznovalo 40 let.

V drugem delu leta smo vitrino opremili s predstavitvijo projekta *Rusice*.

O *Rusicah*

2. Ureditev vhodnega dela

Prenova zunanje vitrine zajema vizualno prenovo programa, ki je v vitrini objavljen, pa tudi zunanost vitrine, ki prav tako od ilustrativnosti in nasičenosti teži k enostavnosti oblikovanja, ki pa podpira raznolikost vsebine v vitrini.

Prenova vitrine v bolj enostavne in podperne oblike ter opozarjanje na obletnico na vhodu gledališča

3. Lutka meseca v vitrini

V okviru praznovanja 40. rojstnega dne smo v eni od (sicer praznih) vitrin uvedli akcijo Lutka meseca. V njej smo razstavili izbor lutk in posameznih scenskih elementov iz ene od preteklih predstav LGM, vključno z informacijo o ustvarjalcih. Poleg popestritvene funkcije (zunanje) podobe gledališča, opominja na preteklo produkcijo gledališča, na predstave in avtorje ter opozarja na jubilejno leto.

Osemkrat Lutka meseca 40+

4. Ureditev izložbe v Gosposki ulici

S pomočjo Delovne skupine za ureditev mestnega jedra smo oživili dve izložbi na Gosposki ulici. S privlačno vsebino in ažurnim programom na vratih zapuščenega lokala opozarjamo nase tudi v centru mesta. Vsi tisti, ki jih pot ne zanese na Lent, a se sprehajajo po središču mesta, se spomnijo na nas in lahko preberejo naš dvomesečni program.

Oktober: predstavitev sezone, citati iz premier, naslovi, starostne oznake in lutke.

Decembar: praznična okrasitev – zgodbe, ujete v škatle, osvetljene izrezljane ilustracije

Povzetek

Komuniciranje z javnostjo razumemo kot osnovno sredstvo prenašanja informacij o programu gledališča in promocije le-tega, zato smo v letu 2014 skušali kanal osvežiti z namenom okrepljene komunikativnosti in jasnosti. S tem so seveda povezani nenehna pozornost, prisotnost in permanentno zbujanje radovednosti s presenetljivimi nagovori, vsebinsko povezanimi z delovanjem gledališča. Vrsto in obliko komunikacije prilagajamo potrebam vsebine in naslovnikov.

Ocenjujemo, da smo z nekaterimi (maloštevilnimi, a) tehtnimi posegi v komunikacijo z mediji, predvsem pa z novimi in inovativnimi neposrednimi nagovori javnosti, uspeli utrditi prisotnost gledališča v javnem prostoru. S tem pa smo povečali dostopnost njegovega programa (vsaj delno merljivo skozi primerjavo števil dogodkov in obiskov v letih 2013 in 2014).

Blagajna

Z namenom prijaznejšega in bolj tekočega servisa blagajna LGM (= pomožna blagajna) za pripravo in prodajo vstopnic uporablja lastno aplikacijo (ISA.IT), ki omogoča neposredno povezavo z glavno blagajno in različne statistične izpise, potrebne za pregledno delovanje zavoda. VST program za tiskanje vstopnic je zadovoljivo prilagojen trenutnim potrebam LGM, v letu 2014 smo prilagodili še poenoteno poimenovanje izpisov in uvedli dodaten nadzor na izdajanem vstopnic z namenom zmanjšanja brezplačne porabe vstopnic za plačljive dogodke. Slednje vzpostavlja več prostora za ugodno (ali brezplačno) izdajo vstopnic tistim obiskovalcem, ki to zares potrebujejo.

Naloge:

- prodaja in izdaja vstopnic za predstave in spremljevalni program
- ažuriranje mesečnih programov na info točki
- obveščanje obiskovalcev o predstavah in spremembah tudi po elektronski pošti
- spremljanje internetne prodaje
- skrb za sprotno izdajo ustreznih gledaliških listov predstav in zloženk za spremljevalni program
- spremljanje knjige pritožb, pohval, mnenj in predlogov
- prodaja abonmajev in informiranje abonentov
- izvajanje rezervacij po elektronski pošti in telefonu (slednje v delovnem času blagajne)

Delovni čas blagajne: ponedeljek–petek 10.00–13.00 // torek in četrtek tudi 15.00–18.00 // sobota 9.00–12.00 // eno uro pred vsako predstavo

Od junija 2011 ponujamo tudi možnost spletnega nakupa vstopnic z moneto. Ta je bila med obiskovalci dobro sprejeta. V letu 2014 pa smo zaradi večje dostopnosti uvedli tudi rezervacije. Slednje povečuje tveganje polnjenja dvoran, a do sedaj nismo naleteli na slabe izkušnje zaradi točne in dosledne regulacije izvajanja postopka.

Prijazna gneča pred blagajno

Gledališka blagajna predstavlja prvi stik z institucijo, zato veliko pozornosti posvečamo tekočemu delovanju in izvajamo različna usposabljanja za zaposlene. V letu 2014 smo blagajničarko vključili v individualni tečaj angleškega jezika, potem ko smo ugotovili potrebo po vse pogostejši komunikaciji s tujimi obiskovalci LGM (predvsem tujimi turisti).

V sklopu LGM deluje hostesna služba. Ta zajema 12 hostes (pretežno študentov PeF), ki so zadolženi za informiranje in prijazen sprejem obiskovalcev. Njihovo delo obsega delo v garderobi, pri vstopu v dvorano, v dvorani, na hodnikih ter poročanje o pripombah obiskovalcev. Vodja hostes je zadolžena za urnik dela ter za mesečni obračun dela hostes. Delo hostes opredeljuje ustreznih pravilnik, s katerim so uradno seznanjeni vsi sodelujoči študentje. Njihovo delo je vse bolj zahtevno, saj poleg običajnega gostiteljskega dela vedno bolj aktivno sodelujejo pri izvajanju različnih spremljevalnih vsebin, v letu 2014 posebej angažirano pri programu Minoritske.

Cenovna politika gledališča

LGM se trudi ohranjati dostopne cene vstopnic:

- otroške predstave 5 evrov
- predstave za odrasle 10 evrov
- spremljevalni program* 2-4 evre

*razen pedagoških delavnic za odrasle, ki se vrednotijo po sklopih

Ob tem izvajamo številne akcije, ki omogočajo nakupe vstopnic s popustom. Kljub vsemu smo opazili velik delež brezplačnih vstopnic, zato smo z letom 2014 izdali ustrezni pravilnik za regulacijo le-teh.

V letu 2014 smo začeli natančno beležiti izdajo brezplačnih vstopnic in dogodke razdelili na brezplačne in plačljive.

Brezplačni dogodki: predpremiere in premiere, druge akcije (npr. Lutkovna sobota), Minoritska (zgodnje uvajanje otrok v umetnost) in Poletni lutkovni pristan (vstopnice samo za uradna prizorišča, ne na prostem). Brezplačne vstopnice dodatno zagotavljamo: spremljevalcem organiziranih skupin otrok, socialno ogroženim, sponzorjem, partnerjem in pokroviteljem, predstavnikom medijev, zaposlenim (LGM in LGL), članom stanovskih združenj DSR, ZDUS in ULU. Distribucijo urejajo ustrezni interni pravilnik in partnerske pogodbe / pogodbe o sodelovanju.

Blagajna je v letu 2014 izdala 40.773 vstopnic (za dobro tretjino več kot v letu prej), od tega 9.691 brezplačnih.

Brezplačne vstopnice	število vstopnic
predpremiere/show case za kulturne organizatorje 169 + 98=267	507
premiere (velika =387; mala=235;kavarna=64)	1.509
akcije	573
mediji	42
marketing	93
protokol	108
spremljevalci	2.162
socialno ogroženi	182
zaposleni + upokojeni člani ansambla	259
sponzorji skupaj	267
40. letnica LGM	1.319
PLP 2014	2.628
brezplačni darilni boni	40
2x študentski abonma	2
skupaj	9.691

Abonmaji in popusti

V letu 2014 smo pripravili nabor individualnih abonmajev in drugih ugodnosti:

Oblikovali smo izbirni abonma, ki omogoča nakup vstopnic za predstave s popustom (20 %) ter posamezniku prepušča izbor vsebine in časa ogleda.

Na novo smo oblikovali tri abonmaje, ki naj pomagajo olajšati izbor in ogledu predstav dodajajo spremljevalne aktivnosti.

Skupinskim abonmajem (Minoritska sezona) smo namenili veliko možnih terminov, o katerih zainteresirane organizatorje obveščamo pred začetkom sezone. Izjemoma sprejemamo tudi kasnejša naročila, a v tem primeru opozarjamo na omejene časovne možnosti.

Abonmaji:

Prvi abonma za najmlajše (1,5–4): *Kocke, Janček ježek, Psiček iz megle, O vili, ki je videla v temi*

Prednosti abonmaja sta vnaprejšnja zagotovitev vstopnic in premišljen izbor primernih vsebin za najmlajše.

Predstave so na sporedu ob petkih popoldne. Cena: 15 evrov

Mali abonma v mali dvorani (5+): *Piskač iz Hamelina, Praktični nasveti za pridne otroke, Petelin se sestavi, Časoskop, Modri in rumeni*

Vse predstave v okviru abonmaja so na sporedu ob petkih popoldne in dopolnjene s pogovori po ogledu.

Cena: 20 evrov

Veliki abonma za dijake, študente in starejše (15+): *Proces ali Žalostna zgodba Josefa K., Salto mortale, Mož, ki je sadil drevesa, Cyrano*

Vse predstave v okviru abonmaja so na sporedu ob petkih in dopolnjene s pogovori po ogledu.

Cena: 30 evrov (20 evrov za dijake, študente in upokoјence)

Dvojček izbirni abonma. V dvomesečnem programu gledalci izberejo štiri predstave. Ob nakupu po ene vstopnice za vsako od izbranih predstav jim pripada 20 % popusta in cena posamezne vstopnice za otroško in mladinsko predstavo znaša 4 evre, za odraslo pa 8 evrov.

Minoritska sezona skupinski abonma. Abonma je primeren za vrtce, šole, druge institucije, organizacije, podjetja ipd., saj je ob bogati sezonski ponudbi velikega števila predstav zmeraj mogoče oblikovati kakovosten individualiziran komplet treh predstav za vse potrebe, starosti in pričakovanja. Koordinatorji lahko sledijo ključu starosti (tri otroške predstave ali tri predstave za odrasle), lahko pa poljubno kombinirajo (posebej primerno za osnovne šole). Cena posamezne vstopnice za predstavo pri najmanj treh predstavah v sezoni za organizirane skupine (najmanj 30 članov) znaša 4 evre za otroško in mladinsko predstavo ter 8 evrov za odraslo. Ob tem zagotavljamo brezplačne vstopnice za socialno ogrožene otroke in za vse spremljevalce. V letu 2014 je bilo mladih abonentov 16.428 (brez odraslih spremljevalcev).

Individualni abonmaji

abonma	št.	znesek
PRVI	69	1.035
MALI	27	540
VELIKI	106	2.075
skupaj	202	3.650

Promocija abonmajev septembra 2014

Popusti:

SVET KNJIGE // Ob predložitvi članske izkaznice knjižnega kluba Svet knjige znaša cena vstopnice za otroško in mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

MARIBOR CITY CARD // Ob predložitvi turistične kartice, ki jo izdaja Zavod za turizem Maribor Pohorje, znaša cena vstopnice za otroško ali mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

ACTIVE SLOVENIA // Ob predložitvi bonitetne kartice znaša cena vstopnice za otroško ali mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

Klub VEČER // Ob predložitvi zadnje plačane položnice znaša cena dveh vstopnic za otroško ali mladinsko predstavo 4 evre, za odraslo pa 8 evrov (kar pomeni 20 % popusta na osnovno ceno).

Darilni bon za poljubno število predstav in oseb je postal odlično darilo za rojstne dneve ali druge praznike. Obdarovanec si lahko kasneje sam izbere predstavo in termin ter pri blagajni zamenja darilni bon za vstopnico / vstopnice. V letu 2014 je bilo prodanih 1.157 darilnih bonov.

Urniki

LGM skuša z iznajdljivo kombinatoriko dosegati čim večji učinek (bogat program) s kadrovsko zelo omejeno zasedbo v zavodu. V letu 2014 smo urniki krepko 'raztegnili', ne samo na vse dni v tednu, pač pa tudi globoko v poletje zaradi prevzema Zunanjega avditorija v upravljanje.

Gledališče izvaja program za otroke:

- med tednom od ponedeljka/torka do petka dopoldne (običajno 9.00 in 10.30/11.00) za skupine
- ob sredah popoldne (18.00 predpremiere)
- ob četrtek popoldne (18.00 premiere)
- ob petkih popoldne (17.00 in 18.00 za otroška abonmaja)
- ob sobotah dopoldne (10.00, po potrebi tudi 11.30) za izven
- ob sobotah popoldne (brezplačni program Minoritske) za izven
- ob nedeljah (festival)
- na gostovanjih (po dogovoru)
- razno po povpraševanju (rojstni dnevi, izredni dogodki, festival, kulturni dnevnik ipd.)

Za odrasle:

- ob četrtek, petkih in/ali sobotah zvečer (20.00), dvakrat mesečno (abonma, izven, zunanji izvajalci)
- na gostovanjih (po dogovoru)
- razno po povpraševanju (glej zgoraj)

Posebni del tega poročila želimo zaključiti z upajočo željo, da odgovorni prepoznajo smiselnost razvojnega vlaganja v zavod, ki sam izkazuje permanenten trud za celovito optimizacijo delovanja, predvsem za racionalno izvajanje rednega, bogatega in visoko kakovostnega programa ob dejstvu skromnih javnih sredstev, ki so mu za to namenjena.

Računovodsko poročilo

Uvod

Lutkovno gledališče Maribor je pravna oseba javnega prava, posredni uporabnik proračuna, določen z Odredbo o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna pod šifro 35670.

Ustanovitelj je Mestna občina Maribor, za delovanje zavoda zagotavljata finančna sredstva Ministrstvo za kulturo in Mestna občina Maribor, slednja od septembra 2010 plače sedmih zaposlenih, del materialnih stroškov, del programskih stroškov, sredstva za izvajanje kulturnih projektov in sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje.

Računovodsko poročilo je sestavljeno na podlagi naslednjih predpisov, ki so bili upoštevani pri vodenju poslovnih knjig in sestavitvi računovodskih izkazov:

- Zakona o javnih financah,
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna,
- Zakona o računovodstvu,
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava,
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnika o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu zakona o računovodstvu.

Vsebino letnega poročila uporabnika EKN določata 21. člen Zakona o računovodstvu in Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Sestavljeno je iz računovodskega poročila in poslovnega poročila.

V skladu z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu sta računovodska izkaza določenih uporabnikov :

- **Bilanca stanja s prilogami**
- Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev
- Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil
- **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov s prilogami**
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po dejavnostih ter
- Pojasnila k izkazom

Računovodske usmeritve

BILANCA STANJA UPORABNIKOV EKN

Bilanca stanja, ki je priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava je sestavni del računovodskega poročila. Stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov se v poslovnih knjigah lahko razlikuje od dejanskega. Te razlike ugotavljamo s popisom. Le tako ugotovljeni podatki so lahko podlaga za sestavitev bilance stanja.

A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Ta sredstva sestavljajo neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve, opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe, dana dolgoročna posojila in depoziti, dolgoročne terjatve iz poslovanja in sredstva, dana v upravljanje.

Neopredmetena sredstva so dolgoročno odloženi stroški razvijanja, naložbe v pridobljene dolgoročne pravice.

Neopredmetena sredstva, katerih posamična vrednost ne presega 500 EUR, lahko štejejo kot strošek v obdobju, v katerem se pojavijo. Kot premoženjsko pravico knjižimo tudi nakup računalniških programov, namenjenih opravljanju posameznih funkcij za več kot eno leto. Začetno računovodsko merjenje neopredmetenih sredstev temelji na načelu izvirne vrednosti, ki se šteje kot nabavna vrednost.

Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki jih imamo v lasti ali finančnem najemu ter jih uporabljamo pri opravljanju storitev. Opredmetena osnovna sredstva v upravljanju so sredstva, prenesena v uporabo in upravljanje od ustanoviteljice, vendar se nanjo ne prenese lastninska pravica. To so zemljišča, zgradbe in oprema.

Opredmetena osnovna sredstva, katerega posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem računu ne presega vrednosti 500 €, se lahko izkazujejo kot drobni inventar. Stvari drobnega inventarja, katerih posamične nabavne vrednosti ne presegajo 500 €, lahko razporedimo med material.

Pri izkazovanju opredmetenih osnovnih sredstev upoštevamo sodilo istovrstnosti; opredmetena osnovna sredstva se torej uvrščajo med opremo ne glede na vrednost, ki je lahko večja ali manjša od vrednosti 500 €. Za uporabo tega sodila se lahko odločimo kadarkoli, vendar moramo odločitev o njegovi uporabi zapisati v svoj akt.

Opredmetena osnovna sredstva se vrednotijo po nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, povečana za davke, stroške prevzema in druge neposredne stroške. Kasneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če le povečujejo prihodnje koristi od njega v primerjavi s prej ocenjenimi.

Odpis opreme in drugih sredstev, ki bi se odpisala zaradi dotrajanosti se izkaže kot popravek nabavne vrednosti sredstev in v breme virov teh sredstev. Drobni inventar se odpiše enkratno in v celoti ob nabavi.

Amortiziranje

Z amortiziranjem opredmetenih osnovnih sredstev je povezan popravek njihove vrednosti. Obračun amortizacije obravnava pravilnik o odpisu. Predmet obračunavanja amortizacije so amortizirljiva sredstva. To so sredstva, ki se uporabljajo v obdobju, daljšem od poslovnega leta in imajo omejeno dobo koristnosti. Redni odpis je oblikovanje popravkov vrednosti za znesek amortizacije. Amortizacijo obračunavamo za vsa sredstva, za katera jo moramo obračunavati, ne glede na to, ali so bila kupljena, pridobljena na podlagi pogodbe o finančnem najemu ali pridobljena v upravljanje.

Javni zavod v okviru celotne dobe uporabnosti posameznega neopredmetenega dolgoročnega ali opredmetenega osnovnega sredstva dosledno razporeja njegov amortizacijski znesek med posamezna obračunska obdobja kot amortizacijo. Pri obračunu uporabljamo metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija se obračunava posamično. Osnovna sredstva postanejo predmet amortiziranja prvi dan v naslednjem mesecu po tistem, ko jih začnemo uporabljati za opravljanje dejavnosti, za katera so namenjena. Amortizacijska osnova je nabavna vrednost, popravljena pri prevrednotenju. Obračunano amortizacijo izkazujemo na ustreznih kontih skupine 462. V tej podskupini izkazujemo tudi zmanjšanje stroškov amortizacije, ki se nadomešča v breme ustreznih obveznosti do virov sredstev.

Dolgoročne finančne naložbe in Dolgoročno dana posojila in depoziti

Dolgoročne finančne naložbe – to so naložbe v delnice in druge naložbe. Dolgoročno dana posojila in depoziti so dolgoročna posojila, dana na podlagi posojilnih pogodb in z odkupom vrednostnih papirjev. Zavod jih ne prikazuje.

B. Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve

Denarna sredstva v blagajni in dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah predstavljajo denarne postavke in drugi denarni ustrezniki (gotovina v blagajni ter sredstva na podračunu pri Upravi za javna plačila). Denarna sredstva se pri začetnem pripoznanju izkazujejo v znesku, ki izhaja iz ustrezne listine.

Kratkoročne terjatve do kupcev se pri začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin.

Terjatve do oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto na dan nastanka in na dan bilance stanja. Obračunane

obresti kratkoročnih terjatev se izkazujejo kot samostojna terjatev. Terjatve, za katere obstaja domneva, da ne bodo poravnane, ali pa niso poravnane v rednem roku in so predane v sodno izterjavo, izkažemo kot dvomljive in sporne. **Dani predujmi in varščine** so plačila dobaviteljem, ki še niso poračunana z vrednostjo dobavljenih količin oziroma opravljenih storitev.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta so terjatve do uporabnikov, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine. To so terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države, občine, posrednih uporabnikov proračuna države, občine ter terjatve do ZZS in ZPIZ.

Med **kratkoročnimi finančnimi naložbami** se evidentirajo kratkoročno dana posojila, naložbe v vrednostne papirje in druge finančne naložbe.

Kratkoročne terjatve iz financiranja so terjatve za obresti, terjatve za dividende in deleže v dobičku ter druge kratkoročne terjatve iz financiranja. Najpogosteje se med kratkoročnimi terjatvami iz financiranja izkazujejo terjatve za obresti.

Druge kratkoročne terjatve so terjatve do državnih in drugih inštitucij ter ostale kratkoročne terjatve iz poslovanja. To so lahko akontacije za potne stroške, terjatve za refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni, zavezanci za DDV pa izkazujejo tudi terjatve do države za odbitni DDV.

Aktivne časovne razmejitve vsebujejo zneske vnaprej, vendar za največ dvanajst mesecev, plačanih stroškov, ki se nanašajo na obdobje po izteku obračunskega obdobja, za katero se sestavlja bilanca.

C. Zaloge

Z zalogami materiala so mišljene količine materiala v skladišču, obdelavi, dodelavi in na poti. Med material se uvrščajo osnovni in pomožni material, nadomestni deli, gorivo in mazivo.

D. Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine so dobljeni predujmi, ki jih plačajo kupci za bodoče opravljene storitve in še niso poračunani z vrednostmi dobavljenih stvari ali opravljenih storitev.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih so obveznosti do zaposlenih za plače, nadomestila in druge prejemke iz delovnega razmerja ter z njim povezane davke in prispevke za zadnji mesec pred izdelavo bilance stanja.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v enem letu ali prej. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so v začetku izkazane z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin (računov, pogodb).

Kratkoročne obveznosti do pravnih in fizičnih oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan nastanka in na dan bilance stanja.

Med **druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja** se uvrščajo kratkoročne obveznosti iz poslovanja do državnih in drugih institucij in druge kratkoročne obveznosti. Kot druge kratkoročne obveznosti se obravnavajo obveznosti za čista izplačila po podjemnih pogodbah in avtorskih pogodbah, obveznosti na podlagi odtegljajev od plač in podobno.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.

Kratkoročne obveznosti iz financiranja so opredeljene kot obveznosti za obresti in druge obveznosti iz financiranja.

Med **pasivnimi časovnimi razmejitvami** se izkazujejo največ 12 mesecev vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki, ki nastajajo zaradi enakomernega obremenjevanja dejavnosti ali poslovnega izida. Gre za stroške oziroma odhodke, ki se dejansko nanašajo na to obdobje, čeprav še ni ustreznih računov. Izkazujejo se tudi kratkoročno odloženi prihodki, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje. Takšni so zaračunani zneski, ki še niso prihodki, ker stroški ali odhodki, katerih pokrivanju so ti zneski namenjeni, v obračunskem obdobju še niso nastali.

E. Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Dolgoročne finančne obveznosti so tiste, ki zapadejo v plačilo v roku, daljšem od leta dni. Na začetku jih izkazujemo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga. Povečujemo jih za pripisane obresti, zmanjšujemo pa za odplačane zneske. Med druge dolgoročne obveznosti uvrščamo dolgoročne blagovne kredite z rokom zapadlosti v plačilo, daljšim od enega leta in dolgoročne obveznosti iz finančnega najema.

Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje

Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva povečujejo sredstva, prejeta od ustanovitelja in sredstva, prerazporejena iz poslovnega izida. Zmanjšujejo se za popravke in odpise nabavne vrednosti teh sredstev, ki se pokrivajo v breme teh obveznosti.

Obvezna **priloga k bilanci stanja je pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev**. Obrazec vsebuje prikaz podatkov od 1. januarja do 31. decembra po posameznih kategorijah neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev izkazanih na ustreznih kontih skupin 00, 02 in 04, njihovi popravki pa se izkazujejo na kontih skupin 01, 03 in 05. V obrazcu se posebej izkazujejo podatki za dolgoročno odložene stroške, premoženjske pravice, druga neopredmetena sredstva, zemljišča, zgradbe, opremo in druga opredmetena osnovna sredstva.

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil je obvezna priloga k bilanci stanja. To je preglednica stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih posojil, med katera štejemo tudi dolgoročne depozite.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV EKN

Prihodki

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgogov. Prihodki se razčlenjujejo na poslovne, finančne in druge. Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki. Med poslovne prihodke spadajo prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in storitev.

Poslovni prihodki so tudi prihodki iz proračuna, prejeta za pokrivanje poslovnih odhodkov v obračunskem obdobju. Gre za namenska sredstva, ki jih določeni uporabnik za opravljanje svojih z zakonom določenih nalog prejme iz javnofinančnih virov.

Namenska sredstva za pridobitev neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, prejeta iz javnofinančnih virov, se ne izkazujejo kot prihodki, temveč povečujejo obveznosti do virov sredstev.

Dejavnost določenih uporabnikov je predvsem opravljanje storitev. Tako se sredstva, prejeta za pokrivanje nekaterih stroškov, pripoznavajo med prihodki šele takrat, ko taki stroški nastanejo. Velja pa seveda tudi pravilo, da se prihodki izkažejo takrat kot terjatve do kupcev, uporabnikov storitev in drugih.

Sredstva iz proračuna, namenjena pokrivanju poslovnih odhodkov, so sredstva, prejeta iz javnofinančnih virov.

Običajno se ločujejo na sredstva iz proračuna in sredstva iz drugih javnofinančnih virov. Med prva se všttevajo sredstva, prejeta iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti, med druga pa sredstva, prejeta od ZZSZ, ZPIZ in drugih javnih organizacij.

Prihodki od donacij so denarni zneski ali vrednost stvari, ki jih določeni uporabniki dobivajo od fizičnih in pravnih oseb brez vračilne obveznosti in niso plačila za proizvode in storitve, katerih kupci so lahko sicer te osebe. Med donacije se nikoli ne štejejo sredstva iz proračuna.

Prihodki od odprave dolgoročnih rezervacij nastajajo v zvezi z odpravo rezervacij. Rezervacije na račun vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so se oblikovali. To pomeni, da se v poslovnem letu taki stroški oziroma odhodki ne pojavljajo več v izkazu poslovnega izida.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitev na račun dolgoročno odloženih prihodkov določeni uporabniki prenašajo med poslovne prihodke tistega poslovnega leta, v katerem se pojavljajo stroški oziroma odhodki, za pokrivanje katerih so bile oblikovane, in to na ustrezne konte po namenih, ne pa v skupino prihodkov od odprave dolgoročnih rezervacij.

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi s finančnimi naložbami pa tudi v zvezi s terjatvami. Sestavljajo jih obračunane obresti in deleži v dobičku. To so prihodki iz naslova zamudnih obresti kupcev zaradi prepoznega plačila, prihodki iz naslova obresti od danih depozitov ter drugi finančni prihodki.

Drugi prihodki so neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu povečujejo izid rednega poslovanja. To so lahko prejete kazni in odškodnine, namenske donacije. Med druge prihodke se uvrščajo tudi prihodki od financerja za pokrivanje izgube, vračila vračunanih in že plačanih odhodkov iz preteklih let, npr. povračila sodnih stroškov in podobno.

Odhodki

Odhodki obračunskega obdobja so seštevki stroškov nastalih v obračunskem obdobju, ter drugih stroškov, ki v skladu s sprejetimi računovodskimi pravili o všttevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Odhodki se delijo na poslovne, finančne in druge.

Poslovni odhodki obračunskega obdobja so stroški, nastali v obračunskem obdobju, ki so izkazani v ustreznih podskupinah skupine 46.

Stroški materiala so vrednosti porabljenega pisarniškega materiala, kuriva, porabljenega za ogrevanje, materiala in rezervnih delov, porabljenih za sprotno in investicijsko vzdrževanje, porabljenega drobnega inventarja z dobo koristnosti do 12 mesecev, izdatki za nakup časopisov, strokovne literature in drugih publikacij, ki nimajo trajnejše vrednosti, ter porabljenih drugih podobnih materialov.

Stroški storitev so najemnine za poslovne prostore, stroški sprotne in investicijskega vzdrževanja, poštni in telefonski stroški, zavarovalne premije, stroški intelektualnih storitev, stroški prevoznih storitev, komunalnih storitev, stroški strokovnega izobraževanja, nadomestila za bančne storitve in plačila za storitve plačilnega prometa, povračila stroškov nastalih na službenih potovanjih v državi in tujini, stroški podjemnih pogodb, pogodb o avtorskem delu, stroški reprezentance.

Amortizacijske stroške v odhodkih izkazujemo le v znesku, ki se pokrijejo iz prihodkov obračunskega obdobja. Če amortizacijske stroške pokrivamo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje ali dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev jih v poslovnih knjigah sicer izkažemo, toda ker se pokrijejo neposredno v breme ustrezne obveznosti do vira sredstev, jih v izkazu prihodkov in odhodkov ne prikažemo.

Stroški dela vsebujejo obračunane plače, ki pripadajo zaposlenim in nadomestila plač ter prispevke in davke, ki jih zavod obračunava od teh osnov. Med stroške dela štejemo tudi regres za letni dopust, povračila za prevoz na delo in z dela, za prehrano med delom, jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči in druge ugodnosti. Velikosti nekaterih naštetih prejemkov iz delovnega razmerja, ki pripadajo zaposlenim določajo ZUJF ter aneksi h kolektivni pogodbi za negospodarstvo in kolektivnim pogodbam za posamezne dejavnosti. Med stroške dela všteto tudi plačila delodajalca za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev. Med stroške dela se izkazujejo tudi plače, povračila stroškov in drugi prejemki, do katerih je upravičena oseba vključena v program javnih del. Med stroške dela je knjižena tudi razlika v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev.

Drugi stroški so tisti, ki jih ne moremo uvrstiti v nobeno od sedaj naštetih naravnih vrst, prav tako pa ne spadajo med druge odhodke. To so na primer prispevek za stavbno zemljišče, štipendije, davke od premij za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje v skladu s Sklepom o povračilu davka od prometa zavarovalnih poslov upravljavcu Zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada za javne uslužbence, ko to zavarovanje preneha.

Finančni odhodki nastajajo v zvezi z obveznostmi iz nakupa proizvodov, blaga in storitev ter v zvezi z najetimi dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi posojili. Odhodki se v skladu z načelom nastanka poslovnega dogodka priznajo za znesek obresti, ki se nanaša na pretečeno obdobje.

Drugi odhodki so neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu zmanjšujejo izid iz rednega delovanja.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s posebnim prevrednotovalnim popravkom obveznosti za sredstva v upravljanju.

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki, doseženim v obračunskem obdobju. Pozitivna razlika je presežek prihodkov nad odhodki, negativna je presežek odhodkov nad prihodki.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Določeni uporabniki poleg izkaza prihodkov in odhodkov izpolnijo še obrazec prihodki in odhodki določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti. Prikazati morajo posebej prihodke in odhodke za izvajanje javne službe ter posebej prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu razčlenjene po vrstah prihodkov in odhodkov. Obrazec prihodki in odhodki po vrstah dejavnosti je po vsebini enak izkazu prihodkov in odhodkov, le da so na njem podatki po vrstah prihodkov in odhodkov oziroma stroškov, ki se nanašajo na leto 2014, razdeljeni na podatke za dejavnost javne službe in podatke za tržno dejavnost, ki jo naš zavod ne izvaja.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, v katerega se vpisujejo podatki o prihodkih in odhodkih, ki jih določeni uporabniki izkazujejo v poslovnih knjigah v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Namen vodenja tovrstnih evidenc je zagotoviti spremljanje gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov na ravni države in občin. Takšno evidenčno izkazovanje naj bi zagotavljalo primerljive podatke, ki so potrebni za spremljanje gibanja javnofinančnih sredstev na ravneh države in občin.

Pri evidenčnem izkazovanju podatkov se upošteva načelo denarnega toka in ne načelo nastanka poslovnega dogodka. Načelo denarnega toka pomeni, da se prihodek oziroma odhodek prizna, ko sta izpolnjena dva pogoja, in sicer da je poslovni dogodek nastal ter da je plačilo prejeto oziroma plačano. Med vrstami evidenčnih odhodkov ni odpisov opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev. Evidenčno se ne knjižijo tudi stroški amortizacije, prevrednotovanje osnovnih sredstev zaradi krepitev ali slabitve, likvidacija popisnih razlik, brezplačna pridobitev opreme.

Finančno poslovanje 2014

RAČUNOVODSKI IZKAZI

BILANCA STANJA na dan 31. 12. 2014 v EUR

NAZIV SKUPINE KONTOV	2014	2013
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	12.179.530	12.670.229
Neopredmetena dolgoročna sredstva	8.509	8.509
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	6.537	5.284
Nepremičnine	13.686.133	13.686.133
Popravek vrednosti nepremičnin	1.657.621	1.247.037
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	702.548	700.897
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih sr.	553.502	472.989
Kratkoročna sredstva in AČR	107.240	121.039
Denarna sredstva in takoj vnovčljive vrednotnice	134	302
Dobroimetje pri bankah in drugih institucijah	41.834	35.795
Kratkoročne terjatve do kupcev	6.794	18.346
Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	58.478	60.920
Druge kratkoročne terjatve		4.606
AKTIVA SKUPAJ	12.286.770	12.791.268
Kratkoročne obveznosti in PČR	111.570	129.814
Kratkoročne bveznosti do zaposlenih	54.780	63.192
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	51.518	66.618
Pasivne časovne razmejitev	5.272	4
Lastni viri in dolgoročne obveznosti	12.175.200	12.661.454
Presežek prihodkov nad odhodki		1.290
Druge dolgoročne obveznosti	1.646	6.415
Obveznosti za sredstva v upravljanju	12.172.556	12.664.051
Presežek prihodkov nad odhodki	998	
Presežek odhodkov nad prihodki		10.302
PASIVA SKUPAJ	12.286.770	12.791.268

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Bilanca stanja je računovodski izkaz, sestavni del računovodskega poročila, ki prikazuje resnično stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov. Obvezne priloge k bilanci stanja so:

- stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil ter druga pojasnila, ki so določena v 26. členu pravilnika o sestavljanju letnih poročil.

SREDSTVA

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju v vrednosti 12.179.530 €, od tega:

vrednost dolgoročnih premoženjskih pravic, ki predstavljajo predvsem pravice do uporabe računalniških programov, je 8.509 €. Popravek vrednosti znaša skupaj 6.537 €.

Stanje nepremičnin je v letu 2014 ostalo v enakem znesku 13.686.133 €. Popravek vrednosti znaša 1.657.621 €.

V letu 2014 smo nabavili osnovna sredstva v vrednosti 5.470 €.

Nabavili smo opremo za gledališko dejavnost (ventilator za delavnice) v vrednosti 1.163 €, opremo za transport tehnike 1.256 € ter drobni inventar v vrednosti 3.051 €.

Kratkoročna sredstva v skupni vrednosti 107.240 €, od tega denarna sredstva v glavni blagajni v višini 134€.

Lutkovno gledališče Maribor ima kot posredni proračunski uporabnik za brezgotovinsko poslovanje pri Banki Slovenije - Upravi za javna plačila - podračun, na katerem je 31.12.2014 bilo 41.770 € sredstev, in na kontu prehodni konto 64 €, skupaj znaša stanje 41.834 €.

Kratkoročne terjatve do kupcev imamo evidentirane na kontih skupine 12 – v znesku 6.794 €. To so terjatve, ki izvirajo iz izstavljenih računov v mesecu decembru.

Na kontih skupine 14 – kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v skladu z odredbo o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov v znesku 58.478 € - od tega so: kratkoročne terjatve do proračuna znašajo 35.547 €, (terjatve za plače mesec december) do Mestne občine Maribor znašajo 12.056 €, (terjatve za plače mesec december) do Zavoda za zaposlovanje 979 €. Na kontih te skupine se zagotavlja analitično evidentiranje terjatev do kupcev, ker se le ti nanašajo na uporabnike enotnega kontnega načrta. Znesek teh terjatev znaša 9.896 €.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitev v skupni vrednosti 111.570 €, od tega imamo na kontih kratkoročnih obveznosti do zaposlenih knjižene obveznosti za plače in povračila stroškov za prehrano in prevoz ter druga povračila delavcem, obračunane za december 2014, ki so bile izplačane v januarju 2015. Skupna višina obveznosti do zaposlenih na dan 31.12.2014 znaša 54.780 €.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo na koncu leta 2014 v znesku 51.518 €, sem spadajo vsi računi, ki so izstavljeni v mesecu januarju, veljajo pa za obračunski mesec december.

Na kontu pasivnih časovnih razmejitev pod kratkoročno odloženimi prihodki je stanje 5.272 €. Tukaj so obračunani stroški plačilnega prometa v znesku 13,44 €, obresti v znesku 8,74 € in odloženi prihodki v znesku 5.250 €, ki se pripoznavajo za sredstva, prejeta od financerja – ustanovitelja, katerih namen je točno določen v pogodbi, vendar stroški v zvezi s tem še niso nastali, bodisi zaradi datuma prejema teh sredstev bodisi zaradi namena uporabe.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti prikazujejo stanje 12.175.200 €, od tega druge dolgoročne obveznosti predstavljajo v znesku 1.646 € - obveznosti za finančni najem iz leta 2010 za nabavljeno osebno vozilo – kombi.

Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva - sredstva v upravljanju na dan 31.12.2014 znašajo 12.172.556 €.

V breme je knjižena amortizacija v vrednosti 495.809 € in vrednost odpisov v znesku 359€.

V dobro so sredstva Mestne občine Maribor za nakup opreme in drobnega inventarja 4.674 €.

Presežek odhodkov nad prihodki Lutkovnega gledališča Maribor iz naslova poslovanja v letu 2013 je znašal 10.302 €, kar je bila posledica knjiženja plačnih nesorazmerij, v letu 2014 pa smo pokrili presežek odhodkov nad prihodki in ustvarili **presežek prihodkov nad odhodki** v znesku 998 €.

Aktiva in pasiva skupaj izkazujeta stanje v znesku **12.286.770 €**.

STANJE IN GIBANJE NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

Pri obrazcu stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev podajamo naslednje ugotovitve:

Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju

Vrednost dolgoročnih premoženjskih pravic, ki predstavljajo predvsem pravice do uporabe računalniških programov, znaša 8.509 €, popravek vrednosti neopredmetenih sredstev je 5.284 €, znesek amortizacije znaša 1.253 €, ostane znesek neodpisane vrednosti 1.972 €.

Stanje nepremičnin je 13,686.133 €, popravek vrednosti nepremičnin znaša 1,247.037 € in znesek amortizacije 410.584 €. Znesek neodpisane vrednosti znaša 12,028.512 €.

Začetna vrednost opreme je bila 700.896 €, popravek vrednosti 472.989 €, v letu 2014 smo nabavili opremo za gledališko dejavnost (ventilator za delavnice) v vrednosti 1.163 €, opremo za transport tehnike 1.256 € ter drobní inventar v vrednosti 3.051 €. Skupna vrednost nabave je 5.470 €. Na postavki povečanje popravka vrednosti je znesek 359 €, amortizacija znaša 83.972 €, ostaja neodpisana vrednost 149.046 €. Amortizacija znaša 495.809 €.

Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu

Vrednost drugih opredmetenih osnovnih sredstev se spremeni zaradi poravnave leasinga za nabavljeno vozilo v znesku 4.769 €. Neodpisana vrednost ostane v znesku 1.646 €.

STANJE IN GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB IN POSOJIL

Ne prikazujemo stanja.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV za leto 2014

Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2014 je pripravljen na osnovi podatkov poslovnih knjig, vodenih v skladu z določbami Zakona o računovodstvu, Slovenskimi računovodskimi standardi ter Kodeksom računovodskih načel.

PRIHODKI OD POSLOVANJA

Prihodki poslovanja	2014	2013
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.217.826	1.230.071
Finančni prihodki	16	39
Drugi prihodki	-	-
CELOTNI PRIHODKI	1.217.842	1230.110

ODHODKI OD POSLOVANJA

	2014	2013
Stroški materiala	91.019	90.830
Stroški storitev	479.789	465.499
Stroški dela	634.275	671.307
• osnovne plače zaposlenih	494.132	525.202
• drugi stroški dela	57.666	60.519
• prispevki in davki na plače	82.477	85.586
Drugi odhodki	2.749	12.776
CELOTNI ODHODKI	1.207.832	1.240.412
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	-	10.302
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	10.010	-

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI za leto 2014

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov dopolnjuje še Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti, ki ločeno prikazuje prihodke in odhodke za izvajanje javne službe in prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu.

PRIHODKI	2014
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.217.826
Finančni prihodki	16
Drugi prihodki	-
PRIHODKI SKUPAJ	1.217.842
ODHODKI	
Stroški materiala	91.019
Stroški storitev	479.789
Stroški dela	634.275
• osnovne plače zaposlenih	494.132
• drugi stroški dela	82.477
• prispevki in davki na plače	57.666
Finančni odhodki	2.749
ODHODKI SKUPAJ	1.207.832
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	10.010

Prihodkov in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu zavod ne izkazuje.

Obrazložitev izkaza prihodkov in dohodkov – določenih uporabnikov in izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti.

V primerjavi z letom 2013 so se prihodki zmanjšali za 1 % .

Prihodki prikazujejo prihodke MZK v znesku 593.168 €. Sredstva MZK so skupaj **za 5 % nižja** kot v letu 2013, in sicer za plače 2 % višja (nakazilo sredstev za izplačilo plačnih nesorazmerij), sredstva za splošne stroške delovanja pa za 14 % nižja od leta 2013.

Prihodki za javna dela so 10.196 € in so **za 43 % nižji** kot leta 2013. V letu 2013 smo imeli zaposlena dva delavca, ki sta opravljala javna dela, v letu 2014 pa samo enega.

Sofinanciranje s strani Mestne občine Maribor v znesku 424.129 € in **za 1 % višje** od leta 2013. MOM financira plače 7 zaposlenih v znesku 153.050 €, kar je za 8 % manj kot v letu 2013, sredstva za splošne stroške delovanja v znesku 189.012 €, 1 % več kot leta 2013, financirali pa so tudi sredstva za programske materialne stroške v višini 81.661 €, to je v primerjavi z letom 2013 višje za 22 %, kar je omogočilo, da smo izvedli potrjeni plan dela. Prav tako je ustanoviteljica sofinancirala program javnih del v znesku 406 € za enega delavca, ki je opravljal javna dela. Razmerje pokrivanja javnega dela: Zavod za zaposlovanje 95 % in MOM 5%.

Skupaj znašajo prihodki od prodaje proizvodov in storitev 190.128 € in so **15 % višji** od leta 2013. Od tega so prihodki od vstopnic in abonmajev v znesku 171.649 € in so za 11 % višji od leta 2013. Izredno se trudimo, da se v celoti realizira planirana prodaja predstav.

Specifikacija prihodkov od prodaje storitev

Prihodki iz prodaje blaga: vstopnice, abonmaji, gostovanja	2013	2014	Indeks
vstopnice in abonmaji	116.143	129.866	112
gostovanja doma	25.190	26.100	104
gostovanja tujina	13.667	15.683	115
SKUPAJ PRIHODKI OD PRODAJE STORITEV	155.000	171.649	111

Prihodki od sponzorjev v znesku 4.500 € so za **58 % višji** od leta 2013. Glede na gospodarsko stanje je pridobitev zadovoljiva, čeprav so želje in tudi pričakovanja po večjem prihodu s tega naslova večji. Prihodki od uporabe dvorane so 9.261 € in so **21 % višji** od leta 2013. Prihodki so le zaračunani stroški, ki nastanejo ob uporabi dvorane zunanjih kulturnih izvajalcev.

Prav tako so prihodki tudi od vračila preveč izplačanih plač glede dodatka za izpostavljenost ionizirajočim sevanjem, ki je bilo v nasprotju z 29. členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, v znesku 1.775 €. Ostali prihodki so 2.943 € (kavarna 450 €, vrnjena zavarovalnina 2.493 €).

Prihodki z naslova donacij so v znesku 205 in so v primerjavi z letom 2013 izrazito nižji (del donacij je prešel v sponzorstva). Finančni prihodki so prihodki od obresti v znesku 16 €.

Stroški blaga, materiala in storitev, stroški dela in finančni odhodki

Stroški materiala so enaki kot v letu 2013, stroški storitev pa so za 3 % višji od leta 2013.

Vzpostavili smo učinkovit sistem nadzora pri nabavi materiala tako za predstave kot tudi za vzdrževanje stavbe, pri sklepanju avtorskih pogodb, pogodb o delu, prav tako smo pazili pri stroških študentskih storitev.

Stroški dela so se v letu 2014 zmanjšali za 6 % v primerjavi z 2013.

MZK financira 15 zaposlitev, MOM financira 7 zaposlitev, Zavod za zaposlovanje je financiral 95 % plače za javna dela, 5 % MOM (za enega delavca, kot pomoč pri izvajanju programa), 2 delavca pa Lutkovno gledališče Maribor financira iz lastnih virov. To sta: delavka, ki opravlja dela scenografa, zaposlena je za polovičen delovni čas, in delavka, ki je zaposlena na delovnem mestu scensko odrski mojster. Zaposlitvi iz lastnih virov sta nujni za tekoče delovanje gledališča.

Pogodba o izgradnji avditorija zavezuje naročnika MOM k zagotavljanju novih delovnih mest, kar smo planirali v kadrovske in finančnem načrtu. Po dogovoru z MOM gre za dve dodatni zaposlitvi, ki sta neobhodno potrebni z vidika zagotavljanja osnovnih pogojev za programsko načrtovanje, izvajanje dodatnega programa in upravljanje novega prizorišča. Zaposlitvi nista bili realizirani.

Pri stroških dela smo bili izredno previdni pri izplačilih dodatkov, delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela se je izplačevala delavcem v primerih izjemoma povečanega obsega dela, prav tako tudi nadurno delo (predvsem gostovanja, avditorij).

V rezultatu prikazujemo **presežek prihodkov** v znesku 10.010 €, s katerim bomo pokrili presežek odhodkov v letu 2013, ki so nastali zaradi izplačila in knjiženja plačnih nesorazmerij.

Jupiii!

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA za leto 2014

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka prikazujemo prihodke in odhodke v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov, in sicer po načelu plačane realizacije. Podatki, pridobljeni na podlagi tega izkaza, služijo predvsem bolj učinkovitemu spremljanju gibanja javnih financ.

Obvezni prilogi Izkaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka sta tudi: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb in Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov. Podatki so prikazani primerjalno s preteklim letom.

PRIHODKI PO NAČELU DENARNEGA TOKA

PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2014	2013
Prihodki iz sredstev javnih financ	1,033.928	1,036.928
• iz državnega proračuna	587.777	624.684
• iz občinskih proračunov	436.980	394.330
• iz javnih skladov	9.171	17.914
Drugi prihodki za izvajanje javne službe	193.551	172.029
• od prodaje blaga in storitev za izvajanje javne službe	175.917	151.693
• prejete obresti	-	-
• drugi tekoči prihodki iz naslova javne službe	17.634	14.336
Prejeta sr. od drugih evr.instit.	-	6.000
PRIHODKI SKUPAJ	1,227.479	1,208.957

Denarni tok prihodkov je znašal 1,227.479 € in je v primerjavi s finančnim načrtom za leto 2014 za 6 % nižji od planiranih. V primerjavi z letom 2013 so prihodki višji za 2 %.

Prihodki iz sredstev javnih financ – sredstva MZK so 101 % realizirani po finančnem načrtu in 6 % manjši od leta 2013.

Drugi prihodki iz državnega proračuna: sredstva za javna dela, ki jih je prispeval Zavod za zaposlovanje. Glede na finančni načrt so 11 % višja od planiranih in 49 % nižja od leta 2013, saj smo imeli zaposlenega samo enega delavca v programu javnih del.

Prejeta sredstva iz občinskega proračuna so za 13 % nižja od planiranih in 11 % višja kot v letu 2013.

Sredstva, ki jih prispeva MO Maribor za 7 zaposlitev, so se za 22 % zmanjšala od planiranih, v primerjavi z letom 2013 pa za 9 %.

Razlog: V letu 2014 sta bili planirani dve novi zaposlitvi, toda MOM ni izdala soglasja. Pri planiranju sredstev za blago in storitve smo realizirali plan 100 %, v primerjavi z letom 2013 pa so bila sredstva iz občinskega proračuna za 29 % višja zaradi vzpostavitve novega prizorišča – zunanjega avditorija.

Prav tako je Mestna občina Maribor nabavila opremo v vrednosti 4.674 €. Glede na finančni načrt je bila realizacija 17 % in 4 % nižja kot v leto 2013.

V finančnem načrtu smo planirali nakup kombiniranega vozila za prevoz ljudi in opreme. Sedanje vozilo je iz leta 2000 in letno vzdrževanje je zaradi nenehnih popravil drago, zanesljivost pa majhna. Glede na veliko število gostovanj LGM sodi zanesljivo vozilo med osnovne pogoje za izvedbo programa. Prav zaradi nerealiziranega nakupa je realizacija le 17 %.

Sredstva za projekte so se v primerjavi z letom 2013 povišala za 22 %, v primerjavi s finančnim načrtom pa so bila 100 % realizirana. Mestna občina je financirala 5 % stroškov javnih del za enega delavca, plan je bil dosežen 39 % torej 61 % nižji od planiranih sredstev, glede na leto 2013 pa 65 % nižji.

Skupni prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe so bili za 11 % nižji od planiranih in 13 % višji od leta 2013.

Glede na visoko realizacijo programa ugotavljamo, da je prihodek nižji od planiranega predvsem zaradi nizkih cen vstopnic, kar zagotavlja dostopnost programa. Hkrati se je za učinkovito izkazala strategija gostovanj v tujini zaradi visokih odkupov predstav (predvsem Avstrija).

Specifikacija prihodkov iz prodaje blaga in storitev

Prihodki iz prodaje blaga: vstopnice, abonmaji, gostovanja	2013	plan	2014	Indeks plan/real	Indeks 2014/2013
vstopnice in abonmaji	112.836	143.000	134.134	94	119
gostovanja doma	25.190	26.700	26.100	98	104
gostovanja tujina	13.667	10.800	15.683	145	115
Skupaj prihodki od prodaje b. in s.	151.693	180.500	175.917	97	116

Prihodki iz naslova oddaje prostorov in opreme kulturnim izvajalcem so 28 % nižji od planiranih in 13 % višji od leta 2013. Pri sredstvih sponzorjev smo uresničili plan 30 %, v primerjavi z letom 2013 je prihodek z naslova sponzorjev 58 % višji. Glede na gospodarsko stanje je zelo težko pridobiti sponzorje za našo dejavnost. Prihodki iz naslova prejete donacije so realizirani 4 % glede na plan (donacije so prešle med sponzorstva). Glede na gospodarsko stanje je zelo težko pridobiti donatorje, več možnosti podpore je skozi partnersko sodelovanje in izmenjave.

ODHODKI PO NAČELU DENARNEGA TOKA

ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE

	2014	2013
Plače in drugi izdatki zaposlenim	641.413	665.510
• plače in dodatki	477.547	497.124
• regres za letni dopust	10.515	20.441
• povračila in nadomestila stroškov	41.800	39.452
• sredstva za povečan obseg dela	15.069	13.982
• sredstva za nadurno delo	2.387	1.938
• drugi izdatki zaposlenim	10.188	5.175
Prispevki za socialno varnost	83.907	87.398
Izdatki za blago in storitve	563.226	538.087
• pisarniški in splošni material in storitve	106.190	82.024
• posebni material in storitve	25.153	28.122
• energija, voda, komunalne storitve	63.811	60.935
• prevozni stroški in storitve	20.952	16.545
• izdatki za službena potovanja	23.442	40.774
• tekoče vzdrževanje	52.205	42.311
• najemnine in zakupnine	2.628	2.702
• drugi operativni odhodki	268.845	264.673
Investicijski odhodki		
• nakup opreme	5.470	5.327
ODHODKI SKUPAJ	1.210.109	1.208.924
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	17.370	33

Stroški plač so se v letu 2014 zmanjšali za 8 % od planiranih in za 4 % od leta 2013.

Sredstva za stroške plač, ki jih financira MZK, so se za 2 % zmanjšala od planiranih in za 1 % od leta 2013.

Sredstva za stroške plač, ki jih zagotavlja Mestna občina Maribor, lastni viri Lutkovnega gledališča Maribor ter Zavod za zaposlovanje, so bila za 5 % nižja od planiranih in 8 % nižja od leta 2013.

Pri stroških dela smo bili izredno previdni pri izplačilih dodatkov, delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela se je izplačevala delavcem v primerih izjemoma povečanega obsega dela, prav tako tudi nadurno delo (predvsem gostovanja, zunanji avditorij). Pogodba o izgradnji avditorija zavezuje naročnika MOM k zagotavljanju novih delovnih mest, kar smo planirali v kadrovskem in finančnem načrtu. Po dogovoru z MOM gre za dve dodatni zaposlitvi, ki sta neobhodni z vidika zagotavljanja osnovnih pogojev za programsko načrtovanje, izvajanje dodatnega programa in upravljanje novega prizorišča. Zaposlitvi nista bili realizirani.

Izdatki za blago in storitve so se za 4 % znižali glede na finančni načrt in se za 5 % zvišali glede na leto 2013. Glede na finančni načrt za leto 2014 so se splošni stroški delovanja zmanjšali za 20 % in za 19 % zvišali glede na leto 2013. Da smo zmanjšali stroške, smo uvedli dodaten sistem kontrol pri nabavah in sklepanju pogodb z izvajalci, saj le pri tem lahko nekaj prihranimo. Iz rezultata je razvidno, da smo zmanjšali stroške glede na plan za 20 %.

Glede na planirana sredstva smo prekoračili plan pri storitvah varovanja zgradb in prostorov, tekoče vzdrževanje poslovnih objektov, saj nenehno prihaja do posameznih okvar, ki se morajo nujno odpraviti za potek nemotenega dela, in ko se planira, vseh okvar ne moremo predvideti. Veliko okvar je bilo na vozilu (letnik 2000) in letno vzdrževanje je zaradi nenehnih popravil drago, zanesljivost pa majhna. Glede na veliko število gostovanj LGM sodi zanesljivo vozilo med osnovne pogoje za izvedbo programa.

Programske materialne stroške smo povečali za 5 % glede na planirana sredstva, glede na leto 2013 pa smo za 1 % zmanjšali stroške. Glede na zastavljeni plan so se za 42 % povečali stroški za založniške in tiskarske storitve in 12 % glede na leto 2013 (okrepljene trženjske in promocijske aktivnosti), nekaj več smo porabili sredstev za časopise, revije, knjige in strokovno literaturo ter izobraževanje.

Presežek prihodkov nad odhodki znaša 17.370 €. Do presežka je prišlo predvsem zaradi plačanih izdanih računov, ki so bili izstavljeni v mesecu decembru in so kupci poravnali fakture že pred datumom valute v letu 2015, ki bi se sicer predvideno knjižile v letu 2015.

IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb za leto 2014 je sestavni del Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka in stanja ne prikazujemo.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov je prav tako sestavni del Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka.

V letu 2014 Lutkovno gledališče Maribor v Izkazu računa financiranja določenih uporabnikov izkazuje stanje 6.415 € za leasing po pogodbi. Odplačilo dolga v letu 2014 je bilo 4.769 €. Ostane samo še neto zadolževanje 1.646 €.

Ugotovitev rezultata

Presežek prihodkov nad odhodki Lutkovnega gledališča Maribor iz naslova poslovanja v letu 2014 znaša **998 €**.

Rezultat je posledica gospodarnega in skrbnega poslovanja, predvsem pozornega spremljanja porabe, iskanja boljših ponudb in stalnega preudarjanja vodstva o dopustnem varčevanju, ob katerem ne trpi kakovost javne službe zavoda.

Priloge:

- Prihodki in odhodki določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti 2014
- Prihodki in odhodki določenih uporabnikov po načelu denarnega toka 2014
- LP_2014_5103959000

Ocena doseženih ciljev in rezultatov

Kazalniki

	Potrjen program 2014	Realizirano 2014	Indeks
Število premier:	6	6	100
Št. ponovitev iz prejšnjih sezon (št. naslovov):	21	22	105
Št. velikih predstav:	5	5	100
Št. malih predstav:	16	17	106,3
Št. malih koprodukcij:	3	3	100
Št. srednjih koprodukcij:	3	3	100
Št. velikih koprodukcij:	0	0	0
Celotna vrednost lastne produkcije in postprodukcije (ponovitev):	264.690	264.254	100
- Vrednost produkcije (do premiere):	194.500	195.533	101
- Vrednost ponovitev na matičnem odru:	43.050	47.734	111
- Vrednost ponovitev na gostovanjih po SLO in zamejstvu:	27.140	20.987	77,3
Št. vseh javnih nekomercialnih prireditev skupaj:	514	679	132,1
- Št. izvedb premiernih produkcij:	113	154	136,3
- Št. izvedb ponovitev iz prejšnjih sezon:	193	230	119
- Št. izvedb gostujočih predstav:	10	12	120
- Št. ostalih javnih nekomercialnih prireditev:	199	283	142,2
Št. gostovanj po Sloveniji:	61	65	107
Št. gostovanj v zamejstvu:	3	1	33,3
Št. mednarodnih gostovanj (brez zamejstva):	12	39	325
Št. obiskovalcev vseh nekomercialnih prireditev:	72.830	105.103	144,3
- V lastnih dvoranah ali matičnih prizoriščih:	51.320	85.906	167,4
- Na gostovanjih po Sloveniji:	11.650	13.947	119,7
- Na gostovanjih v zamejstvu:	250	70	28
- Na mednarodnih gostovanjih (brez zamejstva):	2.500	5.180	207
Povprečno število obiskovalcev na prireditvi:	141	161,5	114,6
Povprečna zasedenost lastnih dvoran (v % na predstavo):	86,25	91,65	106
Povprečna cena vstopnice:	3,67	4,25	116
Število prodanih* vstopnic:	33.700	31.082	92,2
Št. koprodukcij /z mednarodnimi koproducenti/ s slovenskimi NVO:	6 / 2 / 0	6/2/0	100
Število vseh zaposlenih v javnem zavodu:	26	25	96
Število zaposlenih igralcev:	8	8+1**	100
Zasedenost zaposlenih igralcev (povprečno št. nastopov v letu):	109,5	117,8	107,6
Načrtovano št. honorarnih zunanjih sodelavcev:	95	80	84
- Od tega igralcev:	21	9	43
- Od tega igralcev, zaposlenih v drugih javnih zavodih:	1	1	100
Višina sredstev iz mednarodnih virov:	0	0	0
Višina sredstev, namenjenih avtorskim honorarjem:	191.347	206.032	107

*število vseh izdanih vstopnic znaša 40.773 (brez zunanjih izvajalcev)

**od 1. 11. 2014 nadomeščanje igralke na porodniškem dopustu

Splošna ocena

LGM je v letu 2014 zelo uspešno delovalo. To velja tako za repertoarno snovanje s poudarjeno umetniško refleksijo in strokovnim osredotočanjem na celotno ponudbo in hkrati na posamezne ravni vsake nove uprizoritve kot za odlično zasnovano prenovo in obogatitev kulturno vzgojnih vsebin, pa tudi za povečano učinkovitost izvedbe programov iz obeh programskih sklopov. Ob tem je LGM tekoče in brez večjih zapletov prevzelo v upravljanje novo zunanje prizorišče.

LGM je delovalo v skladu z visoko postavljenimi standardi kakovosti, kar dokazuje privlačnost programa (velik obisk v domačih dvoranah, povpraševanje gledalcev in organizatorjev po Sloveniji pa tudi organizatorjev pomembnih mednarodnih festivalov), indikator pa so tudi uspešne umestitve v strokovnem okviru. V finančno neugodnih časih je gledališče sorazmerno stabilno poslovalo, povečalo delež lastnih prihodkov in z javnimi sredstvi ravnalo gospodarno. Ohranilo je dosedanje sponzorje in razširilo partnerski prostor sodelovanj.

Gledališče je delno prenovilo in osvežilo svojo podobo ter okrepilo trženjske aktivnosti, kar se lepo odraža v povečani realizaciji načrtovanega programa.

Pomembno se je zdelo tesno strokovno sodelovanje, predvsem z najvidnejšimi strokovnjaki s področja umetnosti (posebno gledališča), vzgoje, razvojne in družinske psihologije, pedagogike in sociologije. Izvedli smo strokovno razpravo, v trajnem dialogu pa zasnovali večji delež sezone 2014-2015. Okrepili smo partnersko sodelovanje (podpora izvedbe, koprodukcije, tudi redne izmenjave programov), z organizatorji mednarodnih festivalov, z umetniškimi šolami in z medijskimi hišami. Aktivno smo se vključili v dejavnosti pri pripravi lokalnega programa kulture. Intenzivnejše povezovanje na vseh ravneh je dosegalo presenetljive učinke: v izvornih uprizoritvah, povečani postprodukciji, ambientalnih umestitvah, zagonu novih programov in izvedbi obsežnejših akcij.

V vsem svojem delovanju je gledališče zvesto sledilo načelom Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017 in usmeritvam predloga lokalnega programa kulture (več o tem v uvodu k poglavju Programski del). Dosledno je sledilo zakonskim obvezam in zahtevam po zmanjševanju odhodkov.

Gledališče s 25 zaposlenimi in 1,227.479 € denarnega toka je izvedlo 679 dogodkov in ustvarilo 105.103 obiskov, 5 % več dogodkov kot leto prej in 71 % več obiskov. Od tega 384 lastnih predstav, 12 gostujočih, 44 dogodkov festivala in 174 lastnih spremljevalnih vsebin. Velika rast obiskov gre na račun povečane komunikativnosti novih vsebin.

Gledališče je uspelo povečati lastne prihodke z naslova izvajanja javne službe (za odstotek in pol), tako so deleži v letu 2014:

državni proračun	596.948	48,6 %
lokalna skupnost	436.980	35,6 %
lastni vir	193.268	15,8 %
skupaj	1,227.479	100 %

LGM je izvedlo vseh 6 načrtovanih premier in ponudilo 22 naslovov iz preteklih sezon (1 več od načrtovanega obsega). Premiere so dosegle pričakovane (in zelene) kakovostne standarde na področju lutkovne umetnosti; vse so celovite, estetske in sporočilno angažirane predstave, ki odlično odražajo umetniške usmeritve profesionalnega lutkovnega gledališča. Ponovitev premier je bistveno preseгла načrt za leto 2014, pa tudi izvedbo premier v letu prej. Tudi število izvedb naslovov iz preteklih sezon je večje od načrta in leta poprej. Delež gostovanj je ostal primerljiv preteklim letom.

Realizacija gostujočih predstav je zadovoljiva kljub nenačrtovanim menjavam dveh naslovov in nadomestitvi ene predstave z drugo istega izvajalca.

Gledališče je veliko pozornosti posvečalo obeležju 40-letnice profesionalnega delovanja in to zaznamovalo na več načinov:

- z izvedbo raznorodnih vsebin (predstave, prostorske postavitve, prazničnega dogodka, ciklične razstave idr.)
- s priložnostjo dopolnitvijo celostne podobe v kombinaciji s prav vsemi programskimi vsebinami
- z izvedbo priložnostnih promocijskih publikacij

Pri snovanju vsebin smo uspešno povezali ekonomičnost izvedbe in trajnost učinkov.

Število mednarodnih gostovanj je sicer večje od načrtovanega, a manjše od leta poprej, število nagrad dosega pravljico sedmice: mednje štejemo šest različnih mednarodnih nagrad za predstavo *Ko je Šlemil šel v Varšavo* in zlati kamišibaj, glavno nagrado na drugem mednarodnem festivalu kamišibaja v Piranu (Špela Juhart).

V letu 2014 smo izvedli festival Poletni lutkovni pristan v vsebinsko bogatejši izdaji kot v 2013 – zaradi njegove 25-letnice in dejstva, da v tem letu nismo izvajali precej zahtevnega nacionalnega bienala. Tako so se lahko vse moči usmerile v PLP in rezultat se je pokazal v velikih vsebinskih in številčnih presežkih (skoraj dva in pol krat večji obseg programov in obiska od leta 2013).

Februarja smo odprli Minoritsko kavarno v programskem sodelovanju z zadrugo Dobrina in ob tem prenovili koncept obstoječih kulturno vzgojnih vsebin. Poseben sklop smo ustvarili za družinski klub (kar je narava družinske kavarne) z namenom zgodnjega uvajanja v umetnost ter promoviranja zdrave, lokalne in ekološke gostinske ponudbe. Z odprtjem lokala smo zadostili še zadnji zahtevi projekta prenove samostana.

Že ob polletju smo zaznavali uspešnost poslovnega leta 2014. Sklepamo, da se dober premislek izplača, da odlična in visoko motivirana gledališka ekipa lahko usklajeno izvaja nujne presežke, da so strateške smernice delovanja primerne in so letni cilji realni. Ali bolj poetično: potrebni so ljubezen, domišljija in pogum.

Bistveni poseg v delovanje LGM je prevzem novega prizorišča v upravljanje. Ne gre samo za povečan obseg dela, temveč tudi (ali predvsem) za spremenjeno sezonsko dinamiko – odprto prizorišče (brez lastne podporne infrastrukture) namreč terja poletno prisotnost in snovanje dodatnih zunanjih vsebin. Glede na finančno stanje lokalne skupnosti je prihodnost prizorišča negotova, v letu 2014 pa smo uspešno izvedli t. i. poskusni zagon s 40 dogodki.

Jesenski del leta je bil poleg prijetnega umetniškega (in drugega programskega) snovanja posvečen predvsem črnim napovedim zmanjševanja sredstev in negotovi prihodnosti gledališča, izhajajoči iz tega. Vodstvo gledališča je vse napore vlagalo v vzpostavljanje dialoga in nagovarjanje odgovornih s pomočjo različnih analiz in simulacij. V tem duhu se je koledarsko leto zaključilo.

Kikirikanje zahteva celega petelina!.

Programski sklop I

Premiere in ponovitve premier

Avtor Naslov	Kraj in čas premiere	št. ponovitev načrt doma/gost	št. ponovitev realizacija doma/gost	indeks	št. obiskov načrt doma/gost	št. obiskov realizacija doma/gost	indeks
Po motivih Marka Twaina Praktični nasveti za pridne otroke	MD 30. 1.	21 13/8	33 25/8	157,1 192,3/100	1.980 780/1.200	2.471 1.271/1.200	124,8 163/100
Dane Zajc Petelin se sestavi	MD 27. 2.	24 17/7	34 27/7	141,7 158,8/100	2.070 1.020/1.050	2.652 1.552/1.100	128,2 152,1/104,8
Nebojša Pop Tasić po ljudskih motivih Zlata ptica	VD 15. 5.	29 26/3	18 18/0	62 69,2/0	5.280 4.680/600	3.745 3.745/0	70,9 80/0
Rok Vilčnik po motivih iz filma Freaks Spake	MD 18. 9.	6 6/0	5 5/0	83 83/0	360 360/0	257 257/0	71 71/0
Časoskop (Hotel Graf) Koprodukcija MCLU Koper in Pokrajinski muzej Maribor	Depó POMUM MD 16. 10.	18 18/0	28 14/14	155,6 78/0	1.080 1.080/0	1.273 622/651	118 58/0
Borut Gombač Psiček iz megle Koprodukcija Zavod Bufeto	VD 27. 11.	15 15/0	36 36/0	240 240/0	3.000 3.000/0	7.019 7.019/0	234 234/0
Skupno 2014	-	113 95/18	154 125/29	136,3 131,6/161	13.770 10.920/2.850	17.417 14.466/2.951	126,5 132,5/103,5

V letu 2014 je LGM izvedlo vse načrtovane premiere v enakem obsegu in na predvideni kakovostni ravni. Ugotavljamo prepoznavno lutkovno avtorsko specifičnost gledališča, ki prispeva k uveljavljanju privlačnosti programa institucije.

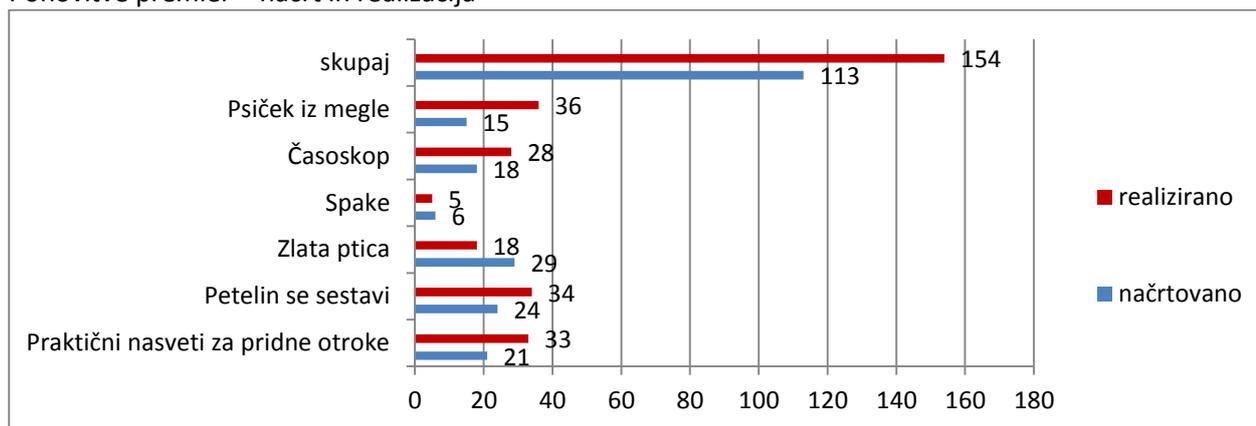
Poudarek je bil na slovenskih predlogah in izrazitih avtorskih pristopih. Med premierami so trije novi slovenski teksti – dva naročena in en z natečaja LGM.

Sprememba se je zgodila samo v naslovu pete premiere – Načrtovani *Hotel Graf* se je po osrednjem scenskem elementu in njegovi vlogi v predstavi preimenoval v *Časoskop*, a ohranil zastavljeni koncept in tematiko.

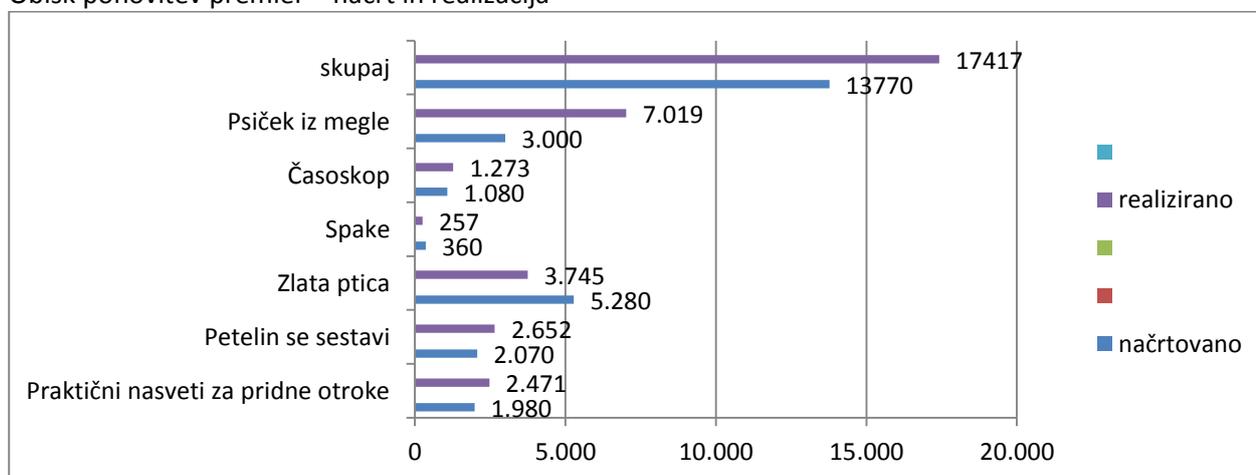
Posebnost je tudi čvrsta in učinkovita koprodukcijska podlaga dveh premier (*Časoskop* in *Psiček iz megle*). LGM se je povezalo z dvema NVO – MCLU Koper in Zavod Bufeto – ter s Pokrajinskim muzejem Maribor.

Nepričakovano uspešna je bila postprodukcija premier v istem koledarskem letu, kar kažeta indeksa števila predstav (136,3) in obiskov (126,5). To je zasluga privlačnosti in kakovosti predstav samih, dodatno pa nove odlične trženjske strategije zavoda, ki ne temelji samo na komunikaciji z mediji, temveč na inovativnih neposrednih nagovorih uporabnikov.

Ponovitve premier – načrt in realizacija

Obisk ponovitev premier – načrt in realizacija

Med ponovitvami nista dosegli načrta samo predstavi, ki ju v jesenskem delu sezone nismo uvrstili na program zaradi nastopa porodniškega dopusta igralke. Ostale štiri predstave so načrt krepko presegle (v povprečju za dobrih 50 %), najbolj pa zadnja v letu, ki se je izkazala za dobro izbiro v predprazničnem decembrskem obdobju in je več kot 7.000 gledalcev vsakič znova razvedrila s svojo nenavadno humornostjo in inovativnostjo koncepta (klovnada in računalniška animacija). Povečalo se je tudi število gostovanj premier (indeks 104), ne samo domačih uprizoritev. Ena premiera je že gostovala v tujini (*Petelin se sestavi* na reviji lutkovnih gledališč na Reki).

V primerjavi z letom 2013 je število ponovitev premier občutno višje: 89 v letu 2013 in 154 v letu 2014. Indeks 173 je dovolj pomenljiv pokazatelj bolj učinkovitih trženjskih prijemov. Skladno s tem se je povečal tudi obisk – 10.812 v letu 2013 na 17.417 v letu 2014 (indeks 161).

Dodatno o razlogu sklepamo, da je LGM v očeh uporabnikov očitno zanesljiv lutkovni producent in predvsem organizatorji kulturnih programov abonmajev (šole in vrtci, kulturni domovi) zaupajo programu, ne da bi ga vedno znova preverjali in preizkušali.

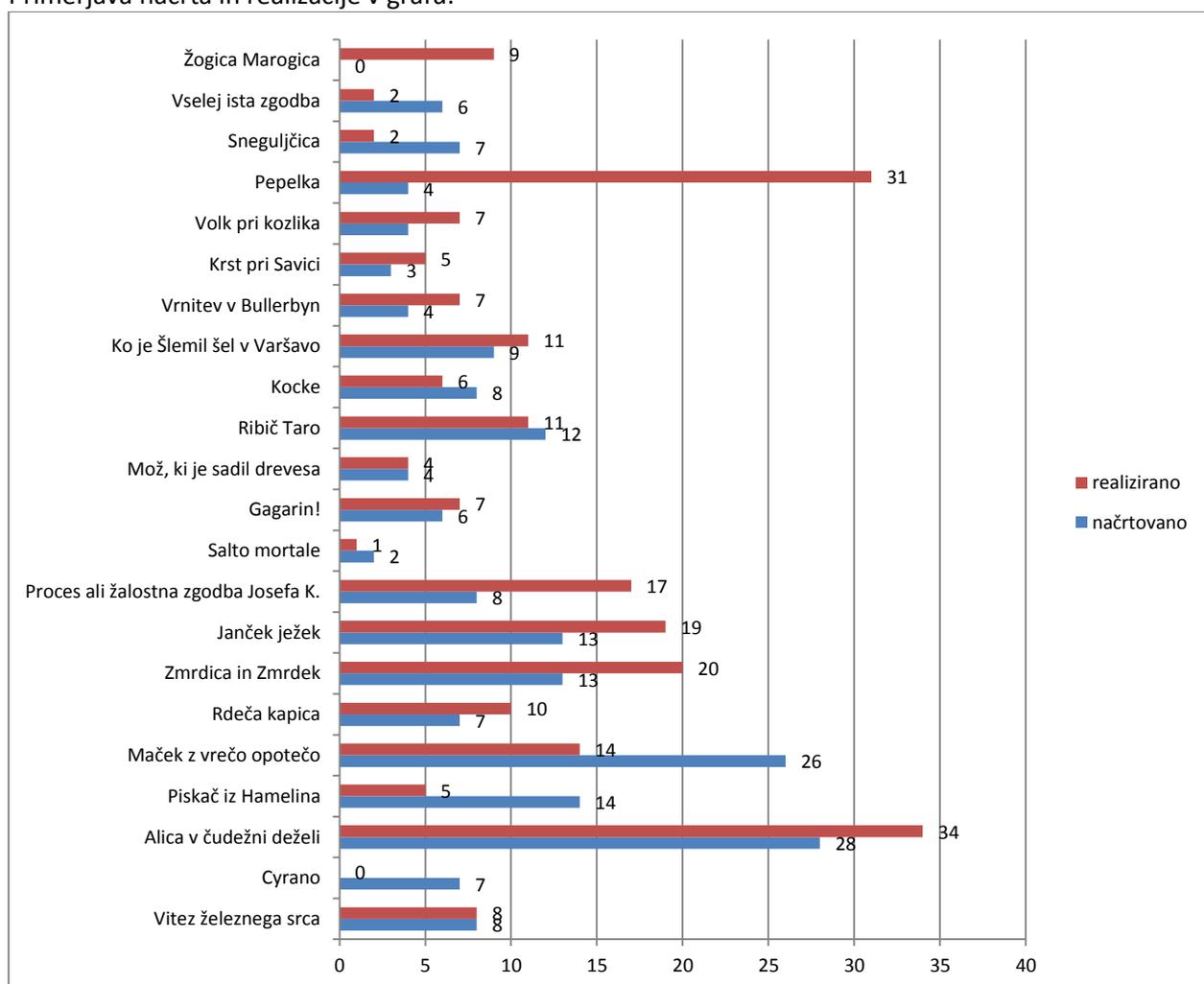
V povzetku premiere iz leta 2014 ocenjujemo tudi kot tržno uspešne (vsebinska ocena stoji v poglavju Programski del), kar argumentiramo tudi z načrtno porabo sredstev, kjer nismo bistveno odstopali od načrta (indeks 101).

Ponovitve naslovov iz preteklih sezon

	Avtor Naslov	leto premiere	št. načrt. ponovitev doma/gost	št. real. ponovitev doma/gost	<i>indeks</i>	št. načrt. obiskov doma/gost	št. real. obiskov doma/gost	<i>indeks</i>
1	Ana Đokić Vitez železnega srca	2013	8 3/5	8 5/3	<i>100</i> <i>166,7/60</i>	1.830 630/1.200	1.296 646/650	<i>70,82</i> <i>102,5/54,2</i>
2	Rostand – Jarkovský – Vašíček Cyrano	2013	7 6/1	0 0/0	<i>0</i>	1.170 1.020/150	0 0/0	<i>0</i>
3	Lewis Carol – B. Müller Pograjc Alica v čudežni deželi Koprodukcija LGM in LGL	2013	28 10/18	34 14/20	<i>121,4</i> <i>140/111,1</i>	5.800 2.000/3.800	6.052 2.775/3.277	<i>104,34</i> <i>138,8/86,2</i>
4	Noriyuki Sawa po motivih starodavne legende Piskač iz Hamelina	2013	14 7/7	5 0/5	<i>35,7</i> <i>0/71,4</i>	1.470 420/1.050	800 0/800	<i>54,4</i> <i>0/76,2</i>
5	Tamara Kučinović Maček z vrečo opotečo	2013	26 19/7	14 14/0	<i>53,85</i> <i>73,7/0</i>	5.010 3.610/1.400	2.926 2.926/0	<i>58,40</i> <i>81,1/0</i>
6	Svetlana Makarovič po motivih bratov Grimm Rdeča kapica	2012	7 7/0	10 10/0	<i>142,9</i> <i>142,9/0</i>	1.400 1.400/0	1.785 1.785/0	<i>127,5</i> <i>127,5/0</i>
7	Tamara Kučinović-Aja Kobe Zmrzica in Zmrdek	2012	13 11/2	20 18/2	<i>153,9</i> <i>163,6/100</i>	2.600 2.200/400	2.831 2.381/450	<i>108,9</i> <i>108,293/113</i>
8	Janček ježek PLP produkcija	2012	13 12/1	19 15/4	<i>146,2</i> <i>125/400</i>	690 540/150	985 785/200	<i>142,75</i> <i>145,4/133,3</i>
9	Matija Solce po motivih F. Kafke Proces ali žalostna zgodba Josefa K.	2012	8 2/6	17 6/11	<i>212,5</i> <i>300/183,3</i>	480 80/400	1.163 203/960	<i>242,3</i> <i>287,5/240</i>
10	Nebojša Pop Tasić Salto mortale	2012	2 2/0	1 1/0	<i>50</i> <i>50/0</i>	120 120/0	31 31/0	<i>25,8</i> <i>25,8/0</i>
11	Gagarin! Koprodukcija LGM in Športniki	2012	6 2/4	7 0/7	<i>116,7</i> <i>0/175</i>	720 120/600	1.050 0/1.050	<i>145,8</i> <i>0/175</i>
12	Po motivih Jeana Gionoja Mož, ki je sadil drevesa	2012	4 3/1	4 2/2	<i>100</i> <i>66,7/200</i>	280 180/100	255 55/200	<i>91,1</i> <i>30,6/200</i>
13	Noriyuki Sawa Ribič Taro	2012	12 8/4	11 7/4	<i>91,7</i> <i>87,5/100</i>	2.400 1.600/800	2.436 1.236/1.200	<i>101,5</i> <i>77,3/150</i>
14	Nika Bezeljak Kocke	2012	8 8/0	6 6/0	<i>75</i> <i>75/0</i>	480 480/0	306 306/0	<i>63,8</i> <i>63,8/0</i>
15	Isaac Bashevis Singer Ko je Šlemil šel v Varšavo	2011	9 7/2	11 5/6	<i>122,2</i> <i>71,4/300</i>	720 420/300	1.160 250/910	<i>161,1</i> <i>59,5/303,3</i>
16	Vrnitev v Bullerbyn Koprodukcija LGM in Športniki	2011	4 1/3	7 0/7	<i>175</i> <i>0/233,3</i>	350 50/300	1.050 0/1.050	<i>300</i> <i>0/300</i>
17	Po F. Prešernu Krst pri Savici	2010	3 3/0	5 5/0	<i>166,7</i> <i>166,7/0</i>	540 540/0	468 468/0	<i>86,7</i> <i>86,7/0</i>
18	Pavel Polak po motivih bratov Grimm	2009	4 2/2	7 3/4	<i>175</i> <i>150/</i>	800 400/400	1.633 833/800	<i>???</i>

	Volk in kozlička							
19	Pavel Polak po motivih bratov Grimm Pepelka	1997	4 4/0	31 30/1	775 750/100	350 350/0	1.833 1.733/100	523,7 495,1/100
20	Pavel Polak po motivih bratov Grimm Sneguljčica	1995	7 5/2	2 2/0	28,6 40/0	1.400 1.000/400	290 290/0	20,7 29/0
21	Zoran Petrović Vselej ista zgodba Koprodukcija LGM in Moment	2013	6 4/2	2 2/0	33,3 50/0	440 240/200	39 39/0	8,9 16,3/0
22	Jan Malik Žogica Marogica	1994	0	9 9/0	-	0	2.028 2.028/0	-
	Skupaj		193 126/67	230 154/76	119,2 122/113,4	29.050 17.400/11.650	30.417 18.770/11.647	105 108/100

Primerjava načrta in realizacije v grafu:

Tako bogatega nabora predstav LGM v preteklosti še ni ponujalo. Izbrana strategija skuša zagotoviti:

- ohranitev vrhunskih predstav na repertoarju
- ohranitev lutkovne klasike na repertoarju
- pestrost ponudbe in širok izbor
- 'žive' predstave za odrasle

V glavnem se število naslovov širi prav na račun predstav za mladino in odrasle (dodatni program LGM po preselitvi leta 2010), v naboru leta 2014 jih je bilo 6.

LGM optimizira izvedbo s cikličnim izvajanjem predstav po logiki tedenskega urnika (in ne z dnevnimi menjavami scene in druge opreme). Na ta račun se stabilizirajo delovne obremenitve predvsem tehnične službe in umetniškega ansambla. Potrebno je spretno zasedanje ekip v novih uprizoritvah zaradi enakomerne razporeditve obremenitev. LGM zaradi premajhnega obsega zaposlitev za izvajanje rednega programa občasno sodeluje tudi z zunanjimi izvajalci (igralci in tehniki).

Te odločitve so glede na realizacijo očitno učinkovite. Ob velikem porastu ponovitev premier se je povečal tudi učinek ponovitev naslovov iz preteklih sezon:

- glede na načrt 193 ponovitev in 29.050 obiskov je število naraslo na 230 ponovitev in 30.417 obiskov,
- v primerjavi z letom 2013 pa se je število ponovitev nekoliko zmanjšalo – z 251 je padlo na 230 (indeks 92), a je število obiskov naraslo s 30.232 na 30.417 (101).

Premiere in ponovitve naslovov iz preteklih sezon

<u>Premiere + ponovitve iz preteklih sezon //</u>	načrt	realizacija	indeks
Št. predstav	306	384	125,5
Št. obiskov	42.820	47.834	111,7

<u>Premiere + ponovitve iz preteklih sezon //</u>	2013	2014	indeks
Št. predstav	340	384	113
Št. obiskov	41.044	47.834	117

V letu 2014 je bilo skupaj izvedenih **384 ponovitev premiernih predstav in ponovitev predstav iz preteklih sezon (= lastnih predstav)**. Skupno število obiskovalcev je 47.834. Od tega je bilo predstav v domačih dvoranah 279 (33.236 obiskov) in na gostovanjih 105 (14.598 obiskov), od tega 65 na gostovanjih po Sloveniji (13.749 obiskov) in 40 gostovanj v tujini (5.250 obiskov).

Kar je pri izvedbah lastnih predstav razveseljujoče, je dejstvo večjega števila izvedb: 384 predstav je LGM odigralo v letu 2014. Načrtovali smo jih manj – 306 (indeks 125,5), skromno predvsem v zaskrbljenosti zaradi pretenj z rastočo socialno stisko in z njo povezano padajočo kupno močjo. LGM zagotavlja dostopnost programa na ravni, ki v resnici omogoča obisk prav vsem, ki si to želijo (in predvsem to potrebujejo).

V primerjavi z letom 2013 je rast števila lastnih predstav opazna – s 340 na 384 (indeks 113); kar pomeni tudi večje število obiskov – 41.044 v letu 2013 in 47.834 v letu 2014; indeks 117 po naši presoji predstavlja zadovoljivo rast.

Tudi razmerje med finančnim vložkom in učinkom tega (premiere in ponovitve predstav, indeks realizacije vseh stroškov je 100) kaže na visoko optimizacijo delovanja. Nekaj 'prihranka' gre zagotovo tudi na račun možnosti bivanja gostujočih ustvarjalcev v prostorih minoritskega samostana (tri bivalnice, šest postelj); v letu 2014 smo zabeležili 759 nočitev 96 različnih gostov (premiere, ponovitve, festival, tudi podpora festivalu Lent), kar bi lahko okvirno ocenili v približni vrednosti 15.000 €.

Umetniški ansambel

Za ilustracijo dodajamo sliko obremenjenosti ansambla, več in širšo sliko kaže priloga Zaposleni _2014.

Ime in priimek	Starost nad 50 let	Število vseh odigranih predstav	Število premiernih uprizoritev	Število prezasedb vskokov	Število vaj
Miha Bezeljak	ne	138	2	1	114
Maksimiljan Dajčman	da	92	3	-	178
Barbara Jamšek *	ne	77 (75+2)	2 (dodatno: 2 kamišibaj)	1	155
Metka Jurc	da	124 (109+15)	2+2 (dodatno: Zima in Poletje)	-	136
Aja Kobe	ne	176 (166+10)	1+2 (dodatno: Pomlad in Jesen)	-	120
Danilo Trstenjak	da	138	2	-	118
Elena Volpi	ne	151 (147+4)	3 (dodatno: 2 pripovedovanje, 2 kamišibaj)	1	146
Anže Zevnik	ne	125	3	-	176
Tilen Kožamelj**	ne	39	1	1	54
skupaj	-	1.060			1.197
povprečje	39,8	117,8			149,6

*porodniški dopust od 1. 10. 2014

**od 1. 11. 2014 nadomeščanje igralko na porodniškem dopustu

Zasedenost zunanjih sodelavcev

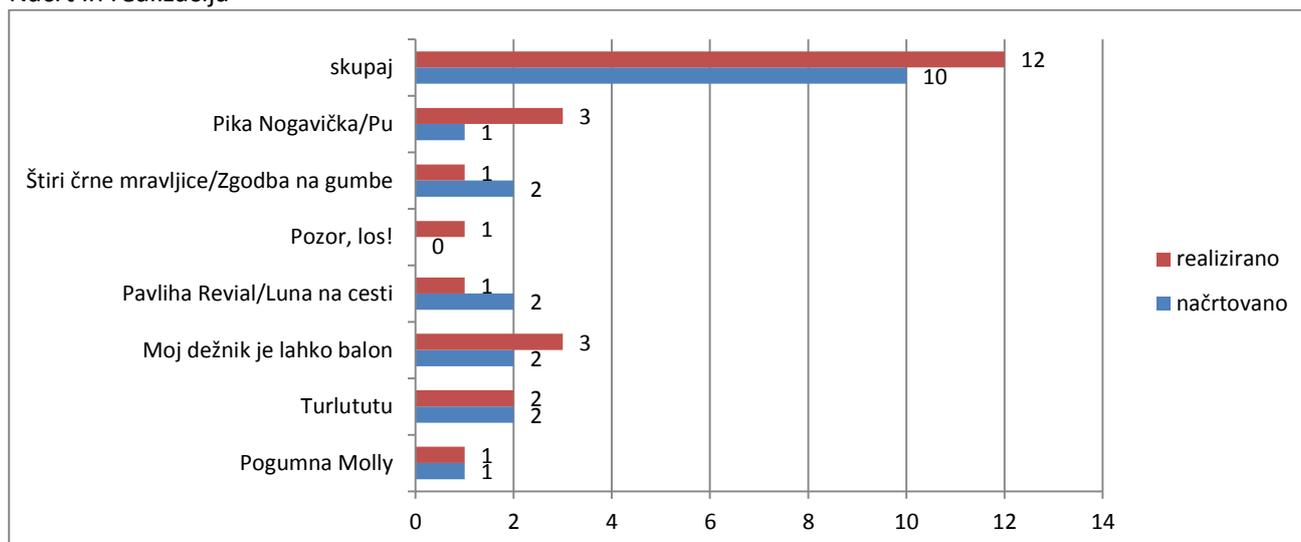
Ime in priimek	Število odigranih predstav	Število premiernih uprizoritev	Število vaj
Miha Arh	17	-	5
Klemen Bračko	11	-	4
Tilen Kožamelj (do 30. 10. 2014)	15	-	3
Davorin Kramberger	12	-	5
Matija Krečič	33	1	38
Maruša Majer	5	-	2
Boštjan Sever	1	-	1
Vito Weis	5	-	2
skupaj	99		159
povprečje	12,4		19,9

Pretežno mlad matični umetniški ansambel LGM je visoko motiviran za delo in se rad sooča z raznovrstnimi umetniškimi izzivi, njihova delovna obremenjenost pa je visoka. Število zunanjih sodelavcev skušamo ohranjati nizko, s poudarkom na sodelovanju s specifičnimi profili (npr. glasbeniki, plesalci), s samozaposlenimi in z mladimi. Kakor koli diskriminatorno to zveni: prednost dajemo mladim na eni strani in preverjeno odličnim lutkarjem na drugi.

Na račun skromnega obsega zaposlitev smo za 7 % presegli načrtovani obseg avtorskih honorarjev, saj poleg umetniških sodelavcev potrebujemo tudi podporo za izvajanje rednega programa. Glede na učinek se nam to ne zdi prevelika prekoračitev.

Gostujoče predstave

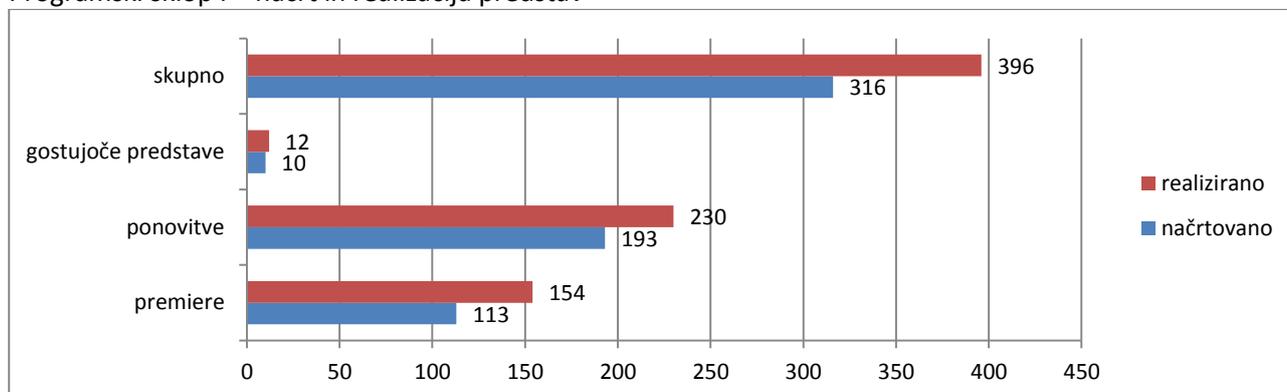
Načrt in realizacija

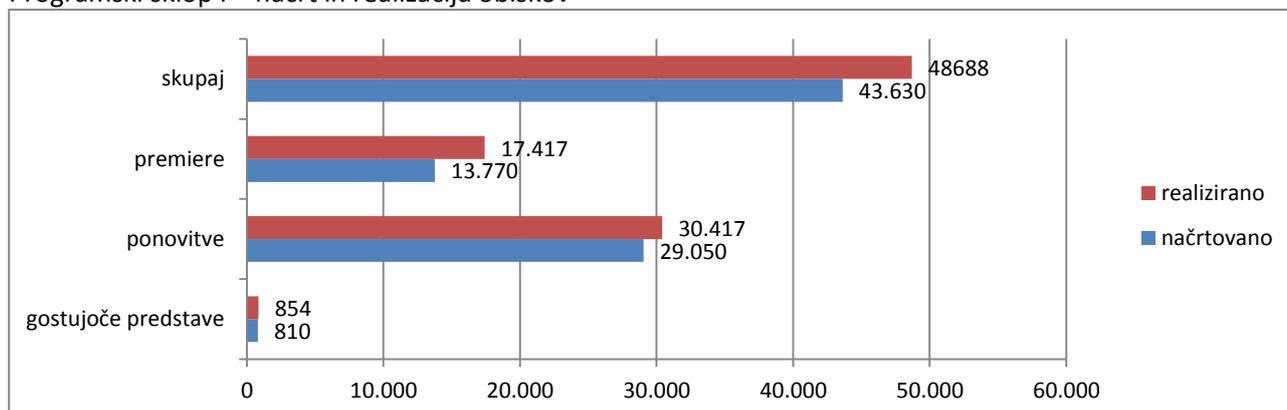
Največje razlike med načrtom in realizacijo gostujočih predstav se kažejo v naslovih, ne v količini. Po naši presoji predvsem v dveh primerih: *Zgodba na gumbe* namesto predstave LGL in *Pu* namesto *Pike Nogavičke*. V drugem primeru smo gledalcem zagotovili lutkovno namesto dramske predstave, kar si štejemo v dobro, prvo zamenjavo pa bomo skušali nadomestiti v tekoči sezoni.

Programski sklop I

Programski sklop I – načrt in realizacija predstav

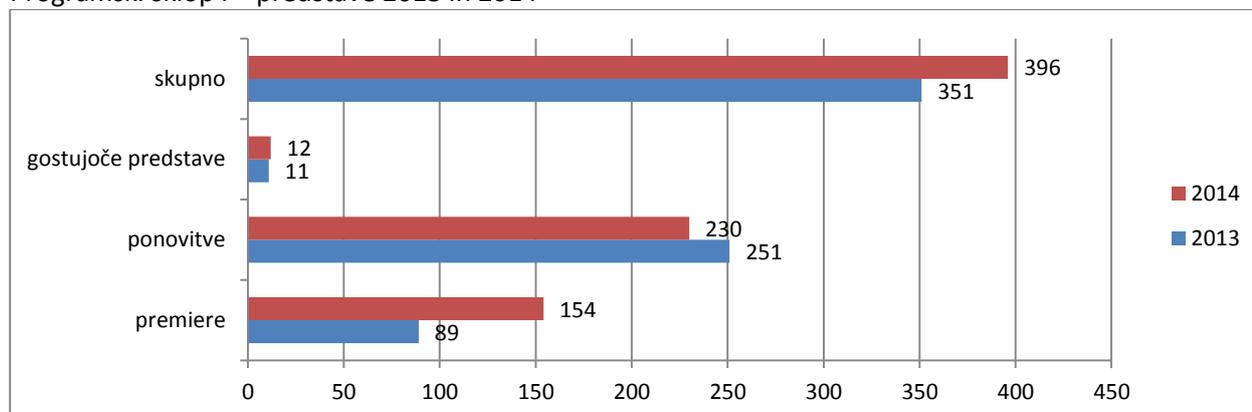
Programski sklop I – načrt in realizacija obiskov

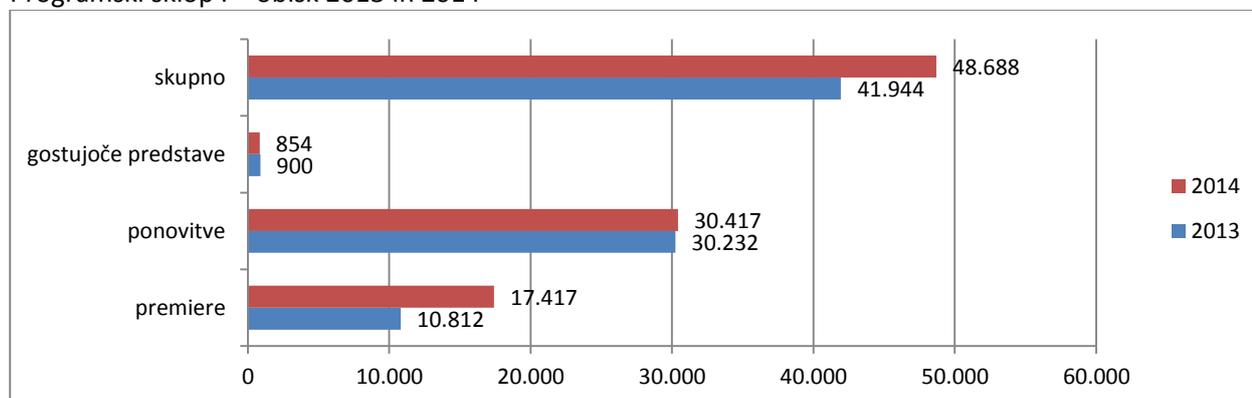
Programski sklop I je bil v letu 2014 uspešno izveden – indeks realizacije predstav (125) to potrjuje, prav tako tudi realizirano število obiskov predstav – 112.

Pomenljiva je tudi primerjava izvedbe prvega programskega sklopa v letih 2013 in 2014:

Programski sklop I – predstave 2013 in 2014

Programski sklop I – obisk 2013 in 2014

Indeks rasti predstav je 113, obiskov pa 116. Tudi to ocenjujemo kot zadovoljivo in uspešno. Vsekakor pa se mora gledališče obenem neprekinjeno zavzemati za strokovno in umetniško rast, ki lahko edini zagotovita sedanje uspešno izvajanje programa.

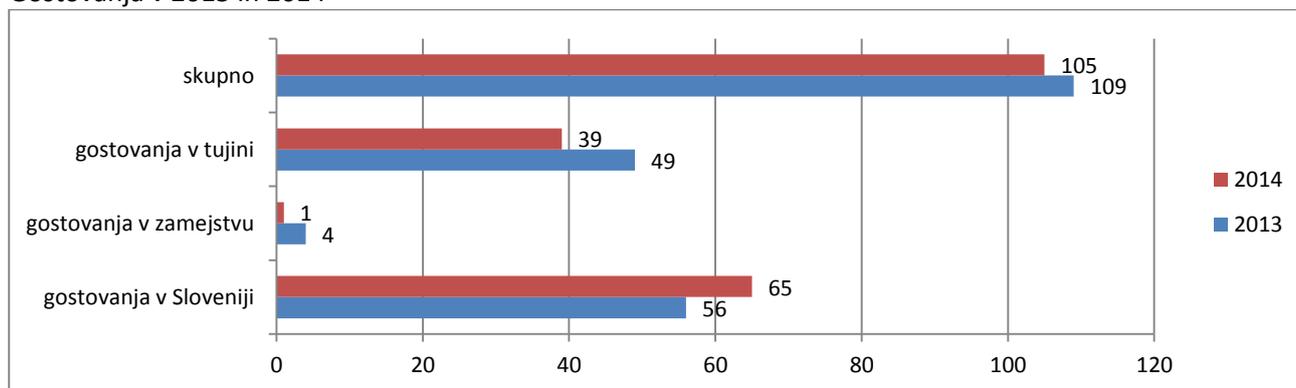
Programski sklop II

Gostovanja

Gostovanja so redni del programskega delovanja LGM. Slovenska gostovanja zajemajo predvsem druga slovenska gledališča in kulturne domove z rednim abonmajskim programom za otroke. LGM gostuje tudi v zamejstvu (v letu 2014 samo enkrat). Gostovanja so način umeščanja v gledališča v širši prostor, kar gledališču daje vsaj regionalni (celo nacionalni) značaj. LGM pokriva celoten slovenski prostor s stabilno politiko gostovanj v vseh predelih (Gorenjska, Dolenjska, Prekmurje, Štajerska, Primorska, osrednja regija) in s primerljivim številom izvedb na terenu, hkrati pa v mednarodnem prostoru predstavlja slovensko lutkovno produkcijo. Pogosta vabila kažejo na priljubljenost gledališča in kakovost njegove produkcije, kar dodatno dokazujejo tudi mednarodne nagrade.

Del gostovanj LGM izvaja v obliki izmenjav (kompenzacij), predvsem z LGL, večinoma gre za redni program različnih kulturnih institucij, nekaj pa je tudi festivalov (npr. Lutke).

Gostovanja v 2013 in 2014

V letu 2014 je LGM je z različnimi predstavami izvedlo 105 gostovanj (14.598 obiskov), kar predstavlja 27 % lastnega programa. 65 gostovanj je bilo izvedenih po Sloveniji (13.749 obiskov), 40 pa v tujini (5.250 obiskov).

Delež gostovanj je v letu 2014 manjši od tistega v letu 2013, četudi samo za 4 predstave nižji (109 v letu 2013). To je še vedno zadovoljivo razmerje, manjše na račun povečevanja programa predstav v domači hiši. So pa prihodki od manjšega števila predstav na gostovanjih višji od tistih v letu 2013: 38.857 € v letu 2013 in 41.783 € v letu 2014 (indeks 108).

Mednarodna gostovanja

Načrtovali smo osem mednarodnih (vseh festivalskih) gostovanj (in 17 izvedb). Dva načrtovana festivala nista izbrala prijavljenih predstav, zato smo izkoristili druga vabila. Načrtu smo dodali šest gostovanj po tehtanju upravičenosti in namena. Tako se je prvotnih 8 gostovanj razširilo na 14, zraslo pa je tudi število izvedb. Program mednarodnih gostovanj širimo v skladu s povabili (po selekciji) in po preudarku smotrnosti. Presežek realizacije načrtovanih gostovanj v glavnem izhaja iz 'samostojnega' življenja dveh mednarodnih koprodukcij (*Vrnitev v Bullerbyn* in *Gagarin!*) in festivalskih vabil, ki so prispela med letom (predvsem bližnje destinacije na Balkanu).

Realizirani delež gostovanj je v letu 2014 presegel načrtovanega. Skupaj je LGM izvedlo 40 predstav na 19 festivalih (načrtovali smo 15 gostovanj, torej 126 % realizacija), realizirano število 5.250 pa je bilo za dobrih dvakrat večje od načrtovanega.

Število mednarodnih gostovanj je bilo manjše kot leto poprej - 49 izvedb na 25 festivalih v letu 2013. So pa bila gostovanja bolj enakomerno razporejena skozi leto, kar je omogočilo tudi tekočo izvedbo programa doma (kar kaže tudi realizacija programa).

Mednarodne nagrade

V letu 2014 je predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* prejela 6 mednarodnih nagrad. Kar ni edini učinek gostovanj – pomembne so nove povezave, ki jih na tak način ustvarjalo LGM, predvsem pa podoba slovenske lutkovne umetnosti, ki jo gledališče sooblikuje v svetu.

Poletni lutkovni pristan

Mednarodni lutkovni festival Poletni lutkovni pristan je v letu 2014 potekal 25-ič. Četrstoletno dobo je spoštljivo obeležil z bogatim, pestrim, raznovrstnim in časovno dobro načrtovanim programom. Ciljal je na najširši krog občinstva. Povezal se je s številnimi lokalnimi organizacijami (UGM, ZPM, Špas fest, časnik Večer, klub KGB idr.) ter slovenskimi in tujimi lutkovnimi producenti (MCLU Koper, Emonska promenada, Mini teater idr.). Program za otroke se je slikovito umeščal po vsem mestu (Vetrinjski dvor, dvorišče UGM, stadion pod Pohorjem, Benetke na Lentu), seveda tudi v minoritskem samostanu in okolici, prvič je naselil tudi nov Zunanji avditorij LGM. Program za odrasle je zasedel gledališče in sosednji klub KGB.

Načrt je predvideval 25 skupnih dogodkov, od tega 15 predstav in 10 drugih dogodkov, skupno pa 3.500 obiskov. Realizacija v letu 2014 je bila višja – skupno 44 dogodkov (indeks realizacije 231), od tega 23 predstav (dodatno še tri izvedbe dveh predstav v izvedbi LGM, ki jih beležimo drugje; brez teh je indeks realizacije 153) in 10 drugih dogodkov (indeks 100). Tudi realizirano število obiskov je preseгло načrt - 8.138 obiskov (indeks 233).

25. festival je bil bistveno bolj živ in bogatejši od dobrega festivala v letu 2013. Razlog za to je na prvem mestu v razporejanju sredstev, namenjenih festivalom – na liho leto LGM organizira in izvaja dva festivala in prednost ima uradni bienalni nacionalni festival, ki odvzema nekaj organizacijske in izvedbene pozornosti ter (tudi finančnih: vrednost festivala je bila 50.464 €) možnosti letnemu Pristanu. PLP klub temu skozi leta ohranja svojo kvaliteto, 25. izvedbo v letu 2014 ocenjujemo kot najuspešnejšo v zadnjih nekaj letih, tako v vsebinskem kot izvedbenem smislu.

Primerjava 2013 in 2014

PLP	2013	2014	indeks
Št. predstav	19	23	121
Št. obiskov	3.180	4.397	138
Št. drugih dogodkov	15	21	140
Št. obiskov	1.295	3.741	289
Dogodki skupaj	34	44	129
Obisk skupaj	4.475	8.138	182

V letu 2014 se je festival vpel v praznovanje obletnice LGM in se odprl s prvo javno izvedbo obnovitve *Žogice Marogice*, v festivalskem obdobju so zidove samostana okupirale *Rusice*, razstava fotografij je prikazovala preteklost gledališča in festivala. Po drugi strani pa so inovativne lutkovne vsebine naselile ves zahodni del Lenta z Benetkami v osrčju. Tak nostalgичno-sodoben koncept z interaktivnimi poudarki in pestro selekcijo predstav se je izkazal kot silno uspešen in zaželen med obiskovalci.

Dostopnost vsebin (ki marsikomu pomenijo edine počitnice) povečuje tudi (do sedaj zagotovljen) prost vstop. LGM si bo v socialno poškodovanem prizadevalo ohraniti to dejstvo z enako prijaznim sofinanciranjem s strani obeh financerjev (kot do sedaj). Sploh pa z vidika siceršnje dobre prodaje predstav med sezono.

Mil otroški smeh poleti še bolj čisto zveni

Razno

Za sezono 2014/2015 je LGM spomladi začelo prenavljati **kulturno vzgojni program**. Prenova je tekla z namenom (gre za logičen in smiseln preplet le-teh):

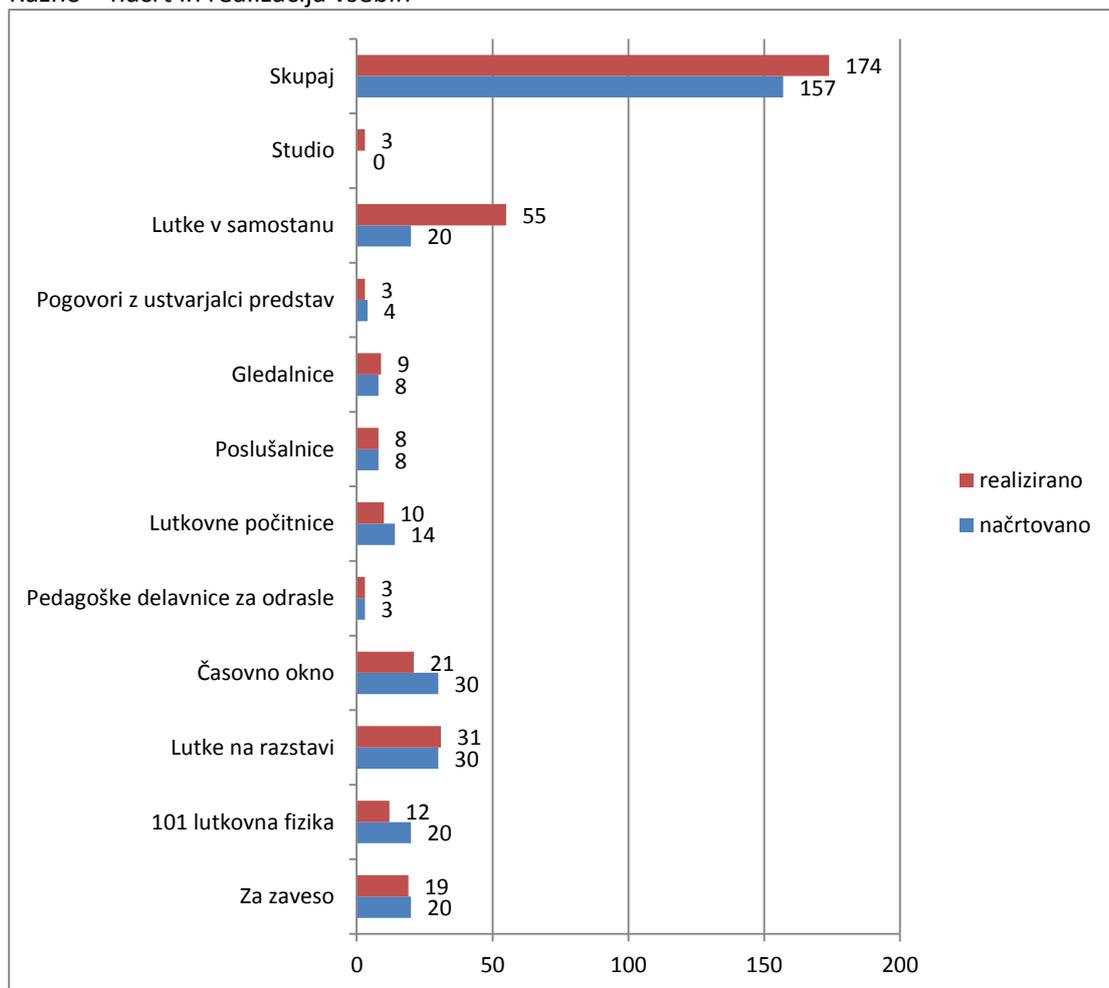
- posodobitve in dopolnitve obstoječih vsebin, ki jih je LGM že izvajalo;
- v skladu s sodobnimi teorijami vzgoje, posebno vzgoje za in skozi umetnost;
- z željo dodajanja vsebinskih nagovorov za najmlajše;
- z družbeno angažirano držo v povezavi s kooperativo.

Zato je merljivost morda motena, a v poročilu smo skušali vsebine čim bolj jasno predstaviti in jih razporediti v enote, iz katerih so izšle. Večinoma jih predstavljamo znotraj matične enote Lutke v samostanu, poglavje Programski del pa jih predstavlja vsebinsko. Visoka realizacija (posebej novih vsebin) dokazuje smiselnost prenove dotedanega koncepta.

Presenečeni smo bili tudi ob interesu za ogled produkcije **Studia MaMa** iz leta 2013. Ponovitev nismo načrtovali, izkušnja postprodukcije pa je bila za vse udeležence odlična. Hkrati je taka naloga tudi dobra promocija za Studio MaMa2 v letu 2015.

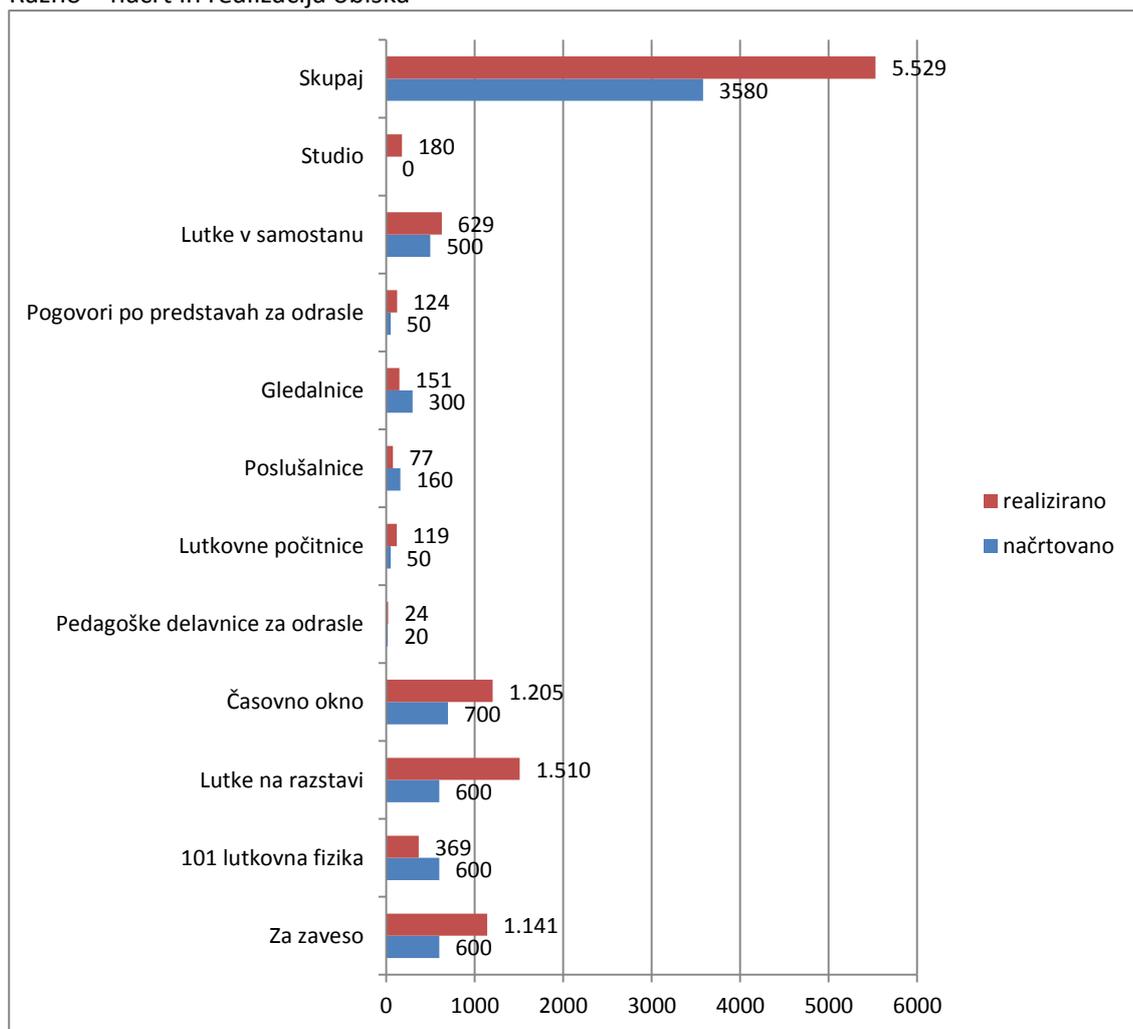
V letu 2014 smo izvajali tudi precej bogato **razstavno dejavnost** – poleg ostalih dogodkov smo izvedli 7 razstav v Avli gledališča. Te spremljajo predvsem tekočo produkcijo ali predstavljajo refleksijo nanjo. Teh 7 razstav štejemo kot spremljevalno dejavnost predstav in jih zaradi nemogoče merljivosti obiska ne evidentiramo posebej.

Razno – načrt in realizacija vsebin

Realizacija prenovljenih vsebin je presegla načrt (indeks 110), število obiskov le te-teh še bolj (indeks 163). LGM izvaja kulturno vzgojne vsebine na dva načina – dosedanje programe, pretežno namenjene skupinam proti (skromnemu) plačilu 2-4 €, programe zgodnjega uvajanja v umetnost v sklopu Minoritske kavarne (izhajajoč iz programa Lutke v samostanu) pa brezplačno.

Razno – načrt in realizacija obiska

Sredstva za izvajanje kulturno vzgojnih vsebin sta zagotavljala LGM in MOM. V letu 2014 je bil vložek za LGM precej visok zaradi izvedbe ciklusa štirih interaktivnih predstav, ki sedaj predstavljajo jedro programa Minoritske družinske kavarne. Vodstvo je presodilo, da razširitev projekta *Lutke v samostanu* pomeni smiselno, vsebinsko celovito in potrebno razširitev in dopolnitev obstoječih vsebin.

Interaktivna Jesen v Minoritski

Primerjava kulturno vzgojnih vsebin (in Studia) – 2013 in 2014

KV	2013	2014	indeks	2013 obisk	2014 obisk	Indeks obisk
Za zaveso	19	19	100	709	1.141	161
101 lutkovna fizika	31	12	39	1.693	369	22
Lutke na razstavi	34	31	91	877	1.510	172
Lutkovne počitnice	8	10	125	140	119	85
Časovno okno	30	21	70	837	1.205	144
Pedagoške delavnice za odrasle	4	3	75	32	24	75
Rojstni dnevi	5	0*	-	50	0*	-
Poslušalnice	2	8	400	15	77	513
Gledalnice	0	9	-	0	151	-
Lutkovna glasba	0	0	-	0	0	-
Pogovori z ustvarjalci	2	3	150	52	124	239
Lutke v samostanu	0	55	-	0	629	-
Sobotni miniminiriti**	0	0	-	0	0	-
Studio MaMa**	31	3	10	349	180	52
skupaj	193	174	90	4.759	5.529	116

*Rojstni dnevi iz 2013 všteti v program Lutke v samostanu 2014

**Program je pretvorjen v različne vsebine sobotnih popoldni v Minoritski.

101 lutkovna fizika ob predstavi *Janček ježek*

Preglednica kaže upad v izvajanju nekaterih že obstoječih kulturno vzgojnih programov LGM, predvsem tistih, ki podpirajo kreativnost in razvijajo domišljijo (npr. *101 lutkovna fizika*). To spodbudilo nujno prenavo. Interes za nove vsebine raste, kar kaže zgornja primerjava.

V LGM razumemo, da na tak način vzgajamo občinstvo in ga navajamo na redno obiskovanje gledališča ter drugih kulturnih ustanov. Hkrati pomagamo pri razvoju in vzpostavljanju mladega človeka kot ustvarjalnega in aktivnega ter zahtevnega in kritičnega sooblikovalca življenja in aktualne družbene stvarnosti.

Izjemni dogodki – 40-letnica Lutkovnega gledališča Maribor

Praznovanje obletnice si je LGM zamislilo trajnostno naravnano in več vrstno – da pokriva različna področja posameznikovih interesov in jih tako zanesljivo nagovori.

Najodmevnejša je bila zagotovo štirimesečna postavitev **Rusic**. Tudi najbolj opazna. Sodelovalo je 2.105 otrok prvih treh razredov 17 mariborskih osnovnih šol. S pomočjo mentorjev so izdelali kar 1.630 mravljič. Postavitev si je ogledalo cca 20.000 obiskovalcev.

Male ustvarjalce smo v zahvalo povabili na ogled predstave *Volk in kozlička* v okviru Lutkovne sobote, kjer smo se zahvalili vsem sodelujočim, predvsem mentorjem in avtoricama projekta. Mentorjem in koordinatorjem na šolah smo izdali lična potrdila o sodelovanju. Projekt je ostal v načrtovanih finančnih okvirih in dosegel želeni učinek zbujanja pozornosti in radovednosti mimoidočih pa tudi obiskovalcev.

Najbolj trajno naravnano je zagotovo projekt **E-zgodovina**. Delo, opravljeno v povezavi z zbiranjem gradiva, ki je teklo skozi vse leto 2014, je neprecenljivo, a opravljeno v sklopu redne delovne obveze v resnici ugodno. Podlaga za dopolnjevanje zgodovine gledališča je pripravljena. LGM ne razpolaga s podatki o številu ogledov – števec bomo aktivirali ob prenovi spletne strani, sedaj štetje naročamo. Naročili smo ga v prvem tednu (24. 12. 2014) po postavitvi strani in našli 112 ogledov.

Stroškovno ugoden in izjemno učinkovit je tudi projekt **Lutka meseca**, ki predstavlja zgodovino in estetiko lutkovnih predstav LGM v preteklosti, hkrati pa veselo nagovarja mimoidoče, ki so se skozi leto 2014 navadili ozirati v izložbo. Število ogledov je nemogoče prešteti.

Najzabavnejši in poudarjeno promocijski projekt je bila **Lutkovna sobota**. Na dvajsetih izvedbah osmih različnih vsebin smo čez ves dan našli preko 1.800 obiskovalcev.

Prav tako dobro premišljen je bil projekt historične obnovitve antološke predstave **Žogica Marogica**. Predstava z na tri četrt novo in pomlajeno ekipo (domači umetniški ansambel) je odprla festival PLP, dvakrat razveselila povabljenca na Lutkovno soboto, dodatno pa smo je še šestkrat izvedli za skupine osnovnošolcev. 9 izvedb, 2.028 obiskov.

Sobotna lutkoteka v obliki Gledalnic je statistično prišteta kulturno vzgojnim vsebinam, saj se je redno odvijala v okviru programa Minoritske kavarne. 9 izvedb in 151 obiskov.

Dodatni dogodki

Število dodatnih dogodkov (zunanjih izvajalcev) je predvsem s prevzemom Zunanjega avditorija (ZA) v upravljanje) močno naraslo. V letu 2013 je bilo takih dogodkov 19, v letu 2014 pa 47 (indeks 247!). Za LGM predstavljajo veliko dodatno obremenitev, različno sicer glede na tehnično zahtevnost predstav. S tega stališča je nedopustno dejstvo ustanoviteljeve zavrnitve soglasij za dve dodatni zaposlitvi po prevzemu prizorišča v upravljanje.

LGM je osnovne stroške uporabe prostorov za namen izvajanja programa preneslo na uporabnike, ki so jih poravnali v višini 9.261 € (21 % več kot leto prej).

Zunanji avditorij LGM

LGM je v letu 2014 na novem prizorišču izvedlo naslednje vsebine:

producent	dogodek	št. dogodkov	št. obiskovalcev
KPC Narodni dom Maribor	Festival Lent	32	12.201
Lutkovno gledališče Maribor	Poletni lutkovni pristan	6	1.683
Lutkovno gledališče Maribor	Lutkovna sobota / 40+	2	615
	skupaj	40	14.499

Poleg podpore priprave in izvedbe naštetih zunanjih vsebin je tehnično službo LGM bremenilo tudi vzpostavljanje odrsko scenske tehnike avditorija in njeno pospravljanje ob koncu poletne sezone (vsakič cca. dva tedna dela za celotno ekipo z dvema dodatnima zunanjima sodelavcema, skupaj 7 delavcev).

Pregled vseh izvedenih dogodkov v letu 2014

	načrt	realizacija	indeks
Premiere			
št. izvedb	113	154	136
št. obiskovalcev	13.770	17.417	127
Ponovitve			
št. izvedb	193	230	119
št. obiskovalcev	29.050	30.417	105
Gostujoče predstave			
št. izvedb	10	12	120
št. obiskovalcev	810	854	105
Gostovanja (SLO)*			
št. izvedb	61	65	107
št. obiskovalcev	11.650	10.500	90
Mednarodna gostovanja*			
št. izvedb	8/12 izvedb	28/40 izvedb	350/333
št. obiskovalcev	1.300	3.170	244
Festival PLP			
št. izvedb	19	44	232
št. obiskovalcev	3.500	8.138	233
Pedagoški program			
št. izvedb	158	174	110
št. obiskovalcev	3.400	5.529	163
Izjemni dogodki			
št. izvedb	21	18	85,71
št. obiskovalcev	22.300	28.151	126
Dodatni dogodki			
št. izvedb	0	47	-
št. obiskovalcev	0	14.597	-
Skupno			
št. izvedb	514	679	132
št. obiskovalcev	72.830	105.103	144
brez festivala Lent/ZA	514	647	125,88
	72.830	93.627	129

*gostovanja po SLO in mednarodna gostovanja so vključena že pri premierah in ponovitvah

Primerjava let 2013 in 2014

	2013	2014	indeks*
Izvedbe	656	679	105
Obisk	61.474	105.103	171

*Primerjava najbrž jasno kaže povečane obremenitve Lutkovnega gledališča Maribor.

Možne nedopustne posledice

Nevarnosti za delovanje zavoda prihajajo od zunaj, glavni razlog pa je v odsotnosti strokovne obravnave in motiviranega političnega dialoga. Prva bi odkrila nedopustne okoliščine delovanja, drugi pa bi jih morda skušal omiliti.

Za razliko od mnogih drugih gledališč je LGM še zmeraj finančno in kadrovsko podhranjen zavod. Ta navidezna floskula je utemeljena na zavezujočem razširjenem obsegu programa (projekt prenove samostana 2010), kar lahko gledališče izvaja samo s pomočjo zunanjih sodelavcev, saj programske potrebe znatno presegajo finančne in kadrovske okrepitve. V našem primeru torej ne gre samo za gostujoče umetniške ekipe, temveč tudi za specializirani kader, ki soustvarja opremo predstav in podpira izvajanje razširjenega programa po vzpostavitvi novega prizorišča. V drugi polovici leta 2014 naj bi LGM realiziralo dve novi zaposlitvi (II. faza prenove) v skladu s presojo o potrebah in s pomočjo notranjega prestrukturiranja (boljši kadrovski izkoristek). Ustanovitelj ni izdal soglasja.

Zgornje poudarjamo zaradi sistemske neurejenosti financiranja delovanja javnega zavoda LGM kot posledice nerazumevanja sofinancerjev, ki vsak s svojo dinamiko in nepovezano krčita sredstva delovanja in zavoda ne obravnavata individualno, temveč skozi optiko širše poravnosti (s stabilnejšimi slovenskimi gledališči na nacionalnem nivoju in z raznorodnimi kulturnimi zavodi na lokalnem nivoju). To ima lahko za zavod usodne posledice, saj je med ostalimi gledališči specifična LGM prav v nedavni reorganizaciji, prenovi in razširitvi delovanja (po selitvi) in na mestnem nivoju dejstvo, da je LGM med ostalimi kulturnimi zavodi edino gledališče, zato je težko njegovo specifično sploh razumeti, saj se ga težko opazuje in primerja z raznovrstnimi kulturnimi institucijami v mestu (kaj šele z deležniki drugih formalnih statusov). V mestnem okviru se problem stopnjuje s povečanimi programskimi in vzdrževalnimi potrebami po odprtju novega prizorišča v juniju 2014.

Ilustracija obstoječega manka ali lutkovna zanka: Programski obseg LGM se meri s programskim koeficientom 3, LGM pa je v skladu z investicijo trenutno izvaja program v obsegu 4,5. MOM sofinancira program v vrednosti koeficienta 0,5, razliko ene enote pa LGM prispeva samo (poleg običajnega programskega deleža, ki so ga dolžna v program vlagati gledališča). Kar torej pogrešamo, je natančna strokovna obravnava, premišljen in povezan sistem financiranja (ministrstva in ustanovitelja), predvsem pa njuno prevzemanje (so)odgovornosti za uspešno delovanje zavoda, ki je v preteklih dveh letih utrpel znatne financerske izgube namesto ob investiciji načrtovanih razvojnih širitev.

Kot problematično ocenjujemo željo ustanoviteljice po prenosu financiranja delovanja LGM na državo brez trenutnega soglasja 'države'. Menimo, da je v takšni situaciji zanikan smisel investicije prenove minoritskega samostana in porabe proračunskih sredstev, ki naj bi bila podprla razvojno delovanje zavoda, k čemur se je upravičenec do sredstev zavezal s podpisom pogodbe. V gledališču ugotavljamo, da (komunikativna in dostopna!) lutkovna umetnost ne sodi med prioriteta razvojna področja kulture in da tudi uspešno delovanje z doseganjem mnogih ciljev NPK 14-17 na to ne vpliva. Pa tudi visoka motiviranost dobro usposobljenega in v glavnem zgledno uglašena gledališkega kolektiva v javnem sektorju ne.

Predlogi:

- Jasna definicija zavezujočega programskega obsega.
- V povezavi z zavezujočim programskim obsegom je v dogovoru obeh financerjev in zavoda LGM potrebno jasno definirati finančno odgovornost sofinancerjev.
- Skrbno spremljanje novih (kompleksnejših) okoliščin delovanja ob odprtju avditorija, predvsem s strani ustanovitelja.
- Pregled finančnih in programskih perspektiv tudi v luči trajajočega projekta III. faze prenove minoritskega kompleksa.
- Definicija začasnosti delovanja novih prizorišč v obdobju do izgraditve podpornih prostorov.

Ocena uspehov v primerjavi s prejšnjimi leti

Ocenjujemo delovanje gledališča v skladu z zastavljenimi strateškimi smernicami (dolgoročni cilji) in iz njih izhajajočimi letnimi izvedbenimi cilji, usklajenimi z načeli LPK 14-17. Oboji ostajajo visoko ambiciozni tako na matičnem umetniškem področju kot na polju spremljevalnih vsebin, ki posegajo v kulturno vzgojo, širše družbeno odgovorno delovanje in mreženje. (Vsebinska ocena je podana v uvodu v poglavje Programski del.) Statistična obdelava pa črpa iz primerjave v kombinaciji z razlago okoliščin delovanja.

Lutkovno gledališče Maribor je v letu 2014 izvedlo 679 dogodkov (po enem izmed lanskih merjenj 5 % več kot v 2013) in 105.103 obiskov (71 % več kot v letu 2013). Leto 2014 v številu dogodkov skorajda dosega antološko kulturno leto 2012 – 97 % dogodkov iz tega leta in 50 % več obiskov kot takrat.

Veliko število izvedenih dogodkov gre na račun:

- vzpostavitev novega prizorišča (40 dogodkov)
- prenove sklopa kulturno vzgojnih vsebin (izvedenih 55 novih vsebin)
- uvedbe novih komunikativnih vsebin (presenetljive in privlačne lutkovne predstave, interaktivne predstave za najmlajše, razstave, izložbe ipd.)
- okrepljene promocije lastnega programa (osvežitev cgp, inovativni trženjski nagovori)
- optimizacije urnika (razširitev in dopolnitev)

Gledališče je ob širjenju obsega zagotavlja visok standard kakovosti umetniškega ustvarjanja in izvedbe programa. Najopaznejša povečanja indeksov realizacije zaznavamo prav na področju novih vsebin - premiere in minoritske kulturno vzgojne vsebine, v sklopu slednjih smo izvedli 55 novih/prenovljenih programskih enot in zabeležili 629 otroških obiskov.

Rast obsega (glede na leto 2013) smo ugotovili v skoraj vseh programskih enotah, najbolj pa v izvedbi novih programov:

<i>Enota</i>	<i>Indeks - izvedbe</i>	<i>Indeks - obisk</i>
Ponovitve premier	173	161
Ponovitve naslovov iz preteklih sezon	92	101
Gostujoče predstave	110	95
Mednarodna gostovanja	82	111
Festival	129	182
Razno	90	116

Obseg izvedbe izjemnih dogodkov težko primerjamo s prejšnjimi leti, saj so bili vsi usmerjeni v obeleževanje obletnice gledališča. V vseh pogledih je šlo za izvirne, raznovrstne in komunikativne vsebine, ki so učinkovito povečevale obisk.

Tudi dodatnih dogodkov nismo načrtovali, saj smo prošnje za uporabo prostora prejeli skozi leto in precej sproti, zaključek izgradnje Zunanjega avditorija pa je bil vse do meseca maja vprašljiv (s tem pa umeščanje programov vanj).

Okrepljene trženjske in pr aktivnosti so zagotovo povečale obisk: usmerjene v osvežitev celostne podobe z namenom poudarjene vsebine so logično in inovativno podprle gledališko produkcijo. S tem so omogočile tudi izvedbo bolj kompleksne ponudbe abonmajev.

Logična povezava vseh segmentov programskega delovanja je podprla nove možnosti izvajanja programa in urnik se je začel smiselno širiti in posredno povečevati dostopnost lutkovnih vsebin.

Ocenjujemo, da je glavni razlog za uspešnost delovanja v letu 2014 v natančnem snovanju programa ter celovitem in povezanem delu, ki ga zmore dobro usklajen, visoko motiviran in ustrezno usposobljen mlad kolektiv. Snovanje, koncipiranje, premišljevanje, načrtovanje, in kar je še teh umsko-ustvarjalnih dejavnosti, nič ne zaležejo, če jih ekipa ne razume, sprejema, ponotranji in realizira. Redno zaposlenim za potrebe občasnega projektnega dela 'dodajamo' zunanje sodelavce, ki smiselno zapolnijo delovne potrebe. Tako se razvijajo svežost, pretočnost in sodelovalnost, 'kolateralna škoda' kadrovske shiranosti LGM.

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti delovanja

Jeseni leta 2014 je LGM v skladu z Zakonom o javnih financah izvedlo notranjo revizijo na širokem delu poslovanja z namenom izboljšanja poslovanja in ugotavljanja skladnosti z veljavnimi predpisi.

Namen:

- pravilnost delovanja blagajne ter ustreznost posredovanih informacij za poslovno odločanje
- pravilnost beleženja delovnega časa in skladnost z zakonodajo
- skladnost postopka javnega naročanja s predpisi s tega področja
- pregled povezanosti in usklajenosti posameznih segmentov dela znotraj uprave z namenom svetovanja za povečanje učinkovitosti in uspešnosti
- pravilnost in ustreznost pogodb z različnimi subjekti (vzdrževalne, avtorske idr.) ter njihova skladnost s predpisi
- pregled notranjih aktov zavoda, njihova zadostnost in skladnost z zunanjimi predpisi

Glede na širok obseg revidiranja je bilo ugotovitev in predlogov veliko, nekatere izboljšave smo vpeljali takoj, druge pa postopno:

- Preimenovali in preuredili smo blagajniške izpise ter vzpostavili jasno metodo statističnih obdelav in poročanja, izpisov vstopnic, kartic in abonmajev ter sistem nadzora. Omejili smo oddaljeni dostop vzdrževalca.
- Ponovno smo pregledali izpise prisotnosti na delu in evidence ur ter ponovno posredovali navodila zaposlenim. Šele po doslednem izvajanju dela smo ugotovili, da tudi program izvaja napake. Te sproti spremljamo in odpravljamo na osnovi cikličnih nadzorov. Omejeno je 'ročno' poseganje v evidence.
- Edini postopek javnega naročanja čiščenja je bil izveden pravilno. Izdelali smo točna navodila o javnem naročanju in jih vsi dosledno izvajamo, četudi že pred tem kršitev ni bilo. Plačila izvajamo samo na osnovi sprotnih potrditev odgovornih za nabavo in naročanje.
- Znotraj uprave se izvajajo procesno deljene naloge, pri katerih pogosto prihaja do zastojev. Ugotovitev revizije je bila, da ne gre za pomanjkljiva navodila, temveč za nagib posameznikov k prelaganju odgovornosti. Opredelitev dela je ohlapna, saj je zaposlenih malo in vsak izvaja različne naloge, tudi zunaj tistega, kar sam razume kot svoje delovno področje. Problem nastopi v primeru sprememb, novosti ipd., ki jih vsi ljudje ne sprejemajo enako naklonjeno. To odpravljamo z uvajanjem opomnikov in ažurno komunikacijo.
- Sistem hranjenja in sklepanja pogodb se je zaradi obsežnosti razdrobil. Sedaj so evidence urejene, vzdrževalne pogodbe sproti posodobljene, avtorske pogodbe dosledno hranjene. (Revizija je opozorila na dosledno naravo avtorskega dela pri sklepanju avtorskih pogodb, saj je meja nejasna, tudi na področju umetnosti.) Uvedene so pregledne evidence in določeni so vsi skrbniki. (Edini problem, ki ga imamo, je s sklenitvijo vzdrževalne pogodbe za odrsko tehniko, saj v Sloveniji ni podjetja, ki to izvaja. Potencialni slovenski vzdrževalec, ki bi s pomočjo zunanjih sodelavcev prevzel delo, kot monopolist določa ceno.)
- Notranji akti niso pomanjkljivi, nekatere je bilo potrebno posodobiti (npr. javno naročanje, vstopnice), a revizija ni zaznala kršitev. Vsi notranji akti so hranjeni na enem mestu in dostopni vsem zaposlenim.

Ugotovitve kršitev tudi nismo pričakovali, namen, ki smo ga želeli doseči, je bil predvsem povečanje gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja, ki se ga da izvajati samo skozi učinkovit sistem kontrol, osebno odgovornost in preglednost delovanja.

Z izboljševanjem poslovanja smo tudi v letu 2014 skušali dosežati dodatno optimizacijo učinkov dela, in sicer na logičen, smiseln in dopusten način, tako da ne bi trpela produkcija gledališča – ne v kakovosti ne v obsegu. Ocenjujemo, da nam je to uspelo.

Za odstotek in pol (glede na 2013) smo uspeli povečati lastne prihodke z naslova opravljanja javne službe (15,8 % vseh prihodkov zavoda). Glede na kadrovske manko, umeščenost v socialno načeto Podravsko regijo in zmanjševanje javnega financiranja se nam to zdi lep uspeh, četudi je realizacija nižja od načrta – predvsem na račun načrtovanih sponzorstev; prihodke z naslova gostovanj smo bistveno povečali.

Povečevanje lastnih prihodkov razumemo kot nujo – s povečanjem nikakor nismo nadomestili upada javnega sofinanciranja, ki je bilo iz državnega proračuna za 6 % manjše kot leto prej. MOM je povečala obseg financiranja delovanja LGM, vendar na račun novega prizorišča (za 11 %), znotraj česar pa ni zagotovila dveh načrtovanih novih zaposlitev in sofinanciranje stroškov dela realizirala v 22 % manjšem obsegu od načrtovanega. Gledališču je vseeno uspelo 'pokriti' manko iz leta 2013 na račun izplačila dela plačnih nesorazmerij.

LGM je poslovno balansiralo med potrebo po dostopnosti vsebin in nujo zagotavljanja lastnih prihodkov. V letu 2014 nam je to uspelo, a tudi za naprej skušamo z modrim in odgovornim ravnanjem nadaljevati to strategijo. Malo možnosti vidimo v pridobivanju sponzorstev ali donacij, bolj realno je partnersko sodelovanje z izvajalci storitev, ki bi jih sicer gledališče naročalo (npr. mediji, tisk, vzdrževanje ipd.). Tako pridobivamo popuste in/ali brezplačne storitve, s čimer zagotavljamo tudi obvladljivost odhodkov (in v čemer v resnici vidimo 'skrito' sponzorstvo).

LGM je skušalo tudi v letu 2014 delovati po načelih vztrajnosti in zanesljivosti, saj to v obiskovalcih zbuja zaupanje. Znotraj prepoznavne podobe ter jasne (in za pedagoge podporne) komunikacije pa smo skušali presenečati z inovativno vsebino in aktualnimi novostmi (na ta račun so se nekoliko povečali stroški promocije, in sicer 14 % glede na načrt in 10 % glede na leto 2013). Da se ta strategija obnese, kaže nekaj novih skupin sezonskih abonementov – v letu 2013 29, v letu 2014 32 (indeks 110), med njimi tudi srednješolci.

Zelo uspešno je stekla tudi prva prodaja individualnih abonmajev (skupaj 202). Obenem pa smo s pravilnikom omejili in uvedli dodaten nadzor na izdajanem vstopnic z namenom zmanjšanja brezplačne porabe vstopnic za plačljive dogodke (takih je bilo v letu 2014 cca. 7 %). Slednje vzpostavlja več prostora za ugodno (ali brezplačno) izdajo vstopnic tistim obiskovalcem, ki to zares potrebujejo. Pri že tako nizkih vstopninah LGM pa smo pretirano neupravičeno izrabljanje brezplačnih obiskov ocenili kot nespodobno.

Velik del poslovnega premisleka je bil namenjen doslednemu vzdrževanju objekta in njegovi učinkoviti rabi. Glede na grob izračun, upoštevajoč količino izvedenih dogodkov v LGM in njihovo naravo (tudi trajanje), sklepamo, da je 25 redno zaposlenih zagotavljalo, da je bilo gledališče vsaj 4 ure vsak dan v letu 2014 odprto za javnost (pri čemer ne upoštevamo delovnega časa blagajne), dodatno je slabih 6 ur dnevno služilo vajam in tehničnim pripravam na javne dogodke. To ocenjujemo kot učinkovito izrabo prostora.

V povezavi z zahtevnim čiščenjem objekta (občutljivost materialov in velikost) smo v letu 2014 za izvajanje storitev čiščenja najeli čistilni servis (Snaga) in ugotovili, da je bila to odlična odločitev. Zagotavljanje ustreznih ekoloških čistil, sledenje drugim tehnološkim standardom in prilagodljivost so neprecenljive kvalitete, pogodba pa zagotavlja izjemno ugodno ceno (16.074 € v letu 2014). S tem smo zagotovili nujne standarde in izvedli prerazporeditev zaposlenega delavca na druge nujne naloge (scenski mojster).

Notranja kadrovska kombinatorika je bila tudi v letu 2014 na meji izvedljivega, delno pa smo manko zapolnili s pogodbenim in študentskim delom, zato smo načrt obsega avtorskega dela presegli za 7 %, študentskega pa za 1,5, a še zmeraj v načrtovanih stroškovnih okvirih (realizacija je bila pri povečanem učinku 100 %).

V letu 2014 smo nekajkrat ugotovili, da bolj racionalno poslovati več ne gre, predvsem ob povečevanju obveznosti zavoda zunaj njegove osnovne javne službe. Povečane obremenitve in odgovornosti izhajajo na prvem mestu iz vzpostavitve novega prizorišča (sofinanciranje materialnih stroškov je izvajala MOM) brez zagotavljanja dodatnih zaposlitev kadrovske neustrezni realizaciji v LGM.

Od februarja 2014 smo zagotavljali še zadnji merljivi učinek iz projektne dokumentacije prenove objekta, in sicer gospodarski učinek. Skozi programsko sodelovanje s socialnim podjetjem (Zadrugo Dobrina) smo omogočili izvajanje podporne gostinske dejavnosti Minoritske kavarne, kjer smo ob sobotah uvedli kulturno vzgojni program za najmlajše. To je bil še zadnji neizkoriščeni del gledališča, ki je v letu 2014 prešlo v delovanje.

Junija smo prejeli v upravljanje novo prizorišče, za katerega smo predčasno realno opredelili potrebne naloge in stroške delovanja, ga v mesecu dni vzpostavili, izvedli vsa nujna izobraževanja, ga opremili s potrebno dokumentacijo in na njem uspešno izvedli 40 poletnih dogodkov, 32 od teh zunaj osnovne službe.

Računovodski poročilo in priloženi izkazi potrjujejo ekonomičnost/racionalnost in skrbnost poslovanja v letu 2014 v povezavi s – po naši oceni - izjemno kakovostno umetniško produkcijo gledališča.

Kadrovska situacija

LGM je kadrovsko podhranjeno že leta. Redno zaposlenih je bilo do selitve 15 delavcev, v letu 2010 je bilo v skladu z investicijsko pogodbo dodatno zaposlenih 7 delavcev (financer MOM). *Pogodba o sofinanciranju operacije Lutkovno gledališče v Minoritskem samostanu, št. C1536-08S330294* 5. člen upravičenca zavezuje k ustvarjanju 22 novih bruto delovnih mest. Glede na pogodbeno obvezo je bila v letu 2014 realizacija zaposlitev v LGM 66 %, saj je dva delavca zaposlovalo LGM z naslova lastnih virov, enega delavca (za podporne dejavnosti) pa v okviru programa javnih del.

Ob tem se je obseg stroškov dela v skladu z Zakonom o uravnoteženju javnih financ zmanjšali za 0,15 obsega. Obenem sta ob koncu leta 2014 dvema delavcema pretekli pogodbi o zaposlitvi za določen čas in za nadaljnji zaposlitvi kljub precej težavnim (pa tudi pogodbeno zavezujočim) okoliščinam delovanja LGM ob pristojnega ministrstva ni prejelo soglasij.

Ponovno poudarjamo, da je uspešno izvajanje predvidenega obsega programa (izhajajočega iz projektne dokumentacije, ki je bila podlaga zgoraj navedene operacije) s 65 % kadrovskega vira naporno početje. V letu 2014 smo problem reševali s pogodbenim in študentskim delom, s prerazporeditvijo delavca in s prerazporejanjem dela in – kot že leta poprej – z občutljivo zaposlitveno strategijo.

Za vzpostavitev rednega delovanja je potrebna ustanoviteljeva definicija zavodskih obsegov programa in dela v povezavi s pričakovanimi učinki delovanja. Sedanji obseg zaposlitev ne zadošča za izvajanje tekočega programa v dveh dvoranah, na gostovanjih in v studiu (kulturno vzgojni program).

V letu 2014 je LGM v dogovoru z ustanoviteljem od sredine leta dalje načrtoval 2 novi zaposlitvi z naslova druge faze prenove objekta (po vzpostavitvi Zunanjega avditorija). Zaposlitvi nista bili realizirani, tako se je gledališče kadrovsko dodatno oddaljilo od učinkov investicije in prešlo v še težjo situacijo delovanja.

Investicijsko vzdrževanje

LGM je (ob koncu leta 2010) prevzelo v upravljanje premoženje MOM v obliki nepremičnine z ustrezno opremo za izvajanje gledališke dejavnosti. Vrednost premoženja je na dan 31. 12. 2014 ocenjena v višini 13.686.133 evrov. S tem je bil investicijski projekt prenove minoritskega kompleksa v prvi fazi – lutkovnega gledališča – zaključen. Zunanji avditorij iz druge faze prenove je bil gledališču predan junija 2011, a prenos premoženja še ni izveden. Novembra 2014 se je začela izvajati tretja faza prenove – izgradnja mansarde LGM in prenova minoritske cerkve.

Upravljanje tako razkošnega premoženja je odgovorna in obsežna naloga, h kateri je LGM pristopilo sistematično in natančno:

- Izdelali smo natančen vzdrževalni načrt objekta, za katerega izvajanje je pooblaščen gospodarstvenik.
- Uveljavili smo nujne dopolnilne investicije, ki so zagotovile funkcionalno rabo objekta (npr. vgradnja dodatnega hranilnika za toplo vodo pri toplovodni črpalki, stalna zatemnitev prve linije steklenih polj na strehi velike dvorane, toplotna izolacija odra v veliki dvorani).
- LGM je sklenilo vse nujne vzdrževalne pogodbe z zunanjimi izvajalci (v skladu z vzdrževalnim načrtom).
- LGM je izvedlo dopolnitve, izboljšave in spremembe, ki jih zahteva varnostni načrt z oceno tveganja (osvetlitev delovnih mest, varnostne ograje, stopniščno razsvetljavo in oprijemala, izolacijo odra ipd.).

V letu 2014 je LGM to nalogo ponovilo v povezavi z Zunanjim avditorijem. Knjigovodsko infrastruktura še ni prenesena v pristojnost zavoda, a prizorišče je v pristojnosti LGM že delovalo in zato ga je bilo treba vzpostaviti, zavarovati, varovati in redno čistiti in vzdrževati, vključno z odpravljanjem napak (npr. krmiljenje mešalnih miz, priklop ozvočenja, posipavanje zemlje na strmih klančinah ipd.).

Glede na pregledno in predvidljivo vzdrževanje objekta smo v letu 2014 načrtovali nujne investicije na drugih področjih: v opremo delavnice (zaščitna sredstva, ventilator) in tehnične službe (transportni kovčki), predvsem in na prvem mestu pa v nakup kombiniranega vozila za prevoz potnikov in opreme, ki je nujna podpora gostovalni dejavnosti gledališča. Ustanovitelj je odobril le 17 % načrtovane vrednosti investicij, zato smo nabavo vozila preložili na pomlad 2015 in realizirali le 5.470 € odobrenih investicijskih prihodkov. V letu številnih finančnih žuganj smo nakup vozila iz lastnih virov ocenili kot tvegano lastno investicijo.

V letu 2014 večjih investicij nismo izvajali – objekt je nov, oprema tudi. Predvidevamo pa, da bo v prihodnjih letih investiranje v gledališko opremo naraščalo zaradi njene specifične zahtevnosti.

Zaključek

Poslovno poročilo so pripravile (po abecednem zaporedju priimkov):

- Anita Frank (blagajna)
- Katarina Klančnik Kocutar (festival, delno Razno)
- Andreja Lešnik (koordinacija, obdelava statističnih podatkov, blagajna)
- Svetlana Maloić (bivalnice, podpora)
- Hedvika Mihalič (računovodsko poročilo)
- Špela Juhart (dostopnost)
- Mojca Redjko

Poslovno poročilo o delovanju javnega zavoda Lutkovno gledališče Maribor v letu 2014 je bilo obravnavano in potrjeno na 12. seji sveta zavoda LGM dne 24. 2. 2015.

Maribor, februar 2014

Mojca Redjko
v. d. direktorice

Lidija Divjak Mirnik
predsednica sveta zavoda